

tett kiválóan értékes és különösen eredményes tevékenységének maradó elismeréseképpen és erre a kivétel és nevezetis évfordulóra való visszaemlékezés jövőbeni megörökítésének jeléül a t. Egyesület részére egy megfelelő szövegű végessal ellátott és a rendeltetéshez méltó kivétel márványemlékplakát adományozását határozta el, amelynek az alkalom jelentőségét kidomborító keretek között leendő átadása iránt pótlólag fogok intézkedni.

Az OMGE felette jóleső érzéssel vette tudomásul ennek a meleg hangú miniszteri leiratnak a tartalmát, mert a közérdekű működésnek egy területe sincsen nálunk az elismerés tekintetében elkényeztetve; gyakran van részünk tájékozatlan bírálatban és felületes gáncoskodásban, viszont igen ritkán köszönetben és elismerésben. Nemcsak ezért esik jól ez a most igen lekötelező formában kifejezett elismerés, hanem azért is, mert munkásságunk leghivatottabb bírálójától, a magyar mezőgazdaság hivatalos irányítójától: a m. kir. földművelésügyi miniszteről származik.

Különös örömet szerzett a földművelésügyi miniszternek az a megtisztelő elhatározása, hogy a tenyészállatvásárok rendezése körüli tevékenység elismerésül és a jubiláris évforduló maradó megörökítése végett az egyesületet márvány emléklap adományozásával tüntette ki és ezt az alkalom jelentőségét kidomborító keretek között kívánja átadni. Ez a kitüntető adomány az OMGE-nek nagy büszkesége és az ügybuzgó munkásságáért kapott értékes elismerésnek maradó emléke lesz, amelyet az egyesület mindenkor nagyra fog becsülni. Ennek megfelelően azt a székház dísztermének egyik főfalán tervezi elhelyezni.

Az OMGE nagyon hálás Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszternek ezért az elhatározásáért és a kifejezett meleg elismerésért, mind a kettőt a gazdaközönség széles nyilvánossága előtt ez úton is nagyon köszöni, abban a meggyőződésben, hogy ez a megtisztelés és kitüntetés nemcsak az ötven tenyészállatvásárt odaadással és szakszerűséggel megrendezett egyesületnek szól, hanem a magyar gazdatársadalom egyetemének is. A tenyészállatvásár csupán keret, ünnepi kirakat, amelynek gazdag és folyton tökéletesedő tartalmát a magyar gazdák szorgalma, hozzáértése és kitartása, a nehézségektől nem esüggő hazafias munkája szolgáltatja. Ezért az emléklap ezt a munkát és ennek legilletékesebb helyről jövő elismerését is maradóan fogja megörökíteni.

A megnyilvánult jóleső elismerés alkalmával is ki kell újból emelni, hogy az OMGE a megörökítésre érdemesnek talált szép eredményeket sem ez évben, sem a múltban, az évtizedek során, nem tudhatta volna elérni, ha ez a munkássága különösképpen nem részesült volna a mindenkori földművelésügyi miniszterek és a vezetésük alatt álló minisztérium minden tényezője részéről állandóan a legelőzékenyebb, megszemélt és felette értékes támogatásban. A tenyészállatvásár kezdetleges kis esirájából kifejlődött országos mezőgazdasági kiállítás, ezt a hatalmas és európa-szerte már ismerté vált intézményt, a magyar mezőgazdaságnak ezt a szívvel-lelkel gyönyörködtető nemzeti ünnepét nem is lehetne ma már eredményesen megrendezni a kormánytényezők hatálos, sokoldalú

támogatása nélkül. Így ez az emléklap ezt a megértő együttműködést és nagyra értékelt támogatást is meg fogja maradóan örökíteni és e tekintetben is példadást fog szolgáltatni az utókornak.

Az idei ötvenedik, jubiláris tenyészállatvásár egyébként is sok tekintetben emlékezetes marad az utókornak. A jubileumbok méltó kivételes nagy sikere, a háborús nehézségek közepette elért kedvező eredménye, a kiállítás legszebb ünnepeinek Teleki Pál gróf miniszterelnök tragikus halálával nemzeti gyászvá történt átváltozása, a magyar honvédségnek a délvidéki területek visszafoglalására történt el-

A dohánytermelők tömörülése.

Néhány nagylelkű Buday Barna ragyogó tollára gondolunk és az általa oly meggyőzően képviselt elgondolások egyikét érezzük valóra válni, amikor ezeket a sorokat írjuk. Annyi erő, meggyőzés volt írásaiban, hogy azokat sokszor már olvasáskor megvalósulni láttuk. Eszünkbe jut a gazdaösszetartás régi harcosának, alsóöri Farkas Gézának, lapunk hasábjain különösen a múltban olyan sokszor hangoztatott jelszava: Egységes gazdatábor! Ezek a célok, elgondolások lebegnek az OMGE szeme előtt, amikor a gazdákat igyekszik egy táborba tömöríteni. Mai számunk hivatalos részében adunk hírt a dohánytermelőknek arról az állásfoglalásáról, hogy az OMGE keretében egy nagy, egységes szervezetbe kívánunk tömörülni. Ennek az elhatározásnak nagy jelentőségére való tekintettel a gazdákhoz erről a megnyilatkozásáról itt külön is foglalkozni kívánunk.

Egyjében sokat olvashattunk a gazda-tömörülés gondolatáról. Sok év múltát már el azóta, sőt nehéz idők is következtek, de mi mindig éreztük, hogy gazdáinkban a sok tanítás és a megérti keserű csapások ellenére hiányzik az összetartozás erejének felismerése és a vállalt közös munka eredményébe vetett hit. A dohánytermelők megmozdulása példát mutathat. Felismerék a tömörülés erejét, egyúttal azt, hogy ugyanazokért a célokért sokkal eredményesebben lehet küzdeni, ha a küzdők egy táborban vannak és erejüket nem forgácsolják szét. Az OMGE dohánytermelők bizottsága érdemes elnököknek: Bethlen Pál gróf dr.-nak az élen úgy döntött, hogy minden dohánytermelőt az évszázados múltú OMGE zászlója alá hív és a Dohánytermelők Országos Egyesülete és az odartartozó termelők is beolvadnak az új tömörülésbe.

A tömörülésre irányuló kívánások már régen elhangzottak. Az OMGE úgy érezte ennek szükségét, mint a Dohánytermelők Országos Egyesülete. Végre határozni kellett és ez most megtörtént. Az OMGE fog hajlékot adni a dohánytermelők minden rétegének. Új alakulatokra nincsen szüksége a magyar mezőgazdaságnak, a régi kereteket kellett kibővíteni és azoknak munkával tartalmat adni. Ezt kívánja most a magyar dohánytermelő gazdatársadalom megvalósítani. Nemcsak a Dohánytermelők Országos Egyesülete, de a magyar dohánytermelés hivatott intéző

indulása; mind-mind egy-egy emlékezetes mozzanata marad az idei tenyészállatvásárnak. A jubileumot hiú ünnepek mellőzésével a munka és haladás jegyében kívántuk megrendezni. Számunkra a legnagyobb elégtétel és legkedvesebb fordulat, hogy ez az elismerő miniszteri leirat most utólag csinal kedvező ünnepet és a márvány emléklap átadása később újabb ünnepeket fog jelenteni. Mi a munkát választottuk és jutalmul kapjuk az ünnepi fejleményeket; mi tenyészállatvásárt rendeztünk, az ünnepeket a miniszteri kegy rendezte, amely jóakarattal méltányolja a sok évtizedes szakszerű munkát és lelkes igyekezetet.

köréi, így a M. Kir. Dohányjövődéki Központ vezetősége is örömmel fogadta a termelő társadalomnak ezt az akaratnyilvánulását. A termelők hitet tettek amellett, hogy a közös célért együtt akarnak dolgozni.

Az OMGE keretében létesítendő új szervezet — amely az OMGE dohánytermelési bizottságának kibővítését vonja majd maga után — egyhamar meg kívánja kezdeni az építő munkát. A szervezés előkészületei megindultak. Minden dohánytermelőnek a munka részesévé kell válnia, de éppen úgy részesévé válnak majd az elért eredményeknek is. Ez év őszén már az új szervezet fogja zászlója alá szöli a dohánytermelők összességét, az OMGE patinás székházába. Ezután rajtuk a sor, hogy megmutassák az együttműködésre irányuló készségüket. Ezzel talán részben megvalósul néhai Buday Barna egyik álma és a tömörülés valóban erőt fog képviselni, amely erő biztosítéka lesz a magyar dohánytermelés felvirágztatásának. T—s.

Mi lesz az idén termelt gabona útja?

A kormányhatalomnak a folyó évben az ország ellátása és esetleg szövetségeseink megsegítése végett szüksége lesz minden szem gabonára. Mi gazdák tisztában vagyunk azzal, hogy feleslegeink kötelesek vagyunk rendelkezésre bocsátani. Igaz, hogy azt máskor is eladtuk, most azonban az a különbség, hogy az államhatalomnak már idejében tudnia kell, hogy mennyi áll rendelkezésre és hogy ezt milyen beosztással fordíthatja az ország közfelmezésére, az egyes gazdaságokban mutatkozó hiányok fedezésére és szövetségeseink élelmezésére.

A jövő évi úgynevezett gabonarendelet most van kidolgozás alatt. A Felsőudmanti Mezőgazdasági Kamara május havi értekezletén, amelyen a kamara területéhez tartozó gazdasági egyesületek kiküldöttjei is részt vettek, érdekes tervezet tárgyaltak, amelyet Démy Gerő Andor földbírók készített és adott elő. Elgondolása szerint a lényeg az, hogy a gazdaközönség minden fölös zaklatás nélkül, helyes ármegállapítással serkentsék gabonafeleslegének bejelentését. A cséplés befejezte után záros határidőn belül minden termelő köteles úgynevezett gabonalevelet kiállítani, amely feltünteti a cséplé gabonamennyiséget és a gazdasági és házi szükségletet.

TÁRCA.

Nomad pásztorkodás a Délkeleti Kárpátok havasi legelőin.

Írta: Maderspach Viktor.

Az ember a Havasalföldön, amelyet Nagy-Románia ösztetése óta „Regát“-nak, azaz „királyságnak“ neveznek, gyakran egy, az ottani átlagos ember-típustól eltérő népesedési elemre bukkan. Erős, magastermű, gyakran szőke és kékszemű emberek ezek, akik az aprótermű, nyurga, fekete hajú, cigányképző „regátbeliek“től első pillantásra megkülönböztethetők. Majdnem olyanok, mint az India sötétszínű néptengerébe behatolt árják.

Románul beszélnek, de szájukban a szó másképp formálódik, a beszéd ritmusa lassúbb és határozottabb, sok fogalmat más szóval jelölnek meg. Öltözetük és viseletük is lényegesen különbözik a regátbeliektől. Míg utóbbiak a közeli Kelet forró éghajlatának megfelelő linge ruházkodással, sőt részben ruhátlanul beérnek, addig az előbbieket talpig a hideg időjárás elleni védekezésre rendezkednek be. Fejükön eszernagyágú báránypáncsát viselnek, amely mellett a tizenhatalmas századbeli gránátosok fővege is eltörpülne. Vállukon mindig birkabőr-bundát lógatnak. Lábakat erős talpbőrből font boeskorba bujtatják, amelynek hegye (orra) fölfelé görbül. Kétarasznyi széles bőrvet viselnek, ezen alul az ingük térdig kilóg. Kezükből hatalmas, néha ízléses faragványokkal díszített kőrisfabotot szorongatnak.

Ezek az „ungureánok“.

A név is arra enged következtetni, hogy a Déli Kárpátok hegyláncától északra fekvő Magyarországból jöttek. Az unguereánok zöme a Nagyszébenből délre, a hegyek alján fekvő falvakból származik.

Szelistye, Resinár, Pojana azok a kaptárok, amelyekből a földnélküli birkatenyésztő nomádok kirajzottak. Az unguereánok majdnem kivétel nélkül teljesen elszakadtak az anyaföldtől és csak juhnyájukból élnek.

A sokgyermekű oláh parasztesaladok fiatalabb sarjai az apai örökségnek rájuk eső részét ingó érték alakjában veszik át és pásztoroknak („csobán“) állnak be. A teljes ellátás mellett évente az általuk őrzött nyájnak minden huszadik állatját kapják meg, ami a polgári életben használt kifejezés szerint 5%-nak felel meg. Saját állatjaikat mindaddig, amíg egy bizonyos, előre megállapított létszámra fel nem szaporodtak, a gazda nyájával együtt ingyen legeltethetik.

Azok, akik ezt a létszámot nem lépik túl, mert az örzési díj fejében szerzett szaporulatot eladják, élethossziglan pásztorok maradnak. Akik ellenben a szaporulatok után járó legeltetési díjat és a téli takarmányozás költségét megfizetik, önálló nyáj-tulajdonosokká válnak.

Az előbbieket a „csobánok“, az utóbbiak a „pokurárok“.

Megesik, hogy több pokurár összeáll és a tulajdonukban levő állatokat többbezer darabot álló nyájára összerelve, közösen gazdálkodik. Nyáron havasi legelőt bérelnek, a legeltetési idény végén — ha tehetik — a Havasalföldre vonulnak.

A múlt század nyolcvanas éveinek végéig a magyar hatóságok megengedték, hogy a magyar területen levő havasi legelőkről a havasalföldi téli legelőkre és onnét tavasszal vissza vonulhassanak. A nyáj-tulajdonosoknak a határátlépésért és az azzal járó bizonyos hivatalos ténykedésért (egészségügyi vizsgálat, állatszámolás stb.) csekély díjat kellett fizetniük. A Magyarországon kínáló kedvezőbb értékesítési lehetőségek az érdekelteket azért bőségesen kárpótolták.

Ezt a kedvezményt azonban hatóságaink később egészségügyi okokból megszüntették. Hatóságaink ugyanis a Regátban állandóan fellépő marhapestis és száj- és körömfájás járványának behurcolása ellen akartak védekezni.

Az erdélyi falvakból származó „ungureánok“ nagy része ezért az országból kiszorult. Azok, akik a belföldön maradtak, juhaikkal télen a Maros völgyébe, Krassó-Szörény megye sík vidékeire, sőt egyes esetekben az aradvidéki Alföldre vonultak. Akik a havasalföldi kedvező teleteltési lehetőségekről nem akartak, vagy nem tudtak lemondani, azok a Déli Kárpátok Oláhországhoz tartozó havasain maradtak.

Ennek bizonyos tekintetben mutatkozó politikai következményeit is szóval kell tennem. Az „ungureánok“ dákóromár politikai beállítottságuktól eltekintve, főleg azért szították az Erdélybe betörő románokhoz, mert az országhatárnak megszüntetésétől legeltetési sérelmeik orvoslását remélték. Ezek az edzett és elszánt hegyi lakók mint képek és hírszerzők ellenségeinknek igen fontos szolgálatokat tettek. A Kárpátokban folyó hegyi harcok alatt a tábori őrszökhöz rendszeren egy-egy csobánt osztottak be, aki kutyájával együtt őrszolgálatot teljesített. Ilyenformán ezek a hegyi juhászok is közreműködtek, hogy a Déli Kárpátokat a havasalföldi mezőket elválasztó határvonal megszünjön.

Visszatérek azonban a földnélküli nomád juh-tenyésztők életmódjára és legeltetési módszerük ismertetésére.

A május közepén kezdődő és szeptemberben végződő nyári legeltetés alatt nagy súlyt vetnek a tejtermékek kezelésére. Ez náluk fontos mellékága a juh-tenyésztési ősfoglalkozásuknak.

A gyapjút, a tejtermékeket és a bőr legnagyobb részét házi szükségletük fedezésére fordítják. Csak a bárányok és a kosok eladásából pénzelnek. A tej-

A feleslegét megyénként decazide kell benyújtani. Igenes tudomásul az esetleges tévedés gabonalevelek értékbírók. Az ideleveleken feltüntetve olyan magasabb ár csakis a bejelentés esetleg mutatkozó nyabb áron kerülhet pedig egyáltalában eltérő jogszabalkobozzák.

Az elosztó s működők, a szerellen jogorvoslati teendőket meg a terményfelesleg szolgál. Minden el kell. A bevásárlás bizott kereskedő minőség megállap el. A Futura, úgy szervtől vásárlásidésük csak a vákészletükkel az e

A termelő teha a gabonalevele ennek alapján az kap. A gabonaleve a vásárlási igazlalás céljára a ser akik saját házt kaphatnak vásár

A termés bet kezdése előtt kor a gazdasági és mennyiségeket, a gazdaság men terminyárandósá feletjenek.

Ez a tervezet 1. A kormányhata 2. A gazdákat se idejében bejelen kapnak. 3. A gab és pontosan feltű között egészsége elbírálásánál, münáért, amennyit nek megér. 5. A tarolás a gabona tárházak építésé szerv előre megis állandóan tájéko amelyek rendk elfogadását.

A kartelen ki vetkezete (Tűz-, jég-,

termékek feldol és igény a

A turót („ör szőlők; a tisztas nem igen kell az elégtének ki, a hogy piacra egy nem olyan szabá meg nem erőst

Ezzel szemb gazdálkodást eg nak tekintik, er sával más szem kedők is, akik a nek kielégíteni. tisztaságra töre csak ordát eszne radt savóból les

Az eladásra amely „brinza“ bárány, vagy b Az áru külseje is A gyapju minde bőrből készü miáltal a turót vajal azonos n

Az „ungure falusi kisgazda gazdaságában termelthez. A egységességtől fölénye is szemé ségből eredő e megközelítben az egységes tél egységes minő Azok a kir

A felesleg átvetelét és kiosztását egy vármegyénkint decentralizált elosztó szerv végezni. Ide kell benyújtani a gabonalevelet, amelyet az ideiglenesen tudomásul vesz, annak fenntartásával, hogy az esetleges tévedések és helytelen felszámítások a gabonalevelek érdemleges felülvizsgálata után helyesbítendők. Az ideiglenesen tudomásul vett gabonaleveleken feltüntetett feleslegeket a termelő jogosult olyan magasabb áron értékesíteni, amely magasabb ár csakis a bejelentett gabona után jár. Az azután esetleg mutatózó megtakarítások már csak alacsonyabb áron kerülhetnek forgalomba. Eltitkolt gabona pedig egyáltalában nem juthat forgalomba, mert az eltitkolás jogszabályokba ütközik és ezt a gabonát elkobozzák.

Az elosztó szerv a kereskedőktől függetlenül működik, a szerv vármegyei vezetőjének határozata ellen jogorvoslatnak legyen helye a kormánybiztosi teendővel megbízott főispánhoz. A gabonalevel a terményfelesleg és értékesítés állandó igazolásul szolgál. Minden eladott tételt a gabonalevelet igazolni kell. A bevásárlást a Futura és a vásárlással megbízott kereskedők vagy malmok teljesítik, akik a minőség megállapításában önálló hatáskörben járnak el. A Futura, úgy mint az egyéb vevők, az elosztási szervtől vásárlási igazolványt nyerne, de az ő működésük csak a vásárlásra és raktározásra terjed ki, készletükkel az elosztó szerv rendelkezik.

A termelő termelőtől közvetlenül is vásárolhat, ha a gabonalevele szerint hiánya van és ha a vásárlásra ennek alapján az elosztó szervtől vásárlási igazolványt kap. A gabonalevelet ezeket az eladásokat is igazolják a vásárlási igazolvánnyal okmányolva. Sertéshizlalás céljára a sertéshizlalással foglalkozók vagy azok, akik saját háztartásuk részére hizlalnak, szintén kaphatnak vásárlási igazolványt.

A termék betakarítása után, de a forgalom megkezdése előtt kormányhatóságilag meg kell állapítani a gazdasági és házi szükségletre visszatérhető mennyiségeket, azonban olyan mértékben, hogy a gazdaság menetét biztosítsák és hogy a szokásos terményjárásoknak és szükségleteknek megfelelően.

Ez a tervezet kitűnően megfelelne céljának: 1. A kormányhatalom tájékozva lenne a feleslegekről. 2. A gazdákat serkentene az a körülmény, hogy az idejében bejelentett feleslegeikért magasabb árat kapnak. 3. A gabonalevelet állandó igazolásul szolgálna és pontosan feltüntetné a készletet. 4. A kereskedők között egészséges verseny alakulna ki a minőség elbírálásánál, minden kereskedő annyit adna a gabonáért, amennyit az a megállapított árkeretben belül neki megér. 5. A gazdánál vagy kereskedőknél való tárolás a gabona nagyobb összpontosítását, költséges tárházak építését feleslegessé tenné. 6. Az elosztó szerv előre megismerne a felesleg és a készletekről állandóan tájékozva volna. Mindezek olyan előnyök, amelyek rendkívül kívánatosak teszik a tervezet elfogadását.

Simon Géza.

A kartelen kívüli Gazdák Biztosító Szövetkezete mezőgazdasági érdekeket szolgál. (Tűz-, jég-, állat-, élet-, stb. biztosítás.)

termékek feldolgozásában a saját bevésőbbé kényes izlés és igény a mérvadó.

A turót („brinza“) és vaját faecbrekbe gyömöszölik; a tisztaságra kevés gondot fordítanak. Miután nem igen kell azon lenniük, hogy kényeskedő vevőket elégtelenség ki, árjuk sokszor olyan silány minőségű, hogy piaca egyáltalán nem hozható. Ez azonban nem olyan szabály, amelyet igen sok dicséretes kivétel meg nem erősítene.

Ezzel szemben az „ungureánok“, akik a juh-gazdálkodást egyedül és kizárólagos keresetforrásnak tekintik, ennek megfelelően termékeik előállításával más szempontok szerint igazodnak. Ők kereskedők is, akik a piac legkényesebb igényeit is igyekeznek kielégíteni. Minden tekintetben a legnagyobb tisztaságra törekednek. Ők maguk a tél folyamán csak ordát esznek, amely a turó elkészítése után megmaradt savóból leszűrt másodrendű sajt- (turó-) termék.

Az eladásra szánt elsőrendű sajtot (turót) ellenben, amely „brinza“ vagy „kaskavál“ néven kerül piacra, bárány, vagy birkabőrrel készült tömlőkbe gyúrtják. Az áru külseje igen tetszetős, tiszta és étvágygerjesztő. A gyapju minden maradéktól gondosan megtisztított bőrből készült tömlőket szakszerűen összevarják, miáltal a turót a romlástól megóvják. A beszórt vajat azonos módon éppen ilyen gondosan kezelik.

Az „ungureánok“ juhállománya úgy aránylik a falusi kisgazdáéhoz, mint a nagybirtokos mintagazdaságában termelt gabona a falusi gazdánál termeltéhez. A havason legelő juhnyájuknál az egységességtől eltekintve az állomány minőségbeli fölénye is szembeszökő. A bárányok között kőrőlőből eredő elterések alig észlelhetők. Az állatok megközelítően egykorúak. Az anyajuhok és kcsok az egységes téli takarmányozás következtében szintén egységes minőségűek.

Azok a hírvő kondícióbeli különbségek, amelyek

NÖVÉNYTERMESZTÉS és TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Surányi János dr.

Régi és új tapasztalatok a mályváról.

Írta: Surányi János dr.

A „Köztelek“ folyó cívi 13. számában megjelent cikkkel kapcsolatban felkértük a gazdaközönseget, hogy akik a múlt évben takarmánymályvát termesztettek, közöljék tapasztalataikat, hogy minél előbb tisztán láthassunk abban a kérdésben, milyen lehet a jövője ennek a növénynek szántóföldi növénytermesztésünkben. Addig is, amíg a mályvatermesztő gazdák e kérdésünknek a köz érdekében és gazdasárfajuk okulására szívesek lesznek eleget tenni, én is közlök néhány olyan adatot, amelyek a növény meghonosításának hazai történetébe talán hasznosan illeszthetők be.*

Már 5-6 évvel ezelőtt, az akkor még szórványos német irodalmi adatok és hirdetések alapján, Magyaróváron ráterelődött a figyelmünk a takarmánymályvára, amelynek kismennyiségű, Bartels stettini cégtől származó vetőmagjához is hozzájuthattunk 1936 tavaszán. Akkor még csak a *lima* levelű takarmánymályva (*Malva verticillata*) kísérleti termesztése kezdődött meg Németországban. A rendelkezésünkre álló kevés vetőmagot kerekken 450 m² nagyságú parcellára április 18-án vetettünk el nagyon sekélyen, 40 cm sortávolságra, kat. holdankint 1-5 kg vetőmagmennyiséggel, mézben gazdag, eserepesedésre hajlamos, középkötött vályogtalajba, amely 1933 őszén kapott istállótrágyát. Elővetemény rovarkártepel miatt tönkrement keszthelyi keverék (roszos répete) volt, amely április 2-án került kiszántásra.

A mályvamag meglehetősen vontatottan kelt; teljes kikelése körülbelül május 4-ére esett (16 nap). A mályvát a tenyészidő folyamán kétszer kapáltuk meg, és pedig május 14-én és június 9-én. Csapadékadatok: április 18-30-ig 2 nap 0-6 mm (előtte 6 nap 26-4 mm), májusban 14 nap 104-0 mm, júniusban 8 nap 61-1 mm, júliusban 11 nap 37-4 mm. Különbösen április nagyon hűvös, szeles és száraz volt, május nagyon változó, esős, zivataros, mérsékelt hőmérséklettel, júniusban az első 10 nap hűvös, változó, csapadékos, utána nagy meleg és szárazság, a július nagyon száraz és meleg (hőség) volt.

* Hégi szerint („Illustrierte Flora von Mitteleuropa“, V. 1. kötet, 475-476. old.) a *Malva verticillata* valószínűleg Kínából származik és Délkelet-Ázsián kívül, ahol a legrégebbi gyöngynövény közé számít, Elő-Ázsiában, Egyiptomban, Abessziában, Dél-Európában, Észak-Amerikában és Új-Zélandban is megtelepedett növény. Közép-Európában ritkán termesztik, de vadon sok helyen előfordul. Sokkal gyakrabban művelik fodros levelű változatát (*M. verticillata* var. *crispa*, *M. crispa*). Ez valószínűen a 16. században került Közép-Európa kertjeibe. Vadon ez is megtalálható jóformán egész Európában, de Észak-Amerikában is. S. J. dr.

Ebben a nem valami kedvező és változó időjárásban az egyébként nem rossz termőföldben lévő talajon és jól védett fékvésben a mályva fejlődése nem volt olyan erőteljes, mint ezt az addigi német irodalmi adatok alapján várhattuk volna. Virágzása június 27-én kezdődött (70, illetve a kelés után 54 napra). A kísérleti szakasz 4 egyenlő nagyságú parcellára osztottuk fel részben takarmánynerés, részben magtermesztés végett. Annak oka, hogy 3 parcellán a mályva csak a virágzás kezdete után 3 hétre, azaz július 17-én (90, illetve 74 nap) került lekasálásra, az volt, hogy a mályvától erősebb fejlődést vártunk (100. sz. kép), és a sarjadzóképeség kipróbálását újabb kísérletek keretében kívántuk beilleszteni. Ebben az előrehaladott fejlettségi állapotban a mályva 130-140 cm átlagos magasságot ért el, és a 3 parcella átlagában 100 négyzetméterterületen 185 kg zöldszerűt adott, amely 1 kat. holdra átszámítva (csak nagyjában tájékozódásul) 106 q-nak felel meg. Egy parcellán a mályvát magunk hagytuk meg; ezen július 30-án aratva (103, illetve 87 nap) termelt 8-1 kg mag és 25-5 kg szalma (1 kat. holdon 4-7, illetve 18 q). A meglehetősen elvénült mályvát tehennel próbáltuk etetni, ezek azonban nagyon kedvetlenül fogyasztották.

Az újabb magyaróvári kísérletekről Kerpely Antal dr. számolt be a „Köztelek“ 13. számában. Ez a cikk különnyomatban is megjelent, amelyet az érdeklődő gazdáknak díjtalanul küld meg az Országos M. Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás (Mosonmagyaróvár).

A következőkben a múlt évben a Műegyetem mezőgazdasági osztályának pátyi tangazdaságában végzett kísérleti termesztés adatait közlöm röviden.

A gazdaságban a fodros mályva (*Malva crispa*) első vetése április 22-én történt 1/2 kat. holdra tisztán, istállótrágyázott burgonya után apróra elmulkált, hengerezett földbe (meszes vályog) sekélyen. A sortávolság 50 cm volt, vetőmagmennyiség kat. holdankint 1 kg. A kelés rendkívül rossz volt, jóformán semmis; csak szórványos csírák jeleltek a vetés után 2-3 hétre.

Másodszor április 27-én vetették a mályvát istállótrágyás takarmányrépat követő, kikelt árpavetésbe. A szórványosan kelt növények a buján fejlődő árpa alatt rövidesen teljesen kipusztultak.

Harmadik vetés június 2-án történt az első helyre. Talajelőkészítés: könnyű bororálás, amely az előző vetésből megmaradt növényeket nem pusztította ki. A vetést 14-soros géppel végezték, úgyhogy 2 pár, azaz 4 sor vetett mályvát, 10 sor pedig kölest. Hét nap múlva mind a mályva, mind a köles hiánytalanul kikelt, és a vetés fejlődése a tábla mintegy 30%-ára kiterjedő víznyomástól és iszapólástól eltekintve, rendes volt. A köles a vele együtt vetett mályvát azonban mindinkább elnyomta, míg zöldszerű takarmányozásra levágatott augusztus 12-én növények marha részére. Eddig a kölessel vetett mályva 35-40 cm magasságot ért el, a köles pedig átlagosan 60 cm magas volt. Az első vetésből megmaradt példányok jól fejlődtek és a levágás idejére 130-150 cm magasak lettek. A zöldszerű takarmány mennyiségében a mályva, minthogy a kölessel egyszerre vetett igen rosszul fejlődött, csekély volt.

A „csobánok“ a telet, amely a hideg szempontjából alig marad el a szibériai mögött, a szabad ég alatt, tűz melege nélkül, „vészeli át“. Az óriásméretű bárányborsapka és a késő ősszel levágott hosszú-gvapjas juhok bőréből készült bunda a pásztorkodás nélkülözhetetlen kellekei itt. A puliszkát (kukoricakását) szárított szarvasmarhatrágyával élesztett tüzeccsén főzik meg. Éjjel alig pihenhetnek, mert a prédára éhes farkasok állandóan a nyáj körül ólálkodnak. A birkalopást a Havasalföldön nemcsak keresetforrásként gyakorolják, hanem mint nemzeti sportot is üzik.

A farkasok és juhtolvajlások okozta károsodások azonban csak szórványosak. Katasztrófális pusztításokat különösen a steppe-szerű síkságokon végigszáguldó viharok szoktak okozni, amelyek leginkább az Ölt folyótól keletre elterülő nyílt pusztaságokon dühöngenek. A megriadt juhok gyakran sűrű lavinaszerű tömegekbe verődnek össze és a szél irányába szaladnak. Menekülnek, amelyet emberfia nem tud megállítani, addig tart, amíg valamely széleses mélyedésben, vagy egy falu házai között meg nem állapodnak.

Rohanás közben igen sok állat megsérül, elpusztul, hasas anyajuhok tömegesen elvetélnék. De ez még a kedvezőbb eset! Igen gyakran az egész nyáj valamely tóba vagy folyóba vész.

Egy igen öreg „csobánt“ ismertem, aki valamikor nyájtulajdonos volt és összes juhait ilyen módon vesztette el. Újra pásztorkodást vállalt, hogy idővel ismét magántulajdonos lehessen.

Pedig az öreg Dumitru-nak erre nem lett volna szüksége, mert Pojánán háza és tekintélyes ingatlana volt, amelyen egyik veje gazdálkodott, de a szabad pásztorelet varázsától nem tudott megszabadulni!

Az „ungureán“ vagy mint „pokurár“, vagy mint „csobán“ hal meg!

Június 2-án tisztán is vetettek mályvát 400 m² területre, 50 cm sortávolságra, holdankint 1 1/2 kg mennyiségben. A talaj nagyon televényes hordványföld, másodlagos fekvésű lösz. Elővetemény csalámmádé, utolsó trágyázási éve ismeretlen. A vetés 7 nap alatt hiánytalanul kikelt, de a júniusi nagy esőzések következtében felemelkedő talajvíz a területnek mintegy felén kisárgulást, gyenge fejlődést okozott. A vetés rövid idő alatt nagyon el is gyomosodott, a gyakori esőzés azonban kapálását július 6-ig késleltette. A dús fejlődésnek induló mályva a talajt a kapálás után rövidesen beárnyékolta (101. sz. kép).
Szeptember 2-től 7-ig a vetés alacsonyabb állományából egy téhennelpróbatakarmanyozaszt végeztek. A 14 literes téhén 3 kg abraktakarmányt, 2 kg búzapolyvát és 3 kg száraz lucernát kapott, a mályva pedig az ezen feül „ad libitum“ etetett zöld lucernát helyet-

A zöld mályvából két mintát küldött be a gazdának az Állomásnak, egyet a növényzet kórosabb részéből (A), egyet pedig a tábla alacsonyabb, zöld-takarmanyozasra alkalmasabb állományából (B). Az Állomás a minták összetételét a következőképpen találta:

	A	B
Szárazanyag	17.4%	16.1%
Nyers fehérje	1.9%	4.1%
Nyers zsír	0.4%	0.9%
Nyers rost	6.9%	3.5%
N-mentes kiv. anyag	5.3%	5.3%
Hamu	2.9%	2.1%
Tiszta fehérje	1.5%	3.0%
Emészthető fehérje	1.1%	2.3%
Keményítőérték	6.2 kg	8.5 kg

7.9 és 6.1%-ot. Ebben a pár adatban is nagyok az eltérések; átlagot semmiképpen sem szabad vonni belőlük.

Nem akarok elbevágni a bővebb, több évre terjedő tapasztalatok alapján tehető megállapításoknak, de eddig úgy látszik, hogy a mályva elterjedésének legnagyobb akadálya lesz a növény igényessége a talaj termőereje iránt. Jó termést csak gazdag, mélyebb fekvésű talajokon várhatunk tőle. Nagyon korai, a természeti útmutatásoknak megfelelő vetése alig célravezető, mert hideg talajban nehezen, vontatottan csírázik. Ha sarjütemést várunk tőle és fehérjében kiváló olyan takarmányt, amelyet az állatok kedvel fogyasztanak, korán, még bimbózáása előtt kell levágni. Ekkor pedig átlagos viszonyok között nem ad valami rendkívül nagy tömegű takarmányt.

100. sz. kép. Sima mályva Magyaróváron. A felvétel készült: 1936 július 8-án.

101. sz. kép. Fodros mályva Pátyon. A felvétel készült: 1940 augusztus 2-án.

tesítette. A tejelésben változás nem mutatkozott, de a téhén a mályvának kóros részeit a tépés ellenére sem ette meg, levelét és puha szárrészeit ellenben kedvvel fogyasztotta.

A táblának normálisan fejlett részéből szeptember 14-én 50 m² termését bemérték 152 kg súlyban. Itt a mályva átlagosan 190 cm magas volt. (A kat. holdra átszámított zöldtermés 175 q.)

A betakarított 650 kg teljes termés 220 kg silókukericával keverve, szecskazott állapotban körülbelül 1 m átmérőjű és 3 m mély kísérleti silóba került. A megerjesztett takarmány vizsgálati adatai a M. Kir. Állatteltani és Takarmányozási Kísérleti Állomás szerint:

Viztartalom	72.0%
Nyers fehérje	3.3%
Nyers zsír	1.5%
Nyers rost	8.6%
N-mentes kiv. anyag	10.6%
Hamu	4.0%
Tiszta fehérje	2.0%
Emészthető fehérje	1.0%
Keményítőérték	10.7 kg

Összes szabad savtartalom tejsavban kifejezve 1.47%, összes illó savtartalom ecetsavban kifejezve 0.43%, pH érték 4.3. A takarmány színe zöldek, kellemes savanyú szagú.

Az intézet megjegyzi még, hogy ezek szerint a mályvák keverék kifogástalan minőségű, jól konzervált takarmány. Úgy látszik, hogy a mályva szárrészeinek etethetősége a besavanyítás által előnyösen javul. A mályva a keverék emészthető fehérjetartalmát is növeli, kis mértékben emészthető rost-tartalma azonban keményítőértékét csökkenti.

Szárazanyagra átszámítva tehát tartalmazott az A minta 10.9% nyers, 8.6% tiszta és 6.3% emészthető fehérjét, a B minta pedig 25.5% nyers, 18.6% tiszta és 14.3% emészthető fehérjét. Igen nagy tehát az eltérés a különböző fejlettségű mályvák összetételében (a szárazanyagmennyiségek kis különbségének ellenére), ami arra mutat, hogy a mályvát elvényülni hagyni nem szabad.

Weiser—Zajlay „Takarmányozás“ című könyve szerint (III. kiadás, 101. oldal) a zöld takarmány mályva átlagosan tartalmaz 11.5% szárazanyagot, 1.7% emészthető fehérjét (a szárazanyagban 14.8%), 3% ballasztot; keményítőértéke 7.3 kg. Összehasonlításképpen a lucerna összetétele (320. oldal) fiatalon a), virágzás előtt b) és virágzásban c):

	a	b	c
Szárazanyag	19.0%	24.0%	26.0%
Nyers fehérje	5.5%	4.3%	4.2%
Emészthető fehérje ..	2.7%	1.9%	1.6%
Ballaszt	5.8%	9.1%	10.3%
Keményítőérték	8.5 kg	9.7 kg	9.0 kg

Itt is megvan a nagy különbség a fiatal és a vénülő takarmány összetétele között. Nyilvánvaló tehát, hogy valamely takarmány összetételéről, értékéről irodalmi átlagadatok nem sokat mondhatunk, mert a növényzet fejlettsége meglehetősen rövid idő alatt is igen nagy változást idézhet elő a takarmány-értékben.

A fentiekben 3 adatot találunk az emészthető fehérjetartalomra a szárazanyagban a mályváról: 6.3, 14.3, és 14.8%-ot és háromat a lucernáról: 14.2,

NÖVÉNYNEMESÍTÉS ÉS VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A lucerna és a lóhere sikeres magtermesztésének alapfeltételei.

Írta: Grábner Emil.

A lucerna- és a lóheremag mostani nagy árának és növények magtermesztésére serkentő hatása van. Ezért valószínű, hogy idén nagyobb területeken és többen fognak ezeknek a növényeknek magtermesztésével foglalkozni, mint a korábbi években. Ebben az esetben azonban a sikeres munkához a jó szándék nem elégséges, hanem: néhány nélkülözhetetlen alapfeltétel is szükséges ahhoz, hogy a növények után jó holdankinti magtermést lehessen nyerni és így ez a magtermesztés valóban jövedelmező lehessen.

Ennek egyik legelőnyösebb alapfeltétele az, hogy az ezek, vagy más lucerna- és herefélék (például a fehérhere, svéd lucerna) magtermesztését tervező gazdaságoknak az ilyen növényből olyan nagy vetésterületük legyen, hogy a tartós szárazság esetén rendszeren lényegesen kisebb takarmánytermés miatt ne kelljen a magtermesztésre használandó vetésterületet is takarmányozás céljaira lekasználni.

Ezt azért is érdemes különös figyelemben részesíteni, mert — miként ismeretes — a lóhere és a lucerna magtermesztése száraz, meleg nyári időjárás esetén sokkal jobban sikerül, mint akkor, ha esős és hűvös a nyár, mivel az utóbbi esetben a virágjuk magkötését rontó rovarok (pósméhek) nem képesek dolgozni

és szaporodni. Tehát esetén kell a magtermesztés területét biztosítani sikeres lehessen. Ez időjárás és növények lényeges alapfeltételei.

102. sz. kép. F. Grábner: „Szántó”

A magtermésük ugyancsak lényeges magtermését pusztán a lucerna nyári lucernabarkó stb. pusztító áron ne ott ezeknek a lehetetlenné válik.

Ezeket az azért említem, me nyújtani erről a jövedelmező mag

Az időjárás erre a magtermés időjárás helyett időt, de azért rész káros hatása elől a nyári időszakában második termését után fogjuk a mag az évben veletl szil ha a nyári időjár esetben csak akk kedvező száraz m

A káros rovarok korábban több esérék alapján és nagyobb testű rovincellébogár, lógyon alkalmas, irtó készülékek len ben ilyenek a Manningér által kisebb területek Pavlovskij és Gr készülékek.

103. sz. kép. L. vagy S. Szilassy—Grábner

Ezekkel nag fogni és azután san használják. lárvái a lóhere v — tehát a luc lóhereápiant — 3%-os klórbarium lehet irtani, de nek fiatal koráb a sarjúkorukba mérgező anyag

EMERGÉ

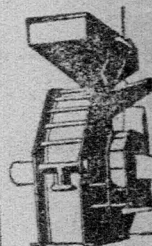
gumitextil
hajtószíj

A CSÉPLÉSNÉL IS

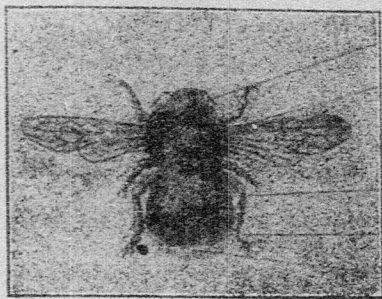
zavartalan munkát biztosít

KÁLMÁ

KÁ

és szaporodni. Tehát éppen száraz, meleg időjárás esetén kell a magtermesztés céljaira kellő nagyságú vetésterületet biztosítani abból a célból, hogy ez sikeres lehessen. Ezért a tavaszi és a nyári meleg időjárás e növények sikeres magtermesztésének további lényeges alapfeltétele.

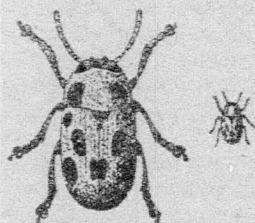
102. sz. kép. Földi pösméh (Bombus terrestris). (Grábner: „Szántóföldi növénytermesztés” című könyvéből.)

A magtermésüket károsító rovarok rendszeres irítása ugyanakkor lényeges ilyen alapfeltétel, mert ahol a lucerna magtermését pusztító bimbó- és gubacslegyek, valamint a lucerna nyári fejlődését gyengítő lucernaböde, lucernabarkó stb., továbbá a lóhere magtermését pusztító ápnion nagyobb mennyiségben elszaporodik, ott ezeknek a növényeknek sikeres magtermesztése lehetetlenné válik.

Ezeket az általánosan ismert alapfeltételeket azért említem, mert csak így lehet teljes áttekintést nyújtani arról a nagyon fontos és siker esetén nagyon jól jövedelmező magtermesztési ágazatról.

Az időjárás nem befolyásolhatjuk, vagyis az erre a magtermesztésre kedvezőtlen esős-hűvös nyári időjárás helyett nem teremthetünk száraz-meleg időt, de azért részben mégis lehetséges a rossz időjárás káros hatása elől kitérni azzal, hogyha ez a magtermesztés nyári időszakában tartósan mutatkozik, akkor a lucerna második termését korábban aratva, a harmadik termését után fogjuk a magot. A lóhere esetében az ugyanabban az évben vetett szűzherét lehet magtermesztésre használni, ha a nyári időjárás kedvezőtlen. Sajnos, mind a két esetben csak akkor sikerül ez, ha az őszi időjárás kedvező száraz megre fordul.

A káros rovarok irtása terén az ebben a rovatban korábban több éven át történt közlések és eszmecserék alapján lényeges fejlődést értünk el, mert a nagyobb testű rovarok (lucernaböde, lucernabarkó, vécéllérbogár, lóhereápnion) tömeges befogására nagyon alkalmas, olcsó és jól dolgozó fogatos rovarirtó készülékek létesültek. A keletkezett sorrendjében ilyenek a Herrmann, Pavlovsky, Rátky és Manning által szerkesztett fogatos, továbbá a kisebb területeken véggezhető rovarirtásra alkalmas Pavlovsky és Gróf által szerkesztett kézi rovarfogó készülékek.

103. sz. kép. Lucernabogár (Phytodecta fornicata Brg. vagy Gonioctena seipunctata Pz.). (Szilassy-Grábner: „A szilastakarmány-növények termesztése” című könyvéből.)

Ezekkel nagytömegű káros rovarokat lehet fogni és azután megsemmisíteni, ha azokat céltudatosan használják. Azokat a káros rovarokat, amelyek lárvái a lóhere vagy a lucerna leveleiből táplálkoznak — tehát a lucernabödét és barkókat, valamint a lóhereápnion — rovarokorában 0-2%-os Arzola, vagy 2%-os klórbáriumos mérgező permetezéssel is sikeresen lehet irtani, de ez az eljárás csak ezeknek a növényeknek fiatal korában, tehát korai kftavasodáskor, vagy a sarjkorukban lehetséges, amikor a permetezett mérgező anyag jól belepermeti a fiatal hajtásait.

Később erre már sokkal több anyag lenne szükséges és az mégsem járhatja át a már fejlettebb vetés valamennyi részét.

A lóhere és főként a lucerna gyökérfejében fészkelő kártékony rovartörzsek közvetlen irtására a napos, száraz időben különösen a sarjú kezdeti fejlődésekor közvetlenül rájuk permetezett nyersnikotin oldat (100 liter vízre 200-300 gramm nikotin és 1 kg kállszappan) alkalmas, mert sikeresen elpusztítja azokat.

A lóhereápnion csak részlegesen, bár nagy tömegben lehet az említett eljárásokkal irtani, a lucerna bimbó- és gubacslegyeket azonban egyáltalában nem és ahol azok elszaporodtak, a lucernamagtermesztés ennek arányában lehetetlenné válik.

Ezek sikeres irtására a csalogató vetéssávok alkalmasak, amelyeket egy-két kaszavágás szélességben a vetéstábla több helyén, vagy ahol a növények — főként a lóhere — magtermesztése kiszáradt területein történik, egyes kiszáradt vetésterületein, helyesebben azok egy részén:

1. A lucerna vagy a lóhere anyaszéna, tehát az első termésének aratását megelőzően 2-3 héttel lekaszálják a fenti vetéssávokat. Ezek sarjútermése korábban fog virágozni, mint a vetés többi része és a nyári időszakban az említett kártevők ezeknek a sávoknak virágjaiba petézhetnek.

2. A virágzás kezdetén aratott anyaszéna kaszálásakor szintén visszahagyunk az előbbihez hasonló módon ilyen vetéssávokat. Ezek júniusban virágoznak és e rovarok első nemzedéke ezek virágjaiba petézik, ha a környékbeli lóhere- vagy lucernavetésterületet a virágzás kezdetén kaszálják takarmányozás céljaira.

104. sz. kép. Kővi pösméh (Bombus lapidarius). (Grábner: „Szántóföldi növénytermesztés” című könyvéből.)

Ha zöld állapotban etetik azt, akkor — lehetőség szerint — célszerű a virágzás fejlettebb időszakát is bevárni, mert ezzel is sok ilyen rovartörzset sikerül az állatok bélesatornáján át megsemmisíteni.

Mindkét fenti esetben nagyon fontos, hogy ezeknek a csalogató sávoknak fertőzött termését a rovartörzsek kifejlődése előtt lekaszálják és zölden felelessék, vagy bezombolyázzák, mert enélkül ezek a rovarok tovább szaporodnak. A lóhereápnion az is nagyon szaporítja, ha az anyaszéna virágjaiba bepetéztet és ha ezt szénával szárítják, akkor a második nemzedéke abból kifejlődik. Ez a nyári magtermést alaposan károsítja.

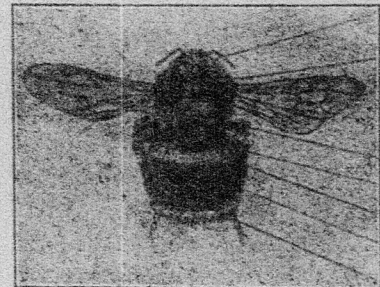
A káros rovarok irtására ott, ahol nem nagyobb uradalmi területeken, hanem közép- és kiszáradt területein történik e növények magtermesztése, ezeknek a rovaroknak rendszeres befogása és a csalogató vetéssávok lehetnek közös megegyezés alapján a sikeres magtermesztés eredményes biztosítékai.

Ha a káros rovarok sikeres irtása a lóhere vagy a lucerna magtermesztésének jó eredményét biztosítja, akkor ezzel kapcsolatban a magtermésüket — a virágjuk megtermékenyítésével — elősegítő rovarok, főként a pösméhek munkájának minél jobb hasznosításáról érdemes gondoskodni.

Erre a magtermesztésre használt vetésterület virágzási idejének a rendestől eltérő időtörténet eltolása igen alkalmas, de ezt a gyakorlati termesztés körében kevés helyen hasznosítják. Ennek az eljárásnak lényege az, hogy a magtermesztésre használt vetésterület anyaszéna-termését korábban, vagy még jobb, ha később kaszálják, mint a környékbeli lóhere- vagy lucernavetést. Ennek folytán az ilyen terület magtermesztésre használandó sarjútermése más időben fog virágozni, mint a környékbeli többi, rendes időben lekaszált lóhere- vagy lucernavetés, tehát

a környék pösméhei és más termékenyítő rovartörzsei erre a virágzó vetésre tömörülnek és a munkájuk sokkal eredményesebb, mint akkor, amidőn az egész környék összes lóhere- vagy lucernavetésére szétoszlanak.

Ez a magyarázata annak, hogy az egyéves szűz-lóhere magtermesztése kedvező őszi időjárás esetén

105. sz. kép. Kerti pösméh (Bombus hortorum). (Grábner: „Szántóföldi növénytermesztés” című könyvéből.)

igen jó eredményt ad, mert ilyenkor többnyire kevés virágzó lóhere van a határban. Igaz azonban az is, hogy a tavaszi-nyári szaporodásuk folytán ősszel van legtöbb ilyen rovar munkában. Ha a fenti célból megkésve aratott anyaszéna zölden lehet feleltetni, akkor azzal a virágba petéztet káros rovarok első nemzedékét nagy tömegben lehet irtani.

A magtermesztésre használt lóhere virágzási idejének eltolását a többi vetésterülettel eltérő időre Pereswet-Soltan J. orosz kutató olyan módon érte el, hogy a lóhere virágzásának kezdetén azt 12 cm magas tarló visszahagyásával kaszáltatta. Az így kezelt lóhere sokkal több új hajtást növesztett, mint a föld színén lekaszált és olyan időben virágzott, amikor a többi anyaszéna már le volt kaszálva, tehát a termékenyítő rovarok erre a vetésre gyűltek össze, így annak magtermeése sokkal jobb volt, mint azoké a lóherevetéseké, amelyeket nem így kezelték.

A lóhere és a lucerna magtermesztésének ezidő szerint nemcsak jövedelmezőségi, hanem kiviteli szempontból is nagy jelentősége van. Ezért az különös figyelemre érdemes és nagyon értékes lenne, ha azok a gazdák, akiknek ezen a téren újabb tapasztalataik vannak, ezeket a „Köztelek”-ben közölnék.

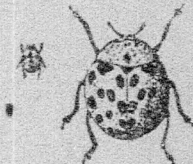
SERTÉSTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: e. Dörner Béla.

A keresztezett húsertések hizlalása során szerzett tapasztalatok.*)

Írta: Csécsi Nagy Miklós dr.

A húsertések és húsertés keresztezések hizlalása főként az elmúlt év végével lépett előtérbe, habár több olyan momentumot kellett a húsertésenyésztő gazdáknak hivatalos részről tapasztalniuk, amelyek a hizlalási kedvüket csökkentették.

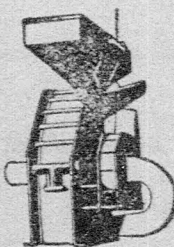

106. sz. kép. Lucernaböde (Subcoecina vigintiquator-punctata L. vagy Epilachne globosa Schm.). (Szilassy-Grábner: „A szilastakarmány-növények termesztése” című könyvéből.)

Az elmúlt év második felében, amikor a földművelésügyi minisztérium a ferencvárosi vásári felhajtás élénkítése érdekében a zsirsertésekre prémiumot léptetett életbe, a bizottságok a keresztezett sertéseket húsjellegűeknek minősítették és a prémiumból igen sok esetben kizárták. Később azután a mindinkább növekvő zsírhiány beláttatta az illetékes körökkel,

* A Húsertésenyésztők Országos Egyesületének a tavaszi gazdahét keretében tartott közgyűlésén elhangzott előadás kivonata.

KÁLMÁN-MEDICAGO egyetemes őrölő- és zúzógép

szegmentesítővel, acél konstrukció 8 nagyságban „A”-typus már 3 HP-vel hajtható!

Kizárólag kapható:

KÁLMÁN JÓZSEF műszaki és gépkereskedő, Budapest, V., Kálmán-utca 14. sz. Sürgőnycim: MEDICAGOGÉP Telefon: 114-006, 117-189

TRIUMPHATOR

az összes terményeket és aprómagvakat tökéletesen tisztítja és osztályozza.

hogy az ország zsirellátásának biztosításánál figyelembe kell venni az igen nagy hússertésállományt és mindent el kell követni, hogy fajtára való tekintet nélkül, minden sertésenyésztő és tartó gazdaság lehetőség szerint üzemét zsirellátásra állítsa be.

Ez az irányelv még nem érvényesült az árkormánybizottság első sertésármaximáló rendelkezésében, amennyiben a legmagasabb árat mangalica- és zsirellátásra nézve állapította meg, tehát egyes hatóságok — kellő felvilágosítás hiányában — nem voltak tisztában azzal, hogy a maximális ár érvényes-e a jól kihizlalt hússertésekre, illetve keresztesztesekre is?

A termelési irány megváltoztatását az is szükségessé teszi, hogy országunkban megcsökkent a kimondottan hússertések iránti kereslet, tekintve, hogy a sonka- és baconexport megszűnt, ennélfogva a hazai doboz-sonka konzervgyárak, amelyek a legutóbbi időkig legjobb felvevői voltak a sonka- és baconsertéseknek, üzemüket korlátozták, majd beszüntették. Ugyanekkor mindjobban előtérbe lépett az ország zsirellátásának kérdése, tehát logikusan kellett bekövetkeznie annak, hogy a hússertésenyésztők állományukat továbbtartsák és az elérhető maximális súlyig felhizlalják.

Az elmúlt év végén a földművelésügyi minisztérium a zsirellátás kérdését úgy találta megoldhatónak, ha a közületekre és nagyobb ipari vállalatokra át-hárítja önmaguk ellátását, ezért felhívást intézett a közületekhez, hogy zsirellátásuk biztosítása érdekében kössenek gazdaságokkal bérhizlálási szerződéseket. Nem akarok a tárgytól eltérni, de meg kell említenem, hogy ezek a szerződések általában véve az ármaximálás elvének kormányhatósági jóváhagyás mellett való áttörését eredményezték, amennyiben egy bizonyos súldősúly után a megbízó magasabb árat fizet és csak a rátermelt súlyt fizeti maximális áron.

Ezeknél a bérhizlálási megállapodásoknál úgy tapasztaltam, hogy főként mangalica sertésállományt kívántak lekötöni, tehát a keresztesztes sertéseket mellőzték. Később aztán, amikor már olyan versenyfutás volt a mangalicasúldók után, hogy alig lehetett a keresletet kielégíteni, lassankint áttértek a bérhizlaltatott keresztesztes súldók hizlaltatására is.

A régebbi időben a jól kihizlalt keresztesztes sertés piaca májusban, a salátaszezonban, a hússzükséglet növekedésével volt nagyobb, viszont mangalica-sertésekben az idény augusztusban kezdődött és decemberben végződött. Május hónapban a kihizlalt keresztesztes sertések és a prima mangalica zsirellátások ára egy szinten mozgott, augusztustól kezdve pedig 2—3 filléres árkülönbség volt a mangalicasertések javára.

Rátérve a keresztesztes sertések hizlaltására, először is megemlítem, hogy általános tapasztalat szerint a berk-mangalica keresztesztesek jobban finomíthatók, formásabbak, kitermelésük jobb, szalonnájuk jobban olvad, ennélfogva a húsipar, amíg válogathatott, inkább ezt a keresztesztes vett szívesebben. A york-mangalica sertések nagyobb hússzázalékot adtak vágás után, szalonnájuk rostosabb és hússzövettel jobban átszőtt, tehát keményebb, ennélfogva szalonnaárak készítésére megfelelőbbek.

Általában véve azt tapasztaltam, hogy a keresztesztes sertések rövidebb idő alatt készülnék el, mint a mangalica sertések, tehát a hizlálási idő rövidebb, ennélfogva megtakarítás származik az állatok kezelési költségeiben. Egy hizlálási szakot véve alapul — tehát 6 hónapot — a keresztesztes sertések körülbelül 15 nappal korábban érik el ugyanazt a súlygyarapodást, mint a mangalicák. Ennek természetes magyarázata az, hogy nagyobb hússzázaléka lévén, ennek felrakása rövidebb időt, de kisebb költséget is igényel, mint a zsirellátás. Ebből folyik továbbá az, hogy takarmányhasznosítási százaléka körülbelül 1%-kal magasabb, mint a mangalica sertésé.

Kedvező hizlálási eredmény főként olyan falkáknál érhető el, amelyek első keresztesztesek. Ugyanis másodkereszteseknél hasadás folytán olyan külembeli és belső értékbeli különbségek támadnak egy-egy tenyésztelben, amelyek a hizlálás folyamán az eredményt ároasan befolyásolják, a beállított falka egyöntetűségét megbontják. Példának meg kell említenem a legutóbb egy nagyobb gazdaságban szerzett tapasztalatomat, ahol york-berk-mangalica többszöri keresztesztes anyagot kínáltak eladásra. A kocaanyag ugyanis a keresztesztes sertések szaporulatából volt kiválogatva. A gazdaság egy állandósított tulajdonoságú anyagot kívánt kitenyészteni, sikertelenül. A gazdaság 250 sertést már hizóba állított, a sertések istállóban voltak elhelyezve, ahol a hizlálás önetelőkkel

folyt. A megtekintett sertések átlagosan 100 kg súlyúak voltak, de a falkán belül a legnagyobb súlybeli és külembeli eltérések mutatkoztak.

Azok az egyedek, amelyek yorkra hasadtak, majd mind el voltak kutyásodva. 10%-a a sertéseknek 50 kg-mal lemaradt. A mangalicára hasadt sertések nagyfejűek, magas lábú szörtelemek, a berk-jellegű keresztesztesek mélyek voltak, vékony lábakon gyenge csontozattal, 100 kg súlyban teljesen lezsírosodva. További hizlálásra nem sok reményt nyújtottak. Azok az egyedek, amelyek az első keresztesztes benyomását keltették, külemben a legszebbek, legkínóttebbek és legformásabbak voltak és a tovább hizlálásra még reményt nyújtottak.

A sertések naponként átlagosan 3—3,5 kg fejadagot fogyasztottak el tiszta kukoricadarából. Takarmányértékesítési százalékuk — a gazdaság bemondása szerint — nem haladta meg a 12%-ot. Habár takarmányozásuk nyers kukoricával történt, még sem volt található ez a hasznosítás megfelelőnek még annak figyelembevételével sem, hogy csak kukoricát kaptak, ugyanis 100 kg-os súlyban kellett volna legjobban értékesíteni az etetett takarmányt.

Telepünkön a beérkezett másodkeresztesztes anyagot ép a fenti okok figyelembevételével, külcm szerint osztályozzuk és előfordul az, hogy a takarmányadagolásban is eltérő előírásokat kell tennünk, az egyes falkák igényessége szerint. Egy tenyésztőből származó, de elkülönített falkáknál eltérő eredményeket tapasztalhattunk a hizlálás befejezésénél.

A telepen a hizlálás teljes értékű takarmányok felhasználásával történik. Ez természetesen a jelenlegi takarmányárak mellett drágább, mint a gazdaságban való hizlálás, ahol az első szakban burgonyával és cukorrépával, valamint a gazdaságban előállítható egyéb takarmányozásra felhasználható nyaggal történik. Mi a hizlálást a keresztesztes súldóknál nagyobb fejadaggal kezdjük, mint a mangalicáknál. A mangalica sertésnél átlagosan 100 kg-ig 3—3,5%-ot adjuk az elősúlynak teljesértékű takarmányban. Természetesen kisebb súlyban ezt a százalékot meghaladhatja a takarmányadag.

A keresztesztes sertésnél a hizlálást kb. 4% körül kezdjük, 100 kg-os súlyban 3,5%-ot nyugodtan etethetünk, ha az anyag megfelelő izomzatú és csontozatú. A takarmányok összeállításánál — tekintve a keresztesztes sertések nagyobb hústermelő képességét — szűkebb keményítőfehérje aránnyal kell a hizlálást kezdeni. Mivel magasabb fejadagot etetünk a keresztesztes sertésekkel, nagy gondot kell fordítanunk a takarmány összeállítására az ízletességre is. Nagyon meghálálják a súldók az állati fehérje adagolást, főként a tepertőpogácsa beiktatását, amely a takarmányok közül a legízletesebb, ennélfogva ízletessé teszi a takarmánykeveréket. A york-keresztesztes sertések nyugtalan ebek. Míg a mangalica a vályu mellett marad, addig a york-keresztesztes sertés belehabzsol a darába és utána telepőfával szalad egyik vályutól a másikig. Már a berk-keresztesztes sertés megközelíti a mangalica nyugodtabb étkezését.

Fontos, hogy a york-keresztesztes sertések olyan magas fejadaggal legyenek a hizlálásba befogva, amit a növekedési és hizlálási erélyük figyelembevételével egyáltalán előírhatunk. Figyelemünk kell arra, hogy különösen a york-keresztesztes sertések olyan fejadagot kapjanak, amely mellett napközben nyugodtságuk biztosítva van. A nyugtalanságnak ugyanis egyik oka lehet, hogy a falka nincs megelégedve az adagolt takarmány mennyiségével, ennek következtében takarmány után kutat, majd nyugtalansága odáig fokozódik, hogy egymást kezdik morni, ami természetesen igen nagy kár, mert a kimart sertéseket el kell különíteni, sok esetben kényszervágást kell alkalmazni.

Abban az esetben, ha a fejadagot különböző szempontból nem akarjuk emelni, a nyugtalanság megszüntetése érdekében naponta egyszer-kétszer 1—1 pilli szemeskukoricát szórunk fel az akolban. Amíg a válogatott borsóaljhoz megfelelő áron lehetett házzájutni, a keresztesztes sertésnél rendszeresítettük délidőnkint a szemesborsó felszórását és a fehérjetakarmány egy részét ilyen formában adagoltuk. Ez igen megfelelő és jó megoldás, sajnos, azonban a mai időkben olyan költséges, hogy az elérhető eredménnyel nem áll arányban. (Ma a fehérjét főleg napraforgópogácsában adjuk). Kénytelenek voltunk tehát a sertések megnyugtatóására a sokkal olcsóbb megoldáshoz, a szemeskukorica felszórásához folyamodni.

Itt meg kell jegyeznem, hogy hizlaldánkban naponta kétszer, reggel és este etetünk, lehetőleg 12 órai időközlel. Ügyelnünk kell arra, hogy a fejadag meg-

állapításánál ne menjünk túlzásba, tebát a hizók a kiadott fejadagot mindig jóévedéggel fogadják el az utolsó szemig, mert igen súlyos következményekkel jár a túletetés, aminek következtében néha 1—2 hétre visszavetődnek a hizlálásban. Természetesen ilyenkor siralmasan értékesítik a takarmányt.

Kesztesztes nem adagolunk. A sertések béműködését lehetőség szerint takarmányeserével igyekszünk szabályozni. Főszabályozó az árpa, amely a hizlálásnál nem (de a nevelésnél sem) nélkülözhető. Vannak ugyan elméletek, amelyek szerint az árpa pótkeverékkel helyettesíthető. Ez keményítőfehérje arányban és takarmányértékben helyt is áll, azonban a sertések bélrendszerében mégsem tudja az árpa fiziológiai hatását helyettesíteni. Végeredményben az árpa etetését csökkenteni lehet, de megszüntetni nem. Ha nem adagolunk árpát, úgy annak következménye feltétlenül mutatkozni fog mind a nevelés, mind a hizlálás eredményénél.

Általában véve a keresztesztes sertés kifinomultsága nagyobb körülmények között, mint a mangalicáé. Etvágyának fenntartására a hizlálási idő vége felé igen nagy gondot kell fordítani, mert könnyebben leáll, mint a mangalica. Ez áll különösen a york-keresztesztes sertésre.

Azt hiszem érdekelni fogja a gazdaközönseget, hogy a nagytényi sertéshizlaltótelepen milyen százalékban hizlalunk hússertéseket, illetve hússertés-keresztesztes anyagot. Amíg a piaci viszonyok olyanok voltak, hogy a sonka- és bacongyárak a könnyebb húsjellegű sertéseket magasabb árat fizettek, a hússertés-keresztesztes súldók számottevően kisebb mértékben kerültek piacra, ennélfogva telepünkön is aránylag több volt a mangalica, mint az utóbbi időben.

1939. évi sertésforgalmunk 43,651 volt, ebből 3051 keresztesztes; 1940-ben 62,151 darabból 6402 volt keresztesztes, tehát már 10%; míg 1941 első három hónapjában lebonyolított 34,707 darabos sertésforgalmunkból 8602 volt keresztesztes, ami mintegy 40%-nak felel meg. Amint a számadatokból látható, a nagytényi sertéshizlaltótelep Dorner Béla legnagyobb elismerését jogosult kiérdemelni a keresztesztes sertéspiacon tanúsított rendkívüli tevékenységéért.

A keresztesztes sertések hizlaltására vonatkozóan Rácz Mihály dr. gazdasági akadémiai tanár az Állattenyésztők Lapjában, 1929-ben cikket közölt, amelyben özv. Széchenyi Antalné grófné pósteleki gazdaságában végzett hizlálási kísérletről számol be. A gazdaság egy 100 darabból álló 96,3 kg beállítási súlyú berk-mangalica keresztesztes súldót 4 hónap alatt 187 kg-ra hizlalt fel. Egy sertés által feleltett takarmány 471 kg volt, a sertés 91 kg-ot gyarapodott, a napi átlagos gyarapodás 82 deka volt. A feleltett takarmány 19,3%-kal értékesült. A hizlálás időszaka márciustól júliusig tartott. Igen érdekes volt ennél a kísérletnél az, hogy az első hónapban a takarmányt 25,5%-kal, második hónapban 18,4%, az utolsó két hónapban pedig csak 16%-kal értékesítették a sertések. Ezt csak mint érdekességet említem meg, mert a hizlálási kísérletet önetelőkkel folytatták; azóta a gazdaságok jórészt elhagyták az önetelős hizlálást.*

A nagytényi sertéshizlaltótelepen az elmúlt évben és az idén is, több kísérleti falkát állítottunk be, sajnos, azonban a Duna áradása ezeknek a kísérleteknek a befejezését megzavarta, ezért pár teljesen befejezett, átlagos hizlaltól fogok beszámolni nagy vonalakban, annak előrebocsátása mellett, hogy telepünkön 1939 végén az összes feleltett takarmány mennyiségét és a termelt súlyt figyelembevéve, átlagos takarmányhasznosítási százalékunk 19,42% volt, 1940-ben pedig — amikor sertésállományunkat a március 17-én bekövetkezett árvízveszély miatt a telepről ki kellett hajtani a nagytényi lőterre és onnan azokat csak április 3-án lehetett visszatelepíteni, majd ismét visszazortirozni — a takarmányhasznosítási százalék 17,92% volt.

Mindenekelőtt két keresztesztes és szedett falka hizlaltatását ismertetem: Az elsőt, a dunántúli Celdömölkről, kiszagadtól származó darabonként 61 kg súlyú szedett york falkát a telepen oltottuk és miskaroltuk. A falkát etvágytalanság miatt 121 kg-os átlagsúlyban értékesítettük. Takarmányhasznosításuk 17,55%. A beállítástól majdnem hetenkint takarmányváltoztatást kellett végezni és csak alacsonyabb fejadagot lehetett előírni. Ennek okát abban találtuk,

*) Nagyon helyesen! Rovatvezető.

hogy a súldók kezdesebb takarmánnyal mennyiösszeállításukat az etvágyuk. Igen 57%, befejezésig a takarmány és 8-as lisztből áll.

Ezzel párhuzamos darabos vegyes keresztesztes. Az anyagotban a gazdaságban a falka darabonként 70,3 kg-os súlyban lettek értékesítve. A takarmányértékben 64%, a vége az árpa kb. 15% és a hizlálásánál kellett, árpahány hónapotban mintegy 68%-át vette ki a ricadara. Feleltett

Igen jó eredmény york-mangalica-keresztés. A hizlálás idejében takarmánnyal rendelkező 46 kg súlyban értékesített hasznosították. Az 68%-át vette ki a ricadara. Feleltett

7,135
77,111
18,472
10,903
5,200
2,387
2,815
2,665

Összesen: 126,688

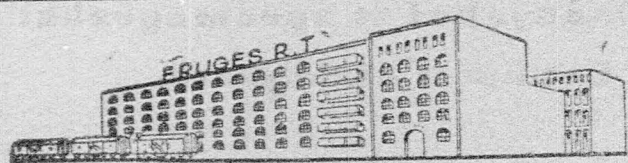
Befejezésűl meg hogy azok a gazdaságok akarják tovább a továbbhizlalt célját, mint ne zsirellátási kondícióban lévő csontozata, tovább megfélelő. Az utóbbi hogy egyes gazdaságok izomzatú, túletelésre eladni. Ezek kereslet idején is van.

A súldópiacon a helyzet szabályozza a hizlaltásra eddig a keresztesztes sertés a mangalica súldók lehetőségek voltak egyéb piacok kivételével hizlaltóba való beállítás. Hízott sertés súlyra kihizlalt már a múlté, most mennyiségű.

Te
S

170

Központi iroda:
Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 15. szám
Telefon: 125—537, 126—694 sor.
Tözsde: 119—127. Telep: 144—219.

„FRUGES“ Terménykereskedelmi Részvénytársaság

Európa egyik legnagyobb és legmodernebb
vetőmagtisztító telepe

Budapest, IX., Soroksári-út 44.

Legelőnyösebben vállaljuk borsó és különféle magvak **TERMELÉSI SZERZŐDÉSÉT**, valamint: **heremagvak, búkkönyök, hűvelyesek, olajmagvak, répamagvak, bértisztítását, zsisziktelenítését, osztályozását, stb.** Beküldött mintákat díjmentesen vizsgáljuk, árukra lombardkölcönt nyújtunk, azokat legmagasabb napiáron átvesszük vagy bizományban értékesítjük.

hogy a süldők kezdettől jölözött tejfel kevert, tehát izletesebb takarmánnyal voltak etetve. A változott takarmányösszeállítás következtében természetesen csökkent az étvágyuk. A feletetett takarmányból kezdetben 57%, befejezésnél 54% kukoricát fogyasztottak, míg a takarmány többi része árpából, búzadarából és 8-as lisztből állott.

Ezzel párhuzamosan ismertetem egy másik, 124 darabos vegyes keresztelésű szedett falkának a hizlalását. Az anyagot darabonként 20 kg-os átlagsúlyban a gazdaság szedte össze, ott is voltak oltva. A falka darabonként 50-5 kg súlyban érkezett telepünkre, itt miskálóztuk és 170 kg-mal értékesítettük. A gazdaságban meglehetősen ridegek voltak tartva, amennyiben kb. 14 hónapos korban érték el a fenti jeizett alacsony átlagsúlyt. A falka kezdettől fogva végig nagyon jó étvágyal evett; az egyes hónapokban elért hasznosítási százalékok elég jók voltak, úgyhogy végeredményben a nyári hizlalási időszakban 20-43% takarmányhasznosítással végzett. A feletetett takarmánynak kezdetben 62, a hizlalás vége felé 78%-a kukorica, a többi része pedig árpa, rosz és 8-as takarmányliszt volt.

Végül ismertetem még egy téli hizlalású 248 darabos berk-mangalica falka hizlalását. Ezek a süldők 70-3 kg-os súlyban érkeztek telepünkre és 174 kg-os súlyban lettek értékesítve. Az egész hizlalási időszak alatt nagy fejadaggal etettünk, átvágyuk állandóan jó volt. A takarmányt 18-2% kal értékesítették. Kezdetben 64%, a vége felé 80% volt a feletetett kukorica, az árpa kb. 15% és 4-5% 8-as liszt. Ennek a falkának a hizlalásánál lehetőség szerint csökkentenünk kellett, árpahány miatt, az árpa adagolását. Az első hónapokban mintegy 10% napraforgópogácsát iktattunk be fehérjetakarmánynak.

Igen jó eredményt értünk el egy 200 darabos york-mangalica keresztelésű falka nyári hizlalása során. A hizlalás idejében megfelelő minőségű és feleségű takarmánnyal rendelkezünk. A süldőket darabonként 46 kg súlyban állítottuk be és 178 kg átlagsúlyban értékesítettük; a takarmányt 22-08% kal hasznosították. Az egész hizlalási idő alatt mintegy 68%-át tette ki a feletetett takarmánynak a kukoricadara. Feletettünk ezzel a falkával:

7,135 kg	szemeskukoricát
77,111	„ kukoricadarát
18,472	„ árpadarát
10,903	„ rozsdarát
5,200	„ búzadarát
2,387	„ borsólisztet
2,815	„ napraforgópogácsadarát
2,665	„ takarmánylisztet

Összesen: 126,688 kg takarmányt.

Befejezésül még csak annyit kívánok mondani, hogy azok a gazdaságok, amelyek állományukat nem akarják tovább tartani, tehát 60-70 kg súlyban továbbhizlalás céljaira kívánják értékesíteni, az állományt ne zstrosítsák el. Hizlalási szempontból jó kondícióban lévő süldő az, amelynek izomzata és csontozata, továbbá kinőitése súlyához arányitottan megfelelő. Az utóbbi időben gyakorta tapasztaljuk, hogy egyes gazdaságok idő előtt lezstrosított, szegény izomzatú, tületetett süldőket akarnak továbbhizlalásra eladni. Ezek a gazdaságok még a mai nagy kereslet idején is vevő nélkül maradnak.

A süldőpiacon a kereslet irányát mindig a piaci helyzet szabályozza. Amint előbb is említettem, májusi kihizlalásra eddig is szívesen vásárolták a hizlalók a keresztelt süldőket; téli hizlalásra pedig főként a mangalica süldők iránt volt kereslet. Amikor exportlehetőségek voltak élő sertésből, a párgai, bécsi és egyéb piacok kívánságához mérten történt a sertések hizlalóba való beállítás. Bécsben jól kelt el a keresztelt hizott sertés, míg Prágában főként a magas súlyra kihizlalt mangalica sertést keresték. Ez most már a múlté, most minőségi kíváncsalom nincs, csak mennyiségi.

A beállítani való süldők elbírálásánál nemcsak a fajta és az alapanyag minősége irányítja a vevőt, hanem az, hogy a megtekintett süldő *hogyan tartva?* Korrektül tartott, de gyengébb tenyésztési anyagot szívesebben vásárolunk, mint jobb tenyésztésből származó, de elrontott, lezstrosított, szegény izomzatú süldőket, amelyek esetleg sokkal gyengébb takarmányhasznosítási százalékot adnak, mint megfelelően tartott, de nem olyan kiváló tenyésztésből származó anyag.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY ÉS GYÓGYÁSZAT.

Rovatvezető: **Manninger Rezső dr.**

Rendszeres eljárások a szarvasmarhák fogamzás-zavarainak leküzdésére.*)

II.

A szaporodás zavarai elleni küzdelem megszervezése és végrehajtása. Ez alatt a pont alatt fontos elvi és gyakorlati kérdéseket kell megbeszélni. Nevezetesen azt, hogy a meddőség ellenes küzdelem továbbra is az egyes állattulajdonosok belátására és tetszésére legyen bízva, azaz hogy továbbra is önkéntes maradjon-e, vagy pedig a szarvasmarhák szaporodásának ellenőrzése valamiképpen kötelezővé tétessék-e?

Aki a meddőség elleni küzdelemet eddig figyelemmel kísérte, meggyőződhet arról, hogy az egyes tenyésztők önként csak kivételesen és akkor határozták el magukat szakállatorvos igénybevételére, amikor tehénállományukban a baj már túlságos mértékben elterjedt. A legtöbb gazda azonban még ekkor sem tett semmit és ilbetett kézzel elszenvet a kárt. Nincsen egy biztató jelenség arra, amelynek alapján fel lehetne tételezni, hogy e tekintetben az állapotok önmaguktól gyökeresen javulni fognak. Nem marad tehát más hátra, mint mind a magán, mind a közvagyon érdekében a szarvasmarhameddőség elleni küzdelem valamiképpen hatóságilag megindítani. Az elmúlt 30 év tanulmányai azt mutatják, hogy enélkül érdemleges eredményt, az évi sokmillió kár csökkentését elérni nem lehet.

És ezzel az egész kérdésnek legnehezebb részéhez értünk: ki, miként és minő módon szervezze meg és hajtsa végre a meddőség ellenes küzdelemet?

Nálunk megszokták az emberek, hogy minden közérdekű intézkedést a kormány kezdeményezzen és hajtsaon végre. Valószínű, hogy a szóban lévő kérdéssel kapcsolatban is a legtöbbben így gondolkodnak és azt várják, hogy az állategészségügyben és állattenyésztésben illetékes földművelésügyi kormány szervezze meg és hajtsaon végre a meddőség elleni küzdelemet. Ezzel szemben azonban az a véleményem, hogy ez több okból lehetetlen. Mindenekelőtt nincs a földművelésügyi minisztériumnak annyi állatorvosa, hogy a kérdéssel kapcsolatos vizsgálatokat és kezeléseket elvégeztesse. Azután a hatósági rendeletre végrehajtott vizsgálatok és főként orvosi beavatkozások esetén az egyes tulajdonosok annyi mindenféle kifogással, panasszal és követeléssel lépnek fel, hogy sohasem lehetne azok végére érni.

Hogy a feltett kérdésekre felelhessek, sorba veszem a meddőség elleni küzdelemnek eddig alkalmazott módjait.

Amikor a jelen század elején svájci és dán állatorvosok megállapították, hogy a meddőséget okozó betegségeket sok esetben sikeresen lehet gyógyítani, a bajba jutott és számítani tudó gazdák saját elhatá-

rozásukból vették igénybe az ilyen kezeléseket foglalkozó állatorvosokat. Dániában ezek a vizsgálatok különösen a tejszövetkezetek propagálása folytán terjedtek el.

1911 óta én is sok gazdaságban végeztem vemhességi és meddőségi vizsgálatokat és kezeléseket. Hamarosan két eljárás bontakozott ki: az egyik, amelyik csak esetenkénti meghívásokból, a másik, amelyik évenként három-négyszer megismételt, tehát rendszeres vizsgálatokból állt. A rendszeres vizsgálatoknak előnyei hamarosan nyilvánvalókká lettek azáltal, hogy amíg az egyszeri vizsgálatokkor csak nagyon idősült elváltozások jutottak kezembe, amelyeknek meggyógyítása sokszor már nem sikerült, addig az évenként többször megismételt és minden állatra kiterjedő vizsgálatok során többnyire friss elváltozásokat találtam, amelyeknek nagyobb részét aránylag rövid idő alatt sikerült megszüntetni.

Az 1920-as évek eleje táján Németországban a mezőgazdasági kamarák (most Landesbauernschaft) vették kezükbe a meddőségellenes küzdelemet olyan módon, hogy a kebelükben működő állategészségügyi hivatalhoz meddőségi specialistákat szerződtek, a kamara területén lakó gazdákat pedig az eljárásához való csatlakozásra szólították fel. A csatlakozás egy évre volt kötelező. A vizsgálatokért fizetendő díjak kamaránként változóak voltak és most is eltérnek egymástól. Így pl. a sziléziai kamara (Breslau) területén a díjak a következők: Az első vizsgálat 1—, a második vizsgálat —90, a harmadik vizsgálat —70, a negyedik vizsgálat és a további —50 RM. A rajnavideki Landesbauernschaft területén (Bonn) a díjak a következők: Tömegvizsgálatoknál darabonként —75, méhmosásért külön 1—, utókezelésért, ha szükséges 1-50 RM. A díjakat a községi előjáró (Amtsbürgermeister) szedi be és küldi el a Landesbauernschaffhoz.

A kamarák állatorvosai a meddőségi vizsgálatokon kívül elvetélesek és a szopós állatok tömeges megbetegedése esetén helyszíni kiszállások útján iparkodnak a bajokat leküzdni és vesznek bakteriológiai vizsgálatokhoz szükséges anyagokat, amelyeket azután a központban a bakteriológusok vizsgálnak tovább. A birodalomnak a felnevelési betegségekkel foglalkozó állatorvosait annak idején Miessner Hermann hannoveri állatorvosi főiskolai tanár társaságba tömörítette. Ez a társaság már 1927-ben megtartott gyűlésén 320,000 meddő tehén vizsgálatáról számolt be, 1930-ban pedig egy milliónál több tehén állt ilyen irányú állatorvosi ellenőrzés alatt.

Nálunk 1928-ban Sopron vármegyében Kovarik Károly, akkori törvényhatósági m. kir. állatorvos kezdeményezésére nemcsak rendszeres, hanem félgyeddig kötelező, helyesebben kikényszerített meddőségi vizsgálatok indultak meg. Kovarik mindenekelőtt a vármegyében működő állatorvosokat arra sarkallta, hogy meddőségi ismereteiket tegyék alaposabbá. Majd velem részükre meddőségi előadást és gyakorlati bemutatót tartatott. A vármegye területén végzett meddőségi vizsgálataimon a helyi állatorvosok is résztvettek és gyakorolták magukat. És amikor Kovarik úgy látta, hogy a járási, községi és a körállatorvosok kellően fel vannak készülve, népszerű előadásokat tartott és tartatott a többi állatorvosokkal a vemhesség felismeréséről, a meddőségről és a kezelésekről elérhető eredményekről. Anukor azután ilyen módon a talaj a gazdák körében is elő volt készítve, az alispán útján elrendeltette, hogy a községek pontosan vezessék a fedéztetési naplót, hogy az állatorvosok ezeket a naplót minden hivatalos látogatási napon ellenőrizzék, továbbá, hogy a köztenyésztésben álló bikákkal ugyanazokat a tenekeket és üszöket 10 hónapon belül kétszernél többször csak állatorvosi vizsgálat és igazolvány alapján szabad újból fedéztetni és végül, hogy a vizsgálatokért az állatorvosok csak 2 pengőt szedhetnek a gazdáktól, ha pedig a gazda kívánta a tehén gyógykezelését, úgy azt díjmentesen tartoztak elvégezni.

* Helzel Henrik dr. egyetemi ny. r. tanárnak az OMGE állattenyésztési szakosztálya 1941 április 2-i gyűlésén tartott előadása.

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERMELESÉRE R.-T.

Termeli az állatorvosi gyakorlatban használatos összes
szérumokat és oltóanyagokat

Budapest, IX., Lónyay-utca 12.

Telefon: 187-972, 187-973. Sürgőncim: Vaccin Budapest

marhaállománya is nem kénszerből, hanem meggyőződésből vizsgálat alá kerülne és így ők maguk és az ország is hasznát látná az állatorvosi tudomány egyik legújabb vívmányának.

ADÓÜGYEK.

Rovatvezető: Kenézy Endre.

Gazda adó-naptár.

Ismerteti: Kenézy Endre.

Június.

1. A mezőgazdasági jelleg elismerése iránti kérvényt a szeszfőzde telephelye szerint illetékes pénzügyigazgatóságnál kell benyújtani.

15. A még nem esedékes közadók évnegyedi részleteinek vagy részleteinek befizetése esetén, a befizetett összeg után évi 6%-os kamattérítés jár a hó 16-ától, illetve ha a befizetés később történik, a befizetést követő hó elsejétől — a naptári évnegyed második havának 15. napjáig. A múlt év végén adózójavára mutató túlfizetést a folyó évben az esedékesség napját megelőzően teljesített előfizetésnek kell tekinteni.

15. A mezőgazdasági cselédekre és adóköteles gazdasági bérmunkásokra, valamint feles dohánkertészekre általános összegben megállapított — s a hó első napján esedékes — kereseti adórészletet a községi pénztárba be kell fizetni.

15. A tartós szárazság (aszály) által a réteknélselegelőknél okozott károkat, valamint az árvizek és belvizek okozta károkat (a „Törvények és rendeletek” rovatunk élen közölt rendelet alapján) legkésőbb június 15-ig kell bejelenteni a községi előjáróságnál.

25. A munkaadó az alkalmazottak kereseti- és különadóját — illetményjegyzék beszolgáltatásával — a községi (városi) pénztárba tartozik befizetni.

30. A gazdasági cseléd után járó öregségi biztosítási járulékat az elmúlt naptári évnegyedre le kell róni.

— Az elemi kárt, a káreset megtörténtét követő nyolc nap alatt a községi előjáróságnál kell bejelenteni. Az árvíz kárt az árvíz megszűnését követő nyolc nap alatt kell bejelenteni.

— Az együttes kezelésbe bevont azokra a közadókra nézve, amelyekről az adózó részére határozatot (fizetési meghagyást) nem kell kiállítani, az adóív kézbesítését követő 15 nap alatt kell a fellebbezést benyújtani a fellebbviteli (pénzügyigazgatóság, közigazgatási bizottság adóügyi bizottsága) hatóságához.

Tudnivalók.

A pénzügyminiszter 54.817/1941. VII. számú magyarázó rendelete szerint: a faiskolából, valamint nemesített facsemeték rendszeres árusításából származó jövedelem, földadóval már megadóztatott jövedelem, minél fogva az adóköteles saját földterületén folytatott ilyen termelés után általános kereseti adó kivetésének helye nincs.

Sáncoló bemutatás.

Május 23-án, Pomázon, Mándics Péter birtokán érdekes sáncoló-bemutató tartottak, amelyet a szép számban megjelent komoly érdeklődők, hivatalos kiküldöttek és gazdák — akik közül a legtöbben először láttak sáncológépet munkában — nagy érdeklődéssel figyeltek. A sáncolási munkálatokat Kund Ede műegyetemi ny. r. tanár vezette, aki hazánkban a sáncolási eljárást elsősorban alkalmazta és akinek — mint e gondolat apostolának — köszönhető mindaz, ami a sáncolás terén eddig történt.

Kb. 3—4%-os lejtésű spenót-táblán, amelyen már előzőleg egy-egy kapavágással kitűzték a lépcsőzetesen egymás után következő rétegvonalakat, egész nap, minden fennakadás nélkül dolgozott az „L-30/35” jelzésű H-S-C-S nyersolaj traktorral vontatott „Kund” sáncológép. Ha az egyik rétegvonal mentén végzett a sáncolással, megkezdte a másikat, s így a délután, sőt az estefelé érkező közönség is láthatta a munkát. Egyidejűen bemutatták

a rétegvonalak kitűzését is, ami a gazdákat különösen érdekelte. Tisztán szemmérték után, különösen az ilyen kísérleti táblán a rétegvonalakat kitűzni nem lehet, az egyforma magasságú pontokat csakis szintező műszerrel lehet megállapítani. Az ilyen egymagasságú pontok mentén készített kis halom — a sánc — egy szinten van és az a vízmennyiség, amely a sánc által bekerített területre esik, onnan elfolyni nem bír. A rétegvonalak 80 cm magasságkülönbséggel következnek egymás után, amikor az egymástól való távolságuk — az említett esés mellett — kb. 26—27 m volt.

A kitűzés a következőképpen történt: a szintező műszert úgy állították be, hogy az emelkedés felé nézve még el lehessen látni. Itt a legmagasabb részen a cm-re beosztott szintezőléccen lévő számozás a távcsővön nézve 20 cm-t mutatott. Ezután a szintező léccel a völgy felé közeledve, addig hozták a lécet, amíg a helyén maradó szintező-műszer távcsővön nézve 100 cm-es magasságot mutatott a léc, ami annyit jelent, hogy a talaj itt 100—20=80 cm-rel mélyebben fekszik, mint a domb. Most a lécet ebben a magasságban kb. 15 lépéssel oldalt vive, a szintező-műszer távcsővét utána forgatva, úgy állították fel a lécet, hogy az újra 100 cm magasságot mutasson. Így történt az egyes pontoknak a felvétele.

Ezután az újabb rétegvonalra vitték a lécet, ahol

107. sz. kép. Kund-féle sáncoló gép munkaközben.

már a léc (amelyen a 0 pont az alsó részén kezdődött és felfelé növekedett) 180 cm-t mutatott, tehát a második rétegvonal az első után ugyancsak 80 cm-rel volt mélyebben. A sáncoló-géppel „összeszántva”, a talajt mindkét oldalról 4—5 méterrel tolták a rétegvonal felé, úgyhogy végül létrejött a kb. 30 cm magas sánc, amely mindkét oldalon enyhén összefutott és így a későbbi rendes szántást, boronálást, egyszerűen a talajművelést, sőt még a hordást sem akadályozza.

Egy-egy sánchoz körülbelül 9—10 forduló volt szükséges, amikor a sánc teljesen megkapta enyhé, egyenletes domb formáját, majd egy boronálás után sima felületű, törésmentes vonalat mutatott, s így a jelenlévő gazdáknak is kialakult az a véleménye, hogy a sánc, a későbbi művelést akadályozni nem fogja.

A traktor a sáncoló-ekét könnyen vontá, a munkánál a szántási motor-teljesítménynek legfeljebb csak 60—70%-ára volt szükség, a terület-teljesítmény pedig hozzávetőleges számítás szerint körülbelül annyi, mint a normális szántásé, ugyanakkor azonban a gázolajfogyasztás óránkint csak körülbelül 5—6 kg.

Mándics Péter a sáncolásnak annyira híve, hogy már a múlt évben, amikor még nem volt sáncológépe, a rétegvonalat tisztán szemmérték után kitűzve, egy fogatos ekével sáncolt, ami azonban szintén eredményes volt. Az idén, a sáncoló-bemutató előtt körülbelül 2 héttel, egy tábláját, amelybe kukoricát vetett, már sáncolta, amelynek esése azonban körülbelül csak 1% volt; ezen a táblán, a kis esés ellenére, mivel a talaj teljesen át volt ázva, az időközben leesett 26 mm-es csapadék következtében egyes

helyeken már összefutott volna a víz, most azonban — a sáncolás hatása alatt — egyáltalán nem volt vízösszefutás, tehát a sánc a csapadékokat felfogta, illetve elosztotta.

Nagyon kívánatos lenne, hogy a csapadékvíznek ez a megmentése — amely egyúttal a talaj felső humuszrétegét is megmenti — minél gyorsabban és minél nagyobb területen elterjedne; meggyőződésünk szerint ez az egyszerű eljárás — ha majd általános lesz — a talajt nem évszázadokra, hanem úgy szólván időtlen időnkig megóvjá, az elmosárasodást megszünteti, s az árvízveszedelemnek útját állja, mert a csapadékvizek nagy mennyiségben nem tudnak egyesülni, a folyók medrének elrakodása is legnagyobb részben megáll, a félelmetes jégdugók az elrakott folyófenékbe nem tudnak beszorulni.

Amerikában már köztudatban van, hogy a le-rohanó vizek évenként huszonegyszer annyi táplálóanyagot ragadnak magukkal, mint amennyi a növények életrejeire kell. Használjuk a vizet okosan; uralkodjék a erejét, amit sáncolással eredményesen biztosíthatunk.

B. J.

LEVÉLSZEKRÉNY.

A rézmészpor használata a szőlőben.

Kérdés. Rézmészporom van a szőlőm permetezéséhez. Kérem, szíveskedjenek velem tudatni, hogy célravezető-e a szőlőt vele permetezni, hány százalékos oldatot kell készítenem és mennyi meszet adjak hozzá? N. K. S.

Felelet. A rézmészporral nem permetezzük, hanem porozzuk a szőlőt, ami, kivált a fűrtök megvédésére igen alkalmas védekezés, jobb mint a permetezés, mert a permetet a bogycsók viaszos felületén rosszul tapad, míg a finom rézmészpor jól behatol a fűrtökbe, s a kocsányokat és a bogycsókát jól bevonja. A lombot megvédésére a rézmészpor akkor használjuk, ha permet nem áll rendelkezésre és akkor sem száraz időben, mert a por a leveleken rosszul tapad. Általában leg-eredményesebb a védekezés, ha a reggeli órákban, vagy kisebb eső után porozunk, amikor a szőlő még nedves. Szükség esetén tiszta vízzel vagy mésszel kombinált félsszázalékos timsós vízzel permetezhetünk közvetlen a porzás előtt, hogy ezzel a tapadást elősegítsük. A rézmészporhoz nem adunk hozzá semmit, hanem úgy, amint van, hintjük el a porozókészülékkel, vagy porozófujtatóval.

Egyszeri porozásra kat. holdankint 5 kg rézmészpor számítható. A másik kérdésre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk. P. S.

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emlé dr.

Elengedik az árvízkarosult gazdák földadóját.

Az árvizek és belvizek ebben az évben is igen nagy károkat okoztak a mezőgazdaságnak. A társadalom és a kormány azonban egyaránt a károsultak segítségére sietett. A pénzügyminiszternek a napokban kiadott 110.326/IXa. rendelete újabb segítséget nyújt, mert az eddigi rendelkezéseken túlmenően lehetővé teszi a károsult gazdák földadójának elengedését. Ez a gazdák számára igen nagy jelentőségű rendelet háromféle vizkárt szenvedett földterületet különböztet meg:

1. Az 1941. évi árvizek és belvizek nagyobb részben olyan területeket érintettek el, amelyek már 1940-ben is víz alatt voltak. Ezeket a területeket két éven keresztül nem lehetett megmunkálni. Az ilyen földeket a rendelet szerint az 1941. évben gazdaságilag használhatatlan, földadó alá nem eső területeknek kell tekinteni, az 1941. évre előírt földadót és járulékait tehát teljes egészében törölni kell.

2. Egyes földterületek azért kerültek víz alá, mert a hatóság rendelkezése alapján zsilipeket bezártak és védőtöltéseket átvágták, hogy nagyobb fontosságú más területeket az árvíz-től megmentenek. Ezeknek a földterületeknek 1941. évi földadóját és járulékait teljes egészében törölni kell, abban az esetben, ha az elárasztott területeket ebben a gazdasági évben mezőgazdasági termelésre nem lehet használni. Ha ellenben ezek a földterületek még ebben a gazdasági évben hasznosíthatók, az általános szabályok szerinti aránylagos adómérséklésnek van helye.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
TELEFONSZÁM: 125-284 Budapest, V., Arany János-utca 25. TÁVIRATI CIM: SALGÓKŐSZÉN

gőzekecszántáshoz:
dorogi és baglyasaljai

csépléshez:
dorogi, baglyasaljai, salgótarjáni,
mizserfai, kisterenyői és bárnai

DARABOS ÉS KOCKASZENET
DOROGI ÉS SALGÓ BRIKETTET

383

3. Az olyan földterületek, amelyek 1940-ben nem szenvedtek vízkárt, 1941-ben azonban víz alá kerültek, kivételesen a földadó és járulékaiknak 50%-os elengedésében részesítendők, ha ebben a gazdasági évben ezeket a földeket már nem lehet hasznosítani. Adóelengedésnek helye van még abban az esetben is, ha az árvízveszélyeztetettség már a kataszteri minőségi osztályok megállapításánál figyelembe vették, tehát rendszeresen vizjárta területekre is engedélyezhető az ideai kivételes vízkárok következtében földadómérséklés, illetve elengedés.

A vízkárt szenvedett területeket be kell jelenteni. A bejelentési határidő június 15-e. A bejelentést a községi előjárásnál, illetve a városi adóhivatalnál kell megtenni. A pénzügyi hatóságok a bejelentés alapján helyszíni vizsgálatot tartanak és a vizsgálat eredményéhez képest rendelik el az adótörlesztést vagy adómérséklést.

Pengőre váltják át a délvidekiek dinárját.

A kormány 3590. M. E. szám alatt folyó évi május 24-én rendeletet adott ki a fizetési forgalom szabályozásáról, a visszafoglalt délvideki területeken.

A rendelet szerint a Magyar Nemzeti Bank a dinárértékre szóló, a délvideki területeken lakó (székhellyel bír) személyek és cégek tulajdonában lévő bankjegyeket és érméket a pengőérték törvényes fizetési eszközökévé váltja át. A Magyar Nemzeti Bank állapítja meg és teszi közzé azt a napot, amelyen a dinárértékre szóló bankjegyek és érmék törvényes fizetési eszközökévé a visszafoglalt területeken megszűnik; ettől a naptól kezdve azokat fizetésül elfogadni senki sem köteles.

A beföldi fizetési forgalomban a pengő és a dinár közti átszámítás arányára: 1 pengő = 10 dinár, illetőleg 10 dinár = 1 pengő.

Nem tartozik a beföldi fizetési forgalom körébe az olyan jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítése, amelybe akár az adós, akár a hitelező külföldön lakó személy, vagy külföldön székhellyel bíró jogi személy vagy cég, az utóbbi akkor is, ha jogi személyisége nincs.

Dinárértékre szóló fizetési eszközöket a pénzügyminiszter további rendelkezéséig a visszafoglalt délvideki területekre bárholonnan bevinni tilos. A Magyar Nemzeti Bank a tilalom alól felmentést adhat.

A jogszóló nemzeti banknak a visszafoglalt délvideki területeken levő vagyonát a Magyar Nemzeti Bank kezeli külön vagyonrésznek; a váltókon alapuló és más követeléseket beszédheti, a jogszóló nemzeti bank kötelezettségeit teljesítheti és — amennyiben ezt az ügyek továbbvitele megkívánja — vagyonrész felett rendelkezhetik, jognyilatkozatokat tehet és elfogadhat, magánosokkal szemben, továbbá hatóságok és bíróságok előtt eljárhat.

A visszafoglalt délvideki területeken a jogszóló nemzeti bank ügyeit a Magyar Nemzeti Bank viszi tovább és evégből megbízottakat küld ki, akik a cégjegyzésre is feljogosíthatók.

Kihágást követ el, aki dinárértékre szóló fizetési eszközöket a visszafoglalt délvideki területekre bevisz, vagy bevinni törekszik. A kihágást két hónapig, háború idején hat hónapig terjedő elzárással és 8000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetik, a dinárokat elkobozzák.

A rendelet alkalmazásában külföldi cégeknek Magyarország — ideértve a visszafoglalt délvideki területeket is — lévő telepei (fiókjai, képviseletei) a beföldi cégekkel, beföldi cégeknek külföldön lévő telepei (fiókjai, képviseletei) pedig a külföldi cégekkel egy tekintet alá esnek.

A rendelet május 24-én lépett életbe.

Kedvezményes zöldhitelek a szőlősgazdáknak.

Lapunk megelőző számaiban ismételten megemlékeztünk már róla, hogy a kormány az érdekképviseletek kérelmére 10 millió pengő keretben kamatmentes kölcsönt, zöldhitelt engedélyez azoknak a szőlősgazdáknak, akiknek tavaly nem volt kataszteri holdankint 3 hektoliternél több bortermésük s akik nem termelnek direkttermő szőlőt, amennyiben szőlőjük ideai megművelésének költségeit fedezni nem tudják a múlt évi katasztrófa következtében.

Mint hogy időközben több kérdészködés érkezett hozzánk a zöldhitelre vonatkozóan, újból közöljük, hogy a szőlősgazdáknak való zöldhitelezést a Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete bonyolítja le (Budapest, V., Alkotmány-utca 29), amely a községek által még a tél folyamán végrehajtott összeírások alapján hónapokkal ezelőtt szétküldte az igényjogosultak részére a szükséges nyomtatványokat és tájékoztatást. Amennyiben egyes érdekelt szőlősgazdák ilyen nyomtatványt nem kaptak volna, ennek bizonyára az az oka, hogy a téli összeírásból kimaradtak. Aki tehát igénybe akarja mégis venni a kamatmentes zöldhitelt, amennyiben a fentebbi feltételeknek megfelel, forduljon elsősorban a községi vagy helyi községi előjárásához és győződjék meg róla, hogy felvették-e a téli községi összeírásba. Ha pedig ez nem történt volna meg, úgy kéri, hogy az igénylő nyomtatvány kitöltésével igényüknek pótlólagos bejelentését, aminek megtörténtével gondosan ki kell tölteni a kötelezet, azt láttatni kell a községi előjárásal és be kell küldeni a Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezetéhez.

Mint hogy a kamatmentes zöldhitelek engedélyezésének egyik előfeltétele az, hogy a hitelet igénylőnek a szőlőtermelés foglalkozása legyen, megjegyzendő, hogy a szőlőtermelés akkor is főfoglalkozásnak tekinthető, ha az illető szőlősgazdának szántóföldi területe meghaladja ugyan szőlőterületének nagyságát, de a termelési költségek, a munkásszükségletnek és a gazdasági üzem egész természetének mikénti alakulása mégis

a szőlőterület elsőbbségét biztosítja s az ilyen birtokosnak a szőlősgazda jellegét adja meg.

Biztosították az időnyelkek elhelyezését a német piacon.

Gyümölcs- és főzelékféléseink értékesítése szempontjából nagy jelentőségű az a megállapodás, amely Magyarország és Németország között létesült.

A megállapodás a folyó gazdasági évre 24 millió márkás keretel biztosít a magyar kivitel számára. Ebből az összegből friss gyümölcsre 11, friss főzelékre 2-7, feldolgozott gyümölcsre és főzelékre 9-8, újbungyára pedig 0-5 millió márkát jut. Igen fontos ezek között a tételek között a feldolgozott, tartósított gyümölcs- és főzelékféléknek közel 10 millió márkás kiviteli kerete, mert így a Németországba való kivitel útján történő kedvező értékesítést olyan vidékeknek is biztosítani lehet, ahonnan friss gyümölcs és főzelék kivitel céljára szállítási nehézségek miatt nem hozható megfelelően forgalomba. A mostani 24 millió márkás keret lényeges bővülést jelent a múlttal szemben, amennyiben a tavalyi megállapodás csak 14 millió márkás összegre szolgált. Nagy jelentősége van annak a vegyesbiztosítási határozatnak, hogy az értékesítést felemelésre javaslatot terjesztene a magyar és a német kormány elé, tekintettel a két ország közös gazdasági érdekeire.

Megállapította a bizottság, hogy a gazdasági évnek eddig szokásos július 1-én való megkezdése a magyar kerti termékek exportja szempontjából nem megfelelő, ezért javasolta a gazdasági évnek az említett cikkre nézve április 1-től a következő év március 31-ig történő megállapítását. Ilyen beosztás azért kívánatos, mert a kivitel megindításához szükséges devizaengedélyek így idejében kiadhatók. A megállapodás minden vonatkozásban alkalmas arra, hogy gyümölcs- és főzelékértékesítésünk zavartalanságát biztosítsa.

A magyar-szlovák állampolgársági egyezmény.

Május 5-én írták alá Budapesten a szlovák köztársasággal kötött egyezményt, amely kölcsönösen rendezi az állampolgársági kérdést. A kezdeményezés még tavaly decemberben történt.

A hivatalos lap május 22-i számában a 3800. M. E. számú kormányrendelettel közzétett és életbe léptetett egyezmény első és második cikke értelmében a magyar állampolgárságot megszerzők azok a szlovák nemzetiségű személyek, a szlovák állampolgárságot pedig azok a magyar nemzetiségű személyek, akik 1918 november 1-én magyar állampolgárok voltak és akiknek 1939 január 1-én, valamint ezt az időpontot követően megelőzően legalább négy éven át a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken, az úgynevezett trianoni Magyarország területén, fordított viszonyban pedig a szlovák köztársaság jelenlegi területén volt állandó lakóhelyük.

Különleges rendelkezés intézkedik azokról, akik az első és második cikk rendelkezéseinek egyébként megfelelnek, de az ott megállapított fordulónap után szlovák, illetve magyar állampolgárságot szerettek.

Ezek a személyek megszerezhetik a magyar, illetve szlovák állampolgárságot, ha erre vonatkozó igényüket az egyezmény életbe léptétől számított három hónapon belül a m. kir. belügyminiszterhez, illetve a szlovák belügyminiszterhez intézett írásbeli nyilatkozattal bejelentik és ha a belügyminiszter megállapítja, hogy a bejelentések részletesen felsorolt kellekkel fennfennmaradnak, illetve nincsenek kizáró okok.

Az egyezmény alapján a férj által megszerzett állampolgárság a vele együtt élő feleségére és atyai hatalma alatt álló kiskorú gyermekeire is kiterjed. Az anya állampolgársága kiterjed a házasságan kívül született kiskorú gyerekeire is.

A tizenegyedik cikk kimondja, hogy az egyezmény alapján nem szerzi meg a magyar, illetve a szlovák állampolgárságot az illető állam mindenkori jogszabálya szerint zsidónak tekintendő személy. A tizenkettedik cikk felfüggeszti az egyezmény rendelkezéseinek a telepésekre vonatkozó végrehajtását az e tárgyban létesítendő külön megállapodás létrejöttéig.

A földművelésügyi minisztérium takarmánysiló-építési akciója

A földművelésügyi miniszter az idén nagyobb keretel között folytatja a takarmánysiló-építési akciót, amelynek lebonyolításával a mezőgazdasági kamarákat illetőleg az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyletet bízza meg. Az akcióban 300 kataszteri holdnál nem nagyobb területen gazdálkodó tulajdonosok vagy bérletet vehetnek részt és a siló típusa szerint ürköbméterenkint 3, illetve 4 pengő építési segélyben részesülhetnek, egy gazda azonban 480 pengőnél nagyobb segélyt nem kaphat. Ez a korlátozás azt célozza, hogy a rendelkezésre álló összegből minél több gazda részesülhessen.

Bánffy Dániel báró az idén a siló-akcióra 250,000 pengő keretel biztosított. Ebből az összegből mintegy 45,000 ürköbméter befogadóképességgel összesen 1500 takarmánysiló építése támogatható. A mezőgazdasági kamarák és az EMGE részletes felvilágosításokat ad és a gazdák kérésére ingyen megküldi a silóépítést, silótakarmánytermelést és a silózást ismertető füzeteket.

A földművelésügyi miniszter megtiltotta a tenyésztési célokra alkalmas elsőminőségű szarvasmarhák levágását.

A földművelésügyi minisztérium, mint ismeretes, nagyvonalú és eredményes tevékenységet fejt ki a magyarországi állattenyésztés mennyiségének és minőségének fellendítése

érdekeiben. E közhasznú tevékenység során újabb fontos és különösen a minőségi tenyésztés szempontjából nagy jelentőségű rendeletet bocsátott ki Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter. A rendelet a szarvasmarhatenyésztés érdekében és különleges céljaira való tekintettel megtiltja azoknak az elsőminőségű szarvasmarhák levágását és fogyasztási célokra való felhasználását, amelyek tenyésztési célokra alkalmasak.

Ez a rendelkezés, amely kétségtelül nagy jelentőséggel bír a minőségi tenyésztés szempontjából, a legkisebb mértékben sem befolyásolja a közellátási és közfogyasztási szempontokat. Fogyasztási célokra szolgáló szarvasmarha megfelelő mennyiségben áll rendelkezésre, másfelől pedig a vágási tilalom elrendelése nemcsak minőségi, hanem mennyiségi szempontokból is kedvezően befolyásolja a szarvasmarhatenyésztést.

A háború idejére szóló külön büntetőjogi rendelkezések alkalmazásának végső határnapja.

A 3750. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a háború idejére szóló különös büntetőjogi rendelkezéseknek folyó évi április 9-én elrendelt alkalmazása a mozgósított seregtestek és a katonai közigazgatás alatt álló terület kivételével az ország, illetve a honvéd büntetőbíráskodás egész területén május 25-én megszűnik. Egyidejűen jelent meg a hivatalos lapban a 3760. M. E. számú kormányrendelet, amely május 26-tól kezdődően hatályon kívül helyezi a polgári büntető bíráskodás alá tartozó egyének felett gyakorolt kivételes honvéd büntetőbíráskodást s e rendelet végrehajtásáról az igazságügyminiszter 34,700. számú rendeletével intézkedett.

A súlyos elemi károkat szenvedett védett birtokosok fizetési halasztása.

A tavalyi és ideai súlyos elemi csapások és rendkívüli gazdasági viszonyok következtében egyes védett gazdák nem tudták előírt védettségi szolgáltatásukat sem teljesíteni, minél fogva a hitelezők több esetben kérelmeztek a védettség megszüntetését. A hibájukon kívül súlyos helyzetbe került védett gazdák a földművelésügyi miniszterhez fordultak támogatásért, illetve a pénzügyminiszternél való közbenjárásért, aminek eredményeképpen a kormány felhívta a pénzügyintézeteket, hogy olyan esetekben, ahol egyes védett gazdák igazolhatóan rendkívüli elemi csapások okozta károsodás következtében nem tudták védettségi szolgáltatásaikat teljesíteni, vegyék ezt a körülményt méltányosságából figyelembe s engedélyezzenek a hátrélekos szolgáltatásoknak esetleg részletekben való teljesítésére fizetési halasztást. Általános fizetési halasztás engedélyezéséről azonban nincsen szó, minthogy a kormány kiadott rendelete értelmében a védettségi korlátozások fokozatos megszüntetésétől meg kell várni a fejensz az alól csak kivételes méltánylást érdemlő rendkívüli esetekben hajlandó kivételt tenni.

Megindult a korlátozott csomagforgalom a visszatért déli országgrészekkel.

A postavezérgazgatóság közli, hogy a katonai közigazgatás alatt álló területek és az ország többi része közötti mindkét irányú forgalomban magánosok postai csomagot, a zártlalt tartalmazó kivételével, öt kilogrammig küldhetnek. A csomagok díja egy kilogramm 30, öt kilogramm 40 fillér. A zártlalt árak: zsír, haj, zsírszalonna, kávé, tea, csokoládé, bors, kömény, fahéj, liszt, rizs, bab, borsó, lencse, mák, héjas dió és dióhéj, gyümölcs-, zöldség- és húskonzervek, paraffin, napraforgóolaj, repceolaj, ételolaj, mosó és piperesszappan, gyertya, talpbőr, felsőbőr és bőrtalpu lábbeli. A katonai közigazgatás alatt álló területek belső forgalmában a csomagok tartalom szempontjából korlátozás alá nem esnek.

Tízezer üszöt és ezer tehent osztanak ki kedvezményes áron.

Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter gazdatámogatási akciój során eddig közel 4000 kiváló minőségű tenyészitkát juttatott el a köztenyésztésbe, 10,000 üszőbőrt kiosztása pedig 40 százalékos kedvezményrel folyamatban van. Legújabbban tervehette a földművelésügyi minisztérium 1000 válogatott, jóminőségű tehén és vemhes üsző kiosztását 30 százalékos árkedvezményrel.

Rendelet a gabonacséplés ellenőrzéséről és a gabona tárolásáról.

A kormány május 25-én adta ki 3900. M. E. számú rendeletét a gabonacséplés ellenőrzéséről, valamint a gabona elhelyezésének biztosítására vonatkozó intézkedések tárgyában, amely rendelet egyidejűen hatályba is lépett.

A rendelet értelmében, akinek a birtokában gabonacséplésre alkalmas vagy erre a célra alkalmas tehető cséplőgép van, köteles azt 15 napon belül, vagyis folyó hó 9-ig bezáróan a rendelethez csatolt mintának megfelelő bejelentőlapon a M. Kir. Közélelmezési Hivatalnál (Budapest, V., Nádor-u. 27.) bejelenteni. Aki a bejelentési határidő eltelte után jut cséplőgép birtokába, annak átvételétől számított 8 nap alatt köteles a bejelentést megtenni. Bejelentőlapokat a községi előjárásnál lehet kapni s minden cséplőgépről — a hajtására szolgáló erőgéppel együtt — külön bejelentőlapot kell kiállítani.

Be kell jelenteni — a kereskedőnél vagy gyárosnál eladás céljára raktáron lévő gépek kivételével — minden állati vagy gépi erővel hajtott cséplőgépet, tekintet nélkül arra, hogy a gépet saját termésű gabona cséplésére vagy bérceplésre használják.

Kézierővel vagy nyomtatással ezentúl gabonát csépleni

**Zsírral, hússal, gyapjúval
fizet a**

LAMPE-takarmánymályva

holdankint 500-800 g zöldhezam. Vethető csalamádéval köztesen és főterményként augusztus elejéig.

Vezérképviselő: VISKI-BALÁS JÓZSEF, Budapest, V., Nádor-utca 14. Tel.: 113-210 „Vibajó Budapest“

Termelési utasítást készséggel küldök. • Vetőmagzsükséglet kat. holdankint 2-2,5 kg.

343

A Lampe-féle takarmánymályva ára kg-kint:

13— pengő,

10 kg vételnél kg-kint

12— pengő

+ forgalmiadó.

Beköszö

K

Kérjen rész

újabb fontos é
báró földművelés-
nyésztés érdekében
állítja azoknak az
és fogyasztási
nyésztési célokra

jelentőséggel bír
kisebb mértékben
ási szempontokat.
megfelelő mennyi-
gási tilalom ellen-
gi szempontokból
tenyésztést.

delkezők alkalm-
a.
kimondja, hogy
rendelkezőknek
a mozgósított
térület kivéte-
bíráskodás egész
lejűlen jelent meg
kormányrendelet,
kívül helyezi a
nek felett gyakor-
e rendelet végre-
számú rendeleté-

irtokosok fizetés-
rendkívüli gazda-
gazdák nem tud-
teljesíteni, minél-
a védeltség meg-
tehet kerüli védett
forultak támoga-
közbenjárásért,
vta a pénzintéze-
gett gazdák igazol-
károsodás követ-
ásaitak teljesíteni,
figyelembe s enge-
esetleg részletek-
Általános fizetési
szó, minthogy a
védeltségi korlátoz-
kívánja fejeznis ez
rendkívüli esetekben

a visszatért déli
katonai közigaz-
bői része közötti
postai csomagot,
slogrammig küld-
0, öt kilogrammig
olonna, kávé, tea,
rizs, bab, borsó,
zöldség- és húsb-
aj, ételolaj, mosó-
bőr és bőrtálpú
térületek belső
ntjából korlátozás

kedvezményes áron.
iszter gazdátámo-
minőségű tenyész-
000 üszőborjú ki-
folyamatban van.
gyi miniszterjum
nes üsző kiosztását

gabona tárolására.
M. E. számú ren-
alamint a gabona
kedvezések tárgya-
is lépett.
ában gabonacsep-
a tehett cseplőgép
ó hó 9-ig bezáróan
bejelentőlapon a
V., Nádor-u. 27.)
te után jut cseplő-
tott 8 nap alatt
lapokat a községi
gépéről — a haj-
bejelentőlapot kell

gyárosnál eladás
minden állati vagy
ékül arra, hogy a
vagy bércseplőre
gabonát csepleni

általában nem szabad csak kivételesen indokolt esetekben az illetékes főszolgabíró, illetve polgármester külön engedélyével, továbbá a kévekötéshez és a zsúpszalmának szükségessé roszot a községi előjárás engedélyével kézrierővel is szabad csépleni.

Az, aki gépi erővel vagy járgánnyal kiván gabonát csépleni, a cséplés megkezdése előtt legalább egy héttel köteles a Közelemezési Hivatalnak bejelenteni, hogy mikor fogja a cséplést előreláthatóan megkezdni, továbbá, hogy saját gabonáját fogja-e elcsépleni vagy bércseplést, vagy esetleg mindkettőt vegyesen fog-e végezni; továbbá bejelentendő az is, hogy a bércseplést előreláthatóan kinél, hol, mely időben és mennyi ideig fogja végezni. Ha a bejelentett adatokban időközben változás állana be, ezt is azonnal be kell jelenteni.

Kimondja továbbá a rendelet, hogy mindenki, aki géppel csépl, az általa végzett cséplés eredményéről cséplési könyvet köteles vezetni, amelynek mintáját és kezelési módját a közellátási miniszter állapítja meg.

A kormányrendelet 4. §-a pedig kimondja, hogy ugyancsak folyó hó 9-ig bezáróan be kell jelenteni mindazokat a gabona tárolására alkalmas raktárakat és magtárakat, amelyek egyenként 500 métermázasnál több gabona befogadására alkalmasak. A bejelentést a tulajdonos, illetőleg a hasznosbíró, ha pedig a raktár bérbé van adva, annak bérlője köteles megtenni a rendelkezéshez csatolt minta szerinti bejelentőlapon, amely a községi előjárásnál kapható és a Közelemezési Hivatalhoz küldendő be. Nem esik bejelentési kötelezettség alá az olyan mezőgazdasági üzemhez tartozó magtár, melynek befogadóképessége 100 métermázasnál legalább 15 kat. hold számföld esik. Az üresen álló, továbbá az olyan gabonarakárt vagy magtárt, amelyet gabona elhelyezésére egyáltalában nem, vagy részben használnak, a közellátási miniszter a közellátás biztosítása érdekében ideiglenesen igénybe veheti és meghatározott időre, de legfeljebb egy évre használat végett másnak átengedheti, helyi bizottsági eljárásaimagállapítandó terítés ellenében.

A rendelet 5. §-a felhatalmazza a közellátási minisztert, hogy a csöves kukorica elhelyezésére alkalmas helyiségekre, görékra is bejelentési kötelezettséget állapíthasson meg és szükség esetén ilyeneknek az igénybevételét is elrendelhesse. E rendelet rendelkezéseinek ellenőrzését végezt a közellátási miniszternek vagy a pénzügyminiszternek nyílt rendelettel (igazolvánnyal) ellátott közegei, vagy a közellátási hatóság igazolt tisztviselői bármikor megvizsgálhatják a cséplőgépeket, a cséplési könyveket, a kiscépléi terményeket és az azok elhelyezésére szolgáló helyiségeket és raktárakat.

A bór hulladék és a használt gépszij forgalmának szabályozása.

Folyó évi május 25-én jelent meg és lépett hatályba az iparügyi miniszternek 31.500. számú rendelete, amelynek értelmében az 5 kg-ot meghaladó bór hulladékot és az 1 kg-ot meghaladó elhasznált gépszijeket folyó hó 3-ig bezáróan, a jövőben pedig havonként be kell jelenteni a Bőrpári Bizottságnak és ezeket a cikkeket csak a jogosított kereskedőknek szabad engedély nélkül kiszolgáltatni, a Bőrpári Bizottság felhívására pedig a készleteket terítés ellenében át kell engedni.

A simaperemű acél kétfillereseket kivonták a forgalomból.

A pénzügyminiszternek annakidején lapunkban is ismeretelt rendelet értelmében a simaperemű, nem recézett, acélből vert két-filleres érméket magánosok csak folyó évi május 31-ig bezáróan voltak kötelesek fizetésül elfogadni. Mától kezdve tehát a simaperemű acél két-fillereseket, már csak az állami és egyéb közpénztárak, tehát a postahivatalok fogadják el fizetésül, megpedig folyó évi július 31-ig bezáróan, azontúl folyó évi október 31-ig a Magyar Nemzeti Bank és fiókintézei becsereik a simaperemű acél két-fillereseket teccs pereműkre, folyó évi november 1-től kezdődően azután a simaperemű acél két-filleresek teljesen kivonattak a forgalomból és értéket veszítik. Mindenki saját érdekében cselekszik tehát, ha idejében túlad a netán meg birtokában lévő simaperemű acél kétfilleres váltópénz-érméken, amelyek mátol kezdve tulajdonképpen már nincsenek rendes forgalomban.

Rendőrségi gyakornokok pótdíja.

A 3790. M. E. számú kormányrendelet értelmében folyó évi május 1-től kezdődően a rendőrségi fogalmazó-, felügyelő- és detektívgyakornokok havi 30— pengő rendőrségi pótdíjban részesülnek.

A hentesárk készítését szabályozó rendelet módosítása.

A 3890. M. E. számú kormányrendelet a hentesárk készítését szabályozó folyó évi május 7-ji 1670. M. E. számú kormányrendelet 1. §-ának 4. pontját akként módosítja, hogy május 26-tól kezdve kolbászaiuk — fehérítu felhasználása nélkül — legfeljebb 90% sertésbőr felhasználásával is készíthetők és forgalomba hozhatók.

Meghosszabbították a magyar-svájeli árucsereregyezményt.

A svájci és magyar küldöttség között Bernben folytatott tárgyalások május 26-án az 1939. évi július 5-i árucserereformai és fizetési egyezmény harmadik jegyzőkönyvének alafásához vezettek. A jegyzőkönyv az eddigi szerződés érvényét 1941 szeptember 30-ig meghosszabbítja. Szeptemberben Budapesten új tárgyalások kezdődnek az árucserereformai és fizetési egyezménynek további egy évre való meghosszabbítása céljából.

A legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági munkabérek kötelező megállapítása.

A földművelésügyi miniszter május 27-én hatályba lépett 199.199. számú rendeletével kimondta, hogy az erdei tűzifa-termelés, a műfatermelés és a bányafatermelés szakmánya és részesbérére vonatkozóan kötelező a legkisebb és legnagyobb erdőgazdasági munkabérek megállapítása. Ez csak akkor mellőzhető, ha az illető vármegye vagy város területen nem folytatnak számottevő mértékben olyan termelést, amelynek körében a fentebb felsorolt valamely munkabérem gyakrabban előfordulhat.

A légóltalmi szükségóvóhelyek létesítésével kapcsolatos fenn-tartott mérnöki munkák és munkadíjak.

Május 27-én jelent meg a hivatalos lapban 33.000. számú iparügyi miniszteri rendelet, amelynek 1. szakasza felsorolja a légóltalmi szükségóvóhelyek létesítése kapcsán a mérnöki kamara tagjainak fenntartott mérnöki, tervezési és művezetési munkálatokat, 2. szakasza pedig megállapítja az ilyen fenntartott mérnöki munkák díjsabását, illetve az egyes munkadíjak megállapításánál alkalmazandó kulcsot. Végül a rendelet 3. szakasza kimondja, hogy az 1. és 2. szakaszban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak az árokóvóhelyekre, a veszélyárókra és a veszélyárókra.

A tűzoltók kedvezményes rádió előfizetési díja.

A 220.259. számú kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri rendelet a tűzoltóaktanyák legénységi szobáiban üzem-ben tartott szórakoztató rádió vevőberendezések után, amennyiben azok engedélyes az illetékes tűzoltóparancsnok-ság, folyó évi május 1-től kezdődő hatállyal 50%-os előfize-tési díjkedvezményt engedélyezett.

Magyar—román megállapodás a kettős birtokokról.

Az erdélyi határ mentén élő kettős birtokok régi sérel-mét orvosolta az a megállapodás, amit a magyar—román vegyesbizottság Kolozsvárt kötött a gazdasági érdekekből fontos határszéli forgalom szabályozásáról. A megállapodás értelmében azok a birtokok, akiknek a határszéli sáv 5 km-es mélységében birtokuk van, kölcsönösen átélphetik a magyar—román határ kolozsmezei szakaszát, családtagjaikkal és munkásaikkal mezőgazdasági munkák elvégzése céljából. A határtelépési igazolványokat az illetékes községi előjár-óságok adják ki és az érdekt birtokokosok névjegyzékét a magyar és román hatóságok kölcsönösen kicserélik. A határ-átlépés kizáróan mezőgazdasági érdekből történhetik és csak olyan esetben érvényes, amikor a községi előjáróság meg-állapítja, hogy mezőgazdasági munkák elvégzése szükséges van. Az igazolványok felhúntják azokat az adatokat is, amelyek a határon átvezető élő és holt felszerelési tárgyakra vonatkoznak. A megállapodás egyelőre Kolozs vármegye területére érvényes.

Felárú jog a szabadságra utazó munkásoknak.

Az iparügyi miniszter ebben az évben is intézkedett, hogy azok a munkások, akik fizetéses szabadságukat nem a lakóhelyükön töltik el, utazásuk, valamint hazatérésük alkalmával az államvasutakon felárú jegykedvezményben részesüljenek. A kedvezmény kiterjed a feleségre és a 14 évnél nem idősebb gyermekekre is, ha azok az igényjogosult családfelel együtt utaznak. A menetdíjkedvezmény december 15-éig terjedően már igénybe vehető. A múlt évben, bár a körülmények közismerten kedvezőtlenek voltak, közel 375 ezer ember utazott felárú jeggyel fizetéses szabadságra.

A visszafoglalt délvideki területekkel való áruforgalom.

Az illetékes hatóságok rendelkezése folytán az anya-országból a visszafoglalt délvideki területekre irányuló, vala-mint az onnan az anyaországba történő áruforgalomra a jövőben szállítási igazolványokat a déli hadsereg közigaz-gatási csoportja (Szabadka), valamint a területileg illetékes járási katonai parancsnokságok, továbbá csak az anya-országból a visszafoglalt területe nem zárti cikkekre a hadtestparancsnokságok is kiállíthatnak, amely rendelkezés a múlttal szemben jelentős könnyítést jelent.

A terméshozam leszállítására vonatkozó határnapok meg-hosszabbítása.

Az időjárás mostohaasága és a tavaszi vetésben beállott késedelmek miatt a gazdasági növények fejlődése más évek-be képest jelentékenyen elmaradt. Ezért az OMGE felkérte a Gazdák Biztosító Szövetkezetét, hogy a jegybiztosítási fel-tételek 16. §-ának 3. bekezdésében a terméshozamleszállítására vonatkozóan megállapított határnapokat legalább 15 nappal terjessze ki.

Közölhetjük, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezete e kívánságunkat teljes mértékben méltányolta és magáévá tette, minélhogy, múlt évi ezirányban szerzett tapasztalatainak figyelembevételével, az egyes termények terméshozamának leszállítására megállapított határnapot a folyó évre a követ-kezőképpen terjesztette ki:

Repece terméshozam leszállításának határnapja május 15. helyett június 1.

Kukorica, cirok, kender, dohány, szőlő, szójabab és ricinus terméshozam leszállításának bejelentési határnapja az eddigi június 24. helyett július 5.

A többi jégkár esetére biztosított termény terméshozama leszállításának határnapja pedig az eddigi június 8. helyett június 15.

Peronoszpóra megfigyelőállomásokat létesítenek.

A földművelésügyi miniszter a peronoszpóra elleni minél sikeresebb védekezés céljából peronoszpóra megfigyelőállo-mások, illetve a peronoszpóra prognózis országos megszerve-zését rendelte el és a munkálatok végrehajtásával a M. Kir. Ampelológiai Intézetet bírta meg. A tervezet szerint a hegy-községeket megfigyelőállomások felállítására hívják fel. Az állomásokon felszerelt műszerek, továbbá a peronoszpóra naptár segítségével azután mindig közölni fogják a veszé-lyeztetett szőlőterületek gazdáival, hogy a védekezéseket bizonyos határidőn belül kell végrehajtaniuk.

A hegyközségeknek érdekében áll, hogy ezeket a meg-figyelőállomásokat megszervezzék és az erre vonatkozó szá-múkat a M. Kir. Ampelológiai Intézetnek (Budapest, II., Hermann Ottó-út 15.), valamint az illetékes hegyközségi tanácsnak minél sűrűsebben bejelenték. A megfigyeléshez szükséges műszer ára nem haladja meg a 100 pengőt, amit a hegyközségeknek kell viselniük.

A vadászat szabályozása Erdélyben.

A hivatalos lap május 28-i számában megjelent és egy-idejűen hatálybalépett 3940. M. E. számú kormányrendelet kimondja, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi országrész területén a vadászati jog gyakorlására vonatkozó és ezidő-szeint érvényben lévő szerződések eredeti példányát vagy annak hiteles másolatát, hiteles magyar fordításai együtt köteles az ingatlan tulajdonosa vagy hasznosbírója május 28-tól számított 30 napon belül a terület szzeint illetékes törvényhatóság első tisztviselőjének bemutatni, amely köte-lezettség elmulasztása a szerződésnek június végével való hatályvesztését vonja maga után. A szerződés tudomásul-vétele tekintetében a törvényhatóság első tisztviselője a vár-megyei vadászati felügyelő szakvéleményének meghallgatása-után határoz. Megtagadhatja a bemutatott szerződés tud-o-másulvételét, ha az az ország vadgazdálkodási érdekeit veszé-lyezteti, ha a vadászati hasznosbíróság felülden arány-talanul van megállapítva, vagy ha a vadászatra jogosított-nak megbízhatósága tekintetben alapos kétség forog fenn. A tudomásulvett szerződést a törvényhatóság első tiszt-viselője véghatározat hozatala végett a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel 8 napon belül. Ezenkívül a rendelet kiterjeszti a visszacsatolt keleti és erdélyi területekre a magyar vadászati jog hatályát, kimondja, hogy a visszacsatolt országrész minden törvényhatóságában vadászati felügyelői állás szervezendő, megállapítja, hogy havasi jellegű közsegek-ben a vadászati jogot csak akkor lehet gyakorolni, ha az ingatlan legalább 2000 kat. hold, vagy árokkal és kejtéssel teljesen körül van véve, végül pedig megállapítja, hogy kik gyakorolhatják a vadászati jogot, ki kaphat vadászyegyet, mikor kell vadásztársaságot alakítani. Végül a földművelés-ügyi miniszternek adja meg a ritkább vadak évenkénti lejelövési kerete megállapításának jogát.

A gazdaközönység köréből.

Mészalétróm-fejtrágyázás.

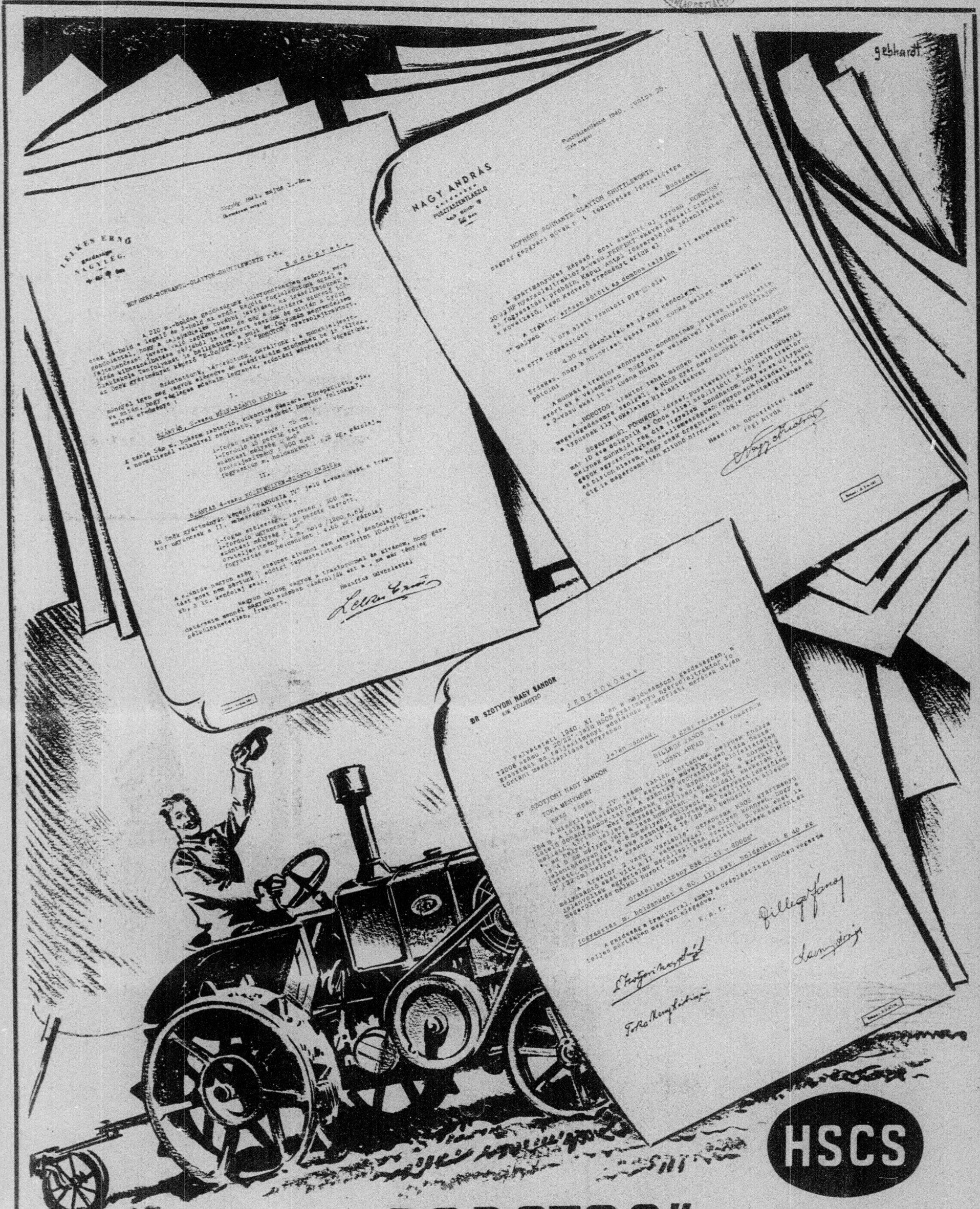
A háborús gazdálkodás és főképpen az élelmi-szerek iránt fokozódó kereslet kényszerítő kötele-ségé teszi minden kereselő osztrálynak, hogy a rendelkezésére álló téren a lehető legtöbbet termelje. Ez elsősorban a mezőgazdaságra vonatkozik, amely elsősorú élelmiszertermékeink állítja elő. Feles-leges vázolni azokat az okokat, amelyek az eddigi feles-leg helyett hiányt okoztak, de keresnünk kell minden eszközt, amely a termelés fokozását lehetővé teszi. A tél folyamán egyik napilapban felhívtam a figyel-met gabonatermésünk fokozásának egy könnyű lehetőségére: a nitrogéntrágyával való fejtrágyá-zásra az őszi, és a vetés alá való trágyázásra a tavaszi gabonánál. Szeretném megmutatni a vezetésem alatt álló uradalom mézsalétrómmal fejtrágyázott őszi gabonáit, amelyeknél az idej rendellenesen hideg időben is kirívóan feltűnő a különbség a fejtrágyázott gabonák javára. A búza, amely kat. holdankint 60—80 kg mézsalétrómot kapott, 5—10 cm-rel hosszabb, erősen bokrosodott és sötétzöld színű, a mellettük levő csfokon, amelyek nem részesültek fejtrágyázásban, nemcsak rövidebb, hanem sárga, és ritka. Ellensége vagyok minden korai becslesnek, mert minden az Isten kezében van, de nem túlzok, ha kat. holdankint legkevesebb 100 kg terméstöbb-lelet várok a fejtrágyázott részek javára, ami ked-vező időjárással kétszer annyi is lehet.

Ezt a termésemelést országszerre elmulasztottuk, bár hallomásom szerint elegendő műtrágyakészlettel rendelkezünk.

De itt van egy még mindig előttünk fekvő lehet-őség a kapások természeténél. Sajnos, a burgonya és a kukorica trágyázásánál csak ebben az évben végzünk először kísérleteket, e tekintetben nem szől-hatok semmit. Ellenben a cukorrépa mézsalétrómmal való fejtrágyázását már három év óta mindig nagyobb mértékben alkalmaztuk és a folyó évben már összes répáink mézsalétrómot kapnak. Kat. holdankint

Beköszöntött a meleg időjárás! A tavalyi kukorica dohossága erőteljesen érezhető. Csak **KOVACID** használatával lehet a sertésekkel feletetni a kukoricát. Kérjen részletes ismertetőt és kedvezményes árajánlatot: **AGRO** Növényvédelmi és Mezőgazdasági R.-T. Budapest, IV., Fehérhajó-utca 2. sz.

te takarmány-
ára kg-kint:
pengő,
nél kg-kint
pengő
almiadó.

„R-20 / 22” JELŰ „ROBOTOS” KISTRAKTOR

HOFHERR-SCHRANTZ-CLAYTON-SHUTTLEWORTH
 MAGYAR GÉPGYÁRI MŰVEK R.T. BUDAPEST VI. VILMOS CSA'SZÁR-ÚT 57.

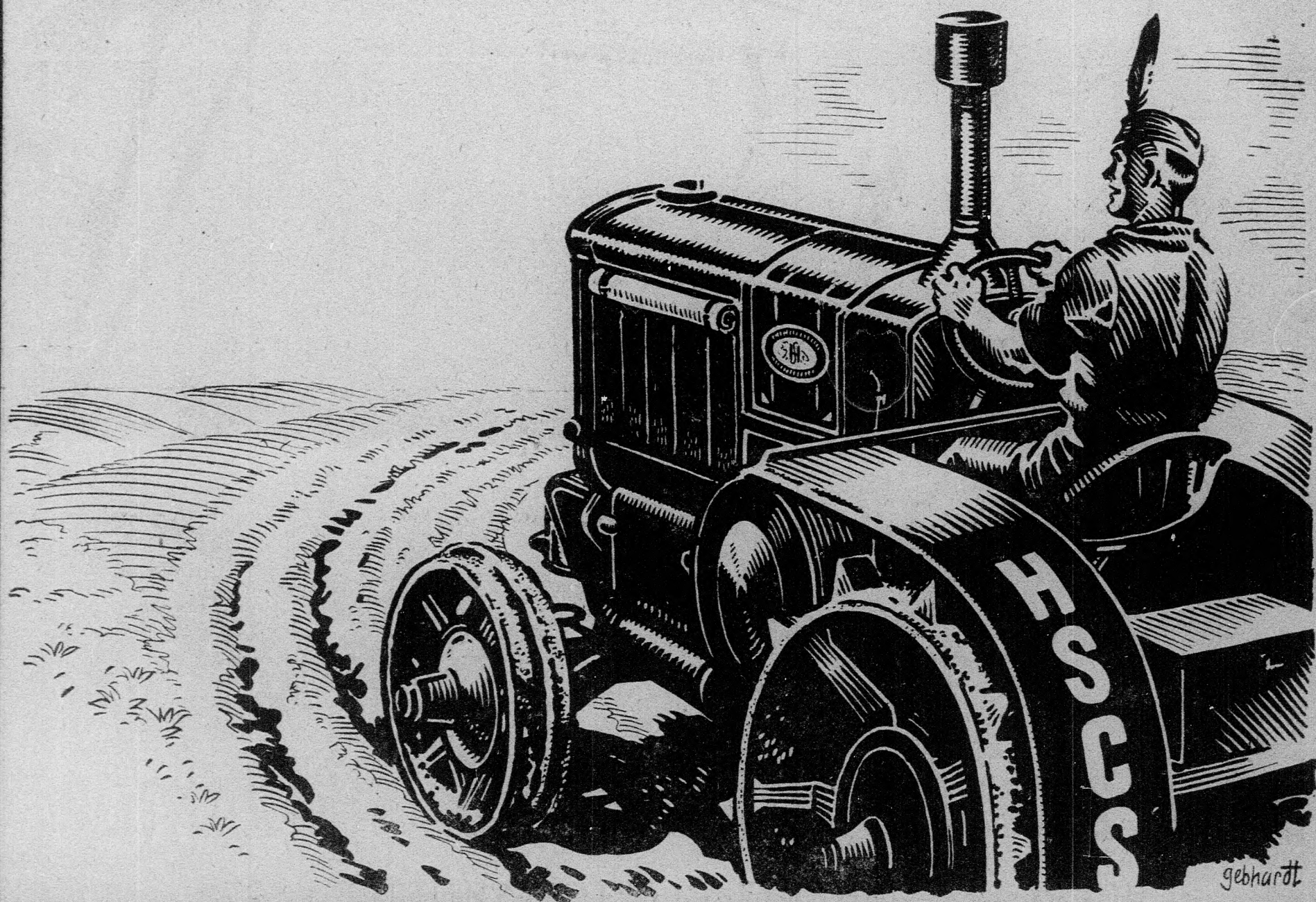

re, az
 dasági
 melési
 meg-
 lentő-
 alkál-
 meg-
 asának
 rtt ke-
 romfi-
 ára, s
 nasztó
 aságát
 zsgató
 kálko-
 iskun-
 szent-
 ndék-
 anilla
 an tett
 a szük-
 kecs-
 dó szó-
 al fog-
 pénz-
 ügyek-
 által
 mi mi-
 a meg-
 pítástát
 beval-
 et most
 yülését
 mányi
 számoló
 k, mint
 ácsolta
 esését
 nyész-
 zött az
 ztében
 Abaúj-
 a, hogy
 esenek.
 vesület
 ökség-
 tmány
 nyysága
 köz-
 kozású
 Patay
 Pásztor
 Jakob-
 k javas-
 ület az
 y első-
 ktakar-
 sét kéri,
 jelenti,
 tétlenai
 gi főtér-
 am többi
 am által
 a tiszt-
 el. Bár
 a falusi
 kapásai.
 mutatva
 ötelezni
 gállapi-
 gán az
 gy az a
 iparosok
 öigény-
 zt, hogy
 beliszük-
 kosoké.
 ost nél-
 sanak a
 tben a
 segélyel
 a te-me-
 edmény-
 yázás a
 zellátási
 özérdek-
 egsérge-

a!
 A leg-
 sával.
 mbeni
 ár
 iapest

HSCS

Az időjárástól függő talajmunkákat idejében, gyorsan és jól csak traktorral lehet elvégezni, de ha e munkákat olcsón is akarjuk megoldani, úgy eljutunk a „HSCS” nyersolajtraktor fogalmához. A ke-rekes kivitel, amellyel csépelni, vontatni, stb. is lehet, 4-féle nagyságban készül, sokat bíró szerkezettel, változatlanul kitűnő anyagból. Ezért tartósága utólérhetetlen!

HSCS

A láncalpas traktor síkon, vagy erősen dombos, lápos, homokos területen egyformán használható. Nagy talpfelülete révén a talajt alig nyomja meg, nem sápped, motorteljesítményének pedig 80%-át adja le a vonóhorgon, aminek folytán üzeme a leggazdaságosabb. A „HSCS” nyersolajmotor és láncalpj együtt: a legnehezebb körülmények között is megállja helyét!

HSCS

A talajnedvesség megőrzésének, valamint a gyomirtásnak biztosan bevált módja a tárcsázás. Tudományos mérések szerint tárcsázott talajban késő nyártól kora őszig 40-60 mm-nyi esőnek megfelelő oly nedvesség maradt meg, amely a tárcsázatlan talajból elveszett. A tárcsázás tehát egy áldásos, nagy esővel ér fel, amely nem az időjárás szeszélyétől, hanem a gazda saját elhatározásától függ. Tarlóbuktatásra és vetés alá: használjunk tárcsát! Munkája gyors, tökéletes, olcsó!

AZ OMGE

A dohány

Jelen voltak Be...
Dohányjövédéki K...
teri tanácsos, a föld...
Dezső dr. m. kir. g...
Csipka Pál dr., Esz...
Jenő dr., Fodor G...
ötömösi Geréby Ján...
Klein Miklós, Lenh...
Kálmán, Nemeskér...
Rédly Gyula, Rothme...
Szentgyáry-Faur Géza...
Az OMGE tisz...
gató, főelőadó, Tota...
Távolmaradásuk...
Desswffy István g...
Grábner Emil, Hal...
János, Mutschenbac...
Telbisz Imre dr.

Bethien Pál gróf...
jövédék vezetésé...
viselőjét, a megje...
Kimentti Somssich L...
schenbacher Emil d...
akik mindketten ré...
akadályoztatásuk m...
mel szől. Bácska viss...
hánytermelő került...
üdvözlő a visszacsat...
a gyűlésen megjelent...
a bizottság közérde...
Ezután az elmúlt év...
megállapítva azt, h...
emelése ellenére a le...
az előző évinél is gy...
állapítja, hogy nem...
mények folytán szám...
kertészek is más mun...
utal arra, hogy az o...
ami mellett nem leh...
kiviteli lehetőségeket...
gálni a pénzügyminis...
dohánytermelők része...
— véleménye szerint...
szerűbb módja a doh...
ptása lenne, amire r...
figyelmét. A tovább...
társadalom minél szor...
teszögezve azt, hogy m...
nek külön utakon járn...
kozik a Dohánytermel...
dohánytermelési bizo...
armelyek a szükséges...
tették és felhívja...
működés gyakorlati...
Majd elismeréssel szö...
aminek köszönhető, h...
kiállításon egy szép...
felelő pavillon felépíté...
termelés értékeinek...
A Dohányjövédék ve...
dor dr. miniszteri oszt...
köszönését kifejezve...
titkárt a tárgysorozat

Jelentés az 1940. évi

Toldy Miklós elő...
emlékezik meg az erd...
séről, amivel az ország...
dett. Majd a dohány...
alapján beszámol az...
dohánytermelésről at...
mert a visszacsatolá...
A dohányok letörését...
el is vitték. Minthog...
szabályzat szerint t...
viszonyokon kívül a r...
nyok előkészítését, f...
eredményt mutat. Nem...
mennyiség is kevés...
anyag nagy százaléka...
kat. holdankint el...
A rossz eredmények...
pedig a visszacsatol...
jó, dohánytermelésre...
gozása ellen is merül...
pajták, szárító helyisé...
után. Majd utal a jel...
ságra, hogy jobb bev...

MU

Magy

10 évre visszamenően kimutatta a dohánytermelés jövedelmezőségének csökkenését, majd a ráfizetés bekövetkezését, aminek legfőbb okát abban találja, hogy a dohányok minősítése szigorúbbá vált. Megemlíti, hogy a dohánybevéltési árak legutóbbi emelése óta a termelési költségek jelentős emelkedése következett be, aminek a beváltási árak újabb megállapításánál feltétlenül érvényre kell jutnia. Hangsúlyozza, hogy a termelők nem kívánják különleges, csupán méltányos elbánást. Az országban több dohányra van szüksége, a termőterületek kiterjesztése kívánatos, amit a pénzügyminiszter kedvezményeket nyújtásával kíván biztosítani. Majd ismertette ezeket a kedvezményeket, megállapítja, hogy a területnövelésnek egyszerűbb módja lenne, ha a dohánybevéltési árakat a termelési költséggel arányba hozza, olyan szintre emelnék, ami annak jövedelmezőségét biztosítaná. Ebben az esetben annyi dohányt lehetne termelni — különleges kedvezmények nélkül is —, mint amennyire az országnak szüksége van s akkor egyaránt meglesz elégedve a dohánykertész és a termelő is.

A dohánytermelők tömörítése.

Előadó-titkár ezután hivatkozik a bizottság elnökének megnyitói szavaira, aki megállapította, hogy szükség van a dohánytermelő gazdátársadalom összefogására és a szétfagyásolt erők tömörítésére. Utal a kormány hasonló tervére, amely az azonos célú egyesületeket, azok sokirányú tagozódását megszüntetni kívánja. Említi, hogy az OMGE dohánytermelési bizottságának 1937 május 16-i gyűlésén elfogadott arról a határozatról, amely a dohánytermelők érdekképviseletét tömörítést mondta ki. Hasonló értelemben döntött a Dohánytermelők Országos Egyesülete is. Véleménye szerint most csupán a terv gyakorlati megvalósításáról kell határozni. Nem vitás szerinte, hogy a dohánytermelő gazdátársadalomnak a több mint egy évszázados múltú OMGE keretében, egy erőteljes szervezetbe való tömörítése mutatkozik a legcélszerűbb megoldásnak, mert újonnan alakuló szervezetekre a magyar mezőgazdaságnak nincs szüksége. A meglévő szervezeteket kell fejleszteni, azoknak tartalmat és működési teret biztosítani. Utal arra, hogy a kialakult terv alapján szervezendő dohánytermelői szövetség módját és lehetőségeit fog nyújtani minden termelőnek arra, hogy bekapcsolódjon a közös munkába, egyúttal pedig arra is, hogy ügyes-bajos dolgainak orvoslásáért és tanácsadás céljából szervezetéhez forduljon. Ezzel függ össze ez az elgondolás is, hogy minden dohánytermelővel foglalkozó vármegyében — ahol még nincsen — életre kell hívni a termelők helyi szervezetét, amely szoros kapcsolatban fog fenntartani az OMGE dohánytermelési bizottsága keretében létesülő dohánytermelői szövetséggel. A terv megvalósulása érdekében kívánatosnak jelzi, hogy a Dohánytermelők Országos Egyesülete egyesüljön az OMGE dohánytermelési bizottságának új működési szabályzattal kibővített és a dohánytermelők szövetségét is képviselő országos szervezetével. A terv szerint a Magyar Dohánytisztasági is bővített tartalommal a szövetség kiadásában jelenne meg és így az egyetemes dohánytermelői érdekeket hatásonosan szolgálhatná. A minden dohánytermelőt magában foglaló szövetség és helyi szerveinek fenntartására szolgálja a beváltási ár után annak mintegy 1/2-ében megállapított, igen szerény hozzájárulás, amely 1/2-ig a dohány bevéltésének volna a kijárandságából levonandó. Nem kíván a felpitendő szervezet részletkérdéseivel foglalkozni s annak a meggyőződésének az kifejezését, hogy az ismert terv a dohánytermelő gazdátársadalom összességének helyesléssel találkozik. Kéri annak elfogadását, egyúttal pedig felhatalmazást az elnökségnek arra, hogy az OMGE a szervezet kiépítésére, a Dohánytermelők Országos Egyesületének bevonására s egyéb, ezzel kapcsolatos kérdések gyakorlati megoldására a szükséges lépéseket tegye és az erre irányuló munkákat megkezdhesse. A bizottság elnöksége részére felhatalmazást kér a szervezőbizottság tagjainak kijelölésére. Jelentése befejezése előtt rámutat arra, hogy itt van az alkalom a dohánytermelői érdekeltség egységének igazolására, valamint annak megmutatására, hogy ha kell, a közös cél érdekében tudnak a dohánytermelők is együtt munkálkodni és a célt érte áldozatot hozni. Kéri a bizottság tagjait, hogy a jelentés során előterjesztett javaslatokhoz szóljanak hozzá és tegyék meg azokra észrevételeiket. (Taps, éjjelet)

Bethlen Pál gróf dr. elnök elismeréssel szól az előadó által ismertett mindenre kiterjedő, szakszerű jelentésről s annak elkészítéséért köszönetet mond. Majd felkéri a bizottság tagjait, hogy a jelentéshez és az előterjesztett javaslatokhoz szóljanak hozzá.

Boér Vilmos szintén elismeréssel szól az előadástól s arra hivatkozva meglontolandónak tartja, hogy mindazokat az osztályokat, amelyekbe a beváltás során 5%-ot meghaladó mennyiség sem kerül, a jövőben eltöröljék. Majd néhány kisebb észrevételt tesz szóva. Többek között kéri, hogy a termelőkhez kiszálló dohányjövődéki tisztviselők egyforma

utasítást kapjanak. Fontosnak tartja az érdekképviseleti munkába a dohánykertészek bevonását azért is, hogy lássák, hogy velük is törődnek. Az albizottság tagjai megválasztásánál óvatosságot ajánl. Kéri a Jövődéket, hogy a molinó-beszerzést segítse elő. Majd utal a termelési költségek állandó emelkedésére, amelyek megállapításánál nem lehet a minimális napszámberéket alapul venni. Helyesli a termelőknek egy nagy szövetségbe való tömörítését célzó előterjesztett előadói javaslatot s azt elfogadja. Végül a termőterület növelésével járó 5%-os beváltási prémiumot teszi szóva s erre vonatkozóan teszi meg észrevételeit.

Papp-Szász Tamás dr. elismeréssel szól az előadó mindenre kiterjedő, részletes ismertetőjéről. Helyesnek tartja a dohánykertészek ügyének albizottság keretében történő megvitatását. Minthogy a kérdést elég szétágazónak látja, egy szűkebb albizottság kijelölését helyeselné. Az egységre vonatkozó tervre előterjesztett javaslatot legnagyobb örömmel üdvözi, azt el is fogadja, annál inkább, mert a Dohánytermelők Országos Egyesülete ezt a kérdést már négy év óta kívánja megvalósítani. (Helyeslés.)

Farkasfalvi Farkas Géza szintén megállapítja, hogy vannak olyan beváltási osztályok, amelyekbe dohány alig, vagy soha nem kerül, ezek fenntartása tehát felesleges. Ilyennek tartja például az I/a osztályt. Szóva teszi, hogy a világos dohányok minősítésénél sok baj van. Majd a műtárgy használatáról szóva megemlíti, hogy az nála nem vált be. A szemledíjat — véleménye szerint — az államnak kellene vállalnia. Csatlakozik Boér Vilmosnak ahhoz az észrevételéhez, hogy az 5%-os beváltási áremelésben a termelőket kellene elsősorban részesíteni.

Eszényi Jenő elismeréssel szól az értékes előadástól, majd annak megállapításaira hivatkozva, megdöbbenéssel állapítja meg, hogy az ország dohánytermése olyan mértékben csökkent, ami komoly veszélyeket rejt magában. Nemcsak termelői, de kincstári érdekektől is tartja, hogy a termelés jövedelmezősége biztosítva legyen. Amíg nagy készlettel rendelkezik az ország, addig talán komoly baj nem volt, de hamar azt a lehetőséget sem tudja az ország kihasználni, ami az exportnál mutatkozik. Számítása szerint mintegy 180-190,000 q fermentált dohányra van szüksége az országnak, hogy szükségletét ellássa. Ezt termőterületre átszámítva mintegy 40,000 kat. hold biztosítását tartja szükségesnek, hogy ez a mennyiség előállítható legyen. Hogy pedig ezt el lehessen éni, a mai árpolitika megváltoztatására van szükség. Egyedül a lehetőség pedig az olyan áremelés, ami a dohánytermelőt olyan elhatározásra készíti, hogy a szükséges területen vállalja a dohánytermelést. Ezután a beváltásról szól, azt méltányosnak találja, megállapítja azonban, hogy ez nem volt figyelemmel a rossz terméseredményre. Végül köszönetet mond a Jégkamptérfélti Alap szabályzata népszerű ismertetésének kiadásáért. (Helyeslés.)

Fabrics Endre helyesli, hogy eltöröljék azokat az osztályokat, amelyekbe dohány alig, vagy egyáltalán nem kerül. Hivatkozik pl. a kerti dohányok osztály megállapítására, ahol kilenc osztály is van, aminek sok értelmét nem látja. A multban a szivarboríték-levelel kevés került beváltásra, azért ezt az osztályt törölnék. Feltétlenül szükséges — véleménye szerint — bizonyos fokú osztálycsökkentés. Örömmel állapítja meg, hogy a beváltásoknál kevés panasz fordult elő, kéri a Dohányjövődék vezetését, hogy a jövőben is legyen erre figyelemmel. A dohánytermelő gazdátársadalom tömörítését szükségesnek tartja éppen úgy, mint a gazdasági egyesületeknek ebbe a munkába való bevonását és ott szakosztályok felállítását. Az érdeklődést azzal is fel lehet kelteni a megalakítandó szövetség munkája iránt, hogy az gyűléseit felváltva, különböző vidékeken tartaná. A tömörítésre vonatkozó indítványt elfogadásra ajánlja. (Helyeslés.)

Galgóczi Miklós megállapítja, hogy a Dohányjövődék törekvése arra irányul, hogy a dohánytermelői területek növelje. Ezzel kapcsolatosan felhívja a figyelmet arra, hogy a legtöbb helyen a dohányültetvényekben 35-37%-os hiányokat lehet megállapítani, amely hiányok az összes dohányterületre átszámítva több ezer holdat tesznek ki. Tehát gondos felügyelettel így is lehet termésmenökedést elérni. Felhívja a figyelmet a helyes ültetésre, valamint műtrágyázásra, aminek sikere érdekében az ültetési kor bőséges nitrogén-mennyiségre van szükség, a dohánylevelek érése alatt a nitrogénbőség megszüntetésére, majd a beéréshez foszforra és az érés idején bőséges kálira, amit ha megfelelően adagolnak, úgy jó minőségű világos leveleket kaphatunk. Hangsúlyozza, hogy a dohánytermelők tömörítése feltétlenül helyes, komoly eredményt akkor várja, ha abban minden gazda érdekelve lesz. Ennek elérésére tehát kötelesség kellene a termelőket tömöríteni. A pénzügyminiszter által a dohánytermő területet növelő gazdák részére kiállításba helyezett 5%-os prémiumot véleménye szerint a dohánykertészekkel meg kell osztani. Nehézséget látja a kiterjesztett területre dohánykertészt kapni, amit csak

akkor lehet elérni, ha róluk is megfelelő gondoskodás történik. Az előterjesztett javaslatot elfogadja és a bizottság figyelembe ajánlja a dohánytermelők tömörítésénél az általa elmondottakat, aminek megvalósulása esetén, komoly eredményt is vár. (Helyeslés.)

Susits Miklós dr. a Dohányjövődék vezetősége nevében megköszöni az elhangzott elismelő szavakat. Majd megállapítja, hogy okát annak, miszerint az idei beváltások nem hozták meg a várt eredményt, a rossz gazdasági évben látja. Hogy a beváltás méltányosan történt, igazolja, hogy a rossz termés ellenére is mutathozott a 30%-os áremelés. Ami az erdélyi különösen rossz beváltási eredményt illeti, az jórészt politikai okoknak tudható be, mert olyanoknak is adtak termelési engedélyt, ahol a termelés alapfeltételei sem voltak meg. Hangsúlyozza, hogy a Jövődék minden lehetőet megtesz, hogy a dohánytermelés jövedelmezőségét biztosítsa, ezek közül a beváltási áraknak megfelelő szintre való emelést, különféle kedvezmények nyújtását, a termeléshez szükséges anyagok beszerzésének könnyítését, 9000 méter molinó szétosztását, stb. említi meg. Ugyanígy gondot fordít a Jövődék arra is, hogy a kiszálló tisztviselők, éppen úgy, mint a beváltáshoz kiküldött tisztviselők, azonos utasítást kapjanak arra, hogy méltányosan járjanak el. A beváltási árak újabb rendezéséről tárgyalni most nem tartja időszerűnek, mert az azt befolyásoló tényezők jelenleg még ismeretlenek. A pénzügyminiszter éppen úgy, mint a multban volt, a jövőben is megértéssel lesz a beváltási árak rendezését illetően, amit most is várni lehet. A többletültetésből eredő 5%-os prémiumnak a gazda és kertész közötti felosztását tartja helyesnek. Majd a szemledíjról szóva, utal arra, hogy ennek bevezetését a termelői érdekeltség kérte és a termelő érdeke, hogy a dohányjövődéki tisztviselő minél többször szálljon ki. Az előforduló panaszokra pontos felvilágosítást kér. Örömmel üdvözi a dohánytermelőknek egy táborba való tömörülésére irányuló tervet és javaslatot, amit azért is helyesnek lát, mert az eddig szétszórta munka egységessé fog válni, ami a Jövődéknek is érdeke, főként azért, mert a termelők egységes szervezetével tárgyalhat. (Helyeslés.)

Farkasfalvi Farkas Géza ismét kéri, hogy a szemledíjat ne a termelőkre hárítsák.

Elnök köszönetet mond a Dohányjövődék vezetőségének az elhangzott felvilágosításokért és az idő előrehaladott voltára való tekintettel kéri a bizottságot, hogy a tárgysorozat többi pontjait egymásután való tárgyalásához járuljon hozzá és a felszólalások azok letárgyalása után történjenek meg az összes előterjesztett javaslatokhoz. Miután a bizottság ezt a javaslatot elfogadta, felkéri előadót a tárgysorozat többi pontjának ismertetésére.

Javaslat a földreform alól mentesítendő dohányterületek nagyságának megállapításáról.

Előadó felolvassa az 1936. évi XXVII. t. c. 14. §-át, valamint az 1940. évi IV. t. c. 28. §-át, amelyek a földreform alól mentesítendő dohányterületek állapotát megállapítják. Mint ahogy a dohánytermelés öt évenként más és más területet folyik, javasolja, hogy a bizottság a DOE-vel karöltve tegyen lépéseket a földművelésügyi miniszterium földhivatkozott politikai osztályánál s ha ez eredményre nem vezetne, úgy a földművelésügyi miniszterhez intézendő felterjesztésben kérje az engedélyezett terület ösztörösének mentesítését. (Helyeslés.)

A visszacsatolt keleti és erdélyi, valamint déli országrészek dohánytermelőinek nyújtott kedvezmények.

Előadó jelentést tesz arról, hogy a keleti és erdélyi országrészek visszacsatolásával három új beváltó hivatal és két beváltó hivatali kirendeltség került vissza az országhoz. Az ott mutatkozó nehézségek leküzdésére a pénzügyminiszter több átmeneti kedvezményt nyújtott, ami a pajta ürtartalomra, a szarítókra, a legkisebb beültetett területre, kölcsönök nyújtására, stb. vonatkozik. Kéri ennek jóváhagyó tudomásulvételét. Majd a délvideki visszacsatolt dohányterületekről szóva bejelenti, hogy a magyar Eohányjövődék a délszláv jövődék által kiadott termelési engedélyeket átvette, azonban a beváltást már a magyar szabályok szerint fogja lefolytatni.

A bizottság a bejelentéseket jóváhagyóan tudomásul veszi.

Javaslat a dohánybevéltési gazdasági szakértők napidíjának rendezésére.

Előadó arra való hivatkozással, hogy a megélhetés jelentősen megruglott, meg hogy békében 20 aranykoronában volt megállapítva a dohánybevéltési gazdasági szakértők napidíja, méltányosságból javasolja, hogy a bizottság kérje a Dohányjövődéktől a szakértők napidíjának felemelését. Megemlíti, hogy a szakértő elnevezés is jelzi, hogy azok milyen munkakört látnak el, amit feltétlenül méltányolni és értékelni kell. (Helyeslés.)

Jelentés a Dohányzatáról

Előadó utal arra, hogy az OMGE elnökségi eljárása né jövődék az Alap adott ki, amely a dohánytermelő Majd rámutat arra, hogy a beváltás leges változtatásait megtegyék. jenek ki, amely a sz vételeit és módosít mazást kér a bizott tagjait kijelölhesse összejövésére. (H Lichtschtein Sár földreform alól való arra, hogy célszerű sített birtokterület Papp-Szász Tam és a maga részéről foglal állást. Híve egyezik az OMGE- amíg ebben a kérd (Helyeslés.)

Fabrics Endre közös feltételezés gyalást a földműv osztályával, ameli miniszterhez nyujt Somssich Miklós pénzügyminiszter

Susits Miklós o retet kapott arra, kokon középbirtol a dohánytermelőt nek is az az állapo rőse volna az igen előterjesztett javaslat rá közik el a dohán nak méltányos rendo kokat indít. (Hely

Elnök megállap kezett, felteszi a k melők tömörítése je javaslatait, a dohán előterjesztést, a Jég albizottság kiküldés terület megállapítás hánybeváltás gazdas előterjesztést, valam tett előterjesztéseket. Ezután Bethlen P iránti érdeklődést, szökök kiegészít tárgy nem lévén, a

Az Országos állattenyésztési és Kiszálló Munkaügyi Bizottság június 2-án tartott üléséről

állattenyésztés

és azzal kapcsolatos esatolt esztorgom-valamint Kiszálló mányni szemléket

A tanulmány utazások napirendje

Június 20-án, a Köztelek-utcai szék 1/2 órákor. Útirány ba, megérkezés 1/9 érseki kincstár és az tekintése. Továbbin órákor. A községi jón sertésállományának ban. Továbbindul a Garamvölgyi Cs érkezés 1/4 órákor növendékmarchadló oberlandi mén, a sertéséshizlalda meg belül 1/4 órákor, itt a községi lege községek jóminőség nak megtekintése. 1/7 órákor megérk úfarsai gazdaságba tésére. Továbbindul

CSEPEL-TRAKTOR

40 lóerős!

Rendkívül csekély üzemköltség! 40 lóerős!

Hosszú élettartam! Legkiválóbb kipróbált nemes anyagokból

Legminimálisabb alkatrészszükséglet és alacsony beszerzési árak!

Nagy teljesítőképesség minden talajon.

Alacsony ár és kedvező fizetési feltételek.

Több éves referenciákkal szolgálunk.

G y á r t a: **WEISS MANFRED Acél-, Féművei R.-T., CSEPEL**

Eladási központ: **AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.**

Telefon: 128-581 Budapest, V., Szant István-kört 12 Sörgőzcin: **Agrobus Budapest**

MAGYAR V., ALKOT TELEP Sörgőzcin

Jelentés a Dohánytermelők Jégkármentesítési Alapja szabályzatáról kiadott népszerű ismertetőről.

Előadó utal arra, hogy a múltban sok panasz és megkeresés érkezett az OMGE-hez arra, hogy az Alap szabályzata és a Jégkármentesítési Alap szabályzata nehezen érthető. Az OMGE felkérte a Dohánytermelők Alap szabályzatát népszerűen ismertető füzetet adni ki, amely a legnagyobb körültekintéssel készült, amiért a dohánytermelők összességének köszönhetően tolmácsolja. Majd rámutat arra, hogy az Alap megbízatása 1941. év végével lejár s ekkor lesz lehetőség arra, hogy a szabályzat esetleges változtatására és javítására az érdekeltek észrevételeit és módosító indítványait előterjesztesse. Felhatalmazást kér a bizottság elnökségére, hogy az albizottság tagjait kijelölhesse és az albizottságot megfelelő időpontban összehívassa. (Helyesítés.)

Liehtschtein Sámuel az engedélyes terület ötszörösének a földreform alól való mentesítését kezeli s felhívja a figyelmet arra, hogy célszerű volna az egész dohányterületnek minősített birtokterület mentesítését kérni.

Papp-Szász Tamás dr. ezt nem tartja keresztülvihetőnek és a maga részéről is az ötszörös terület mentesítése mellett foglal állást. Hivatkozik arra, hogy a DOE álláspontja is egyezik az OMGE-ével és addig nem kíván lépéseket tenni, amíg ebben a kérdésben egységes állásfoglalás nem történik. (Helyesítés.)

Fabricsius Endre javasolja, hogy a mentesítés ügyében közös felterjesztést készítsenek, közösen folytassák a tárgyalást a földművelésügyi minisztérium birtokpolitikai főosztályával, amely után az előterjesztést a földművelésügyi miniszterhez nyújtásuk be. (Helyesítés.)

Somszich Miklós helyesnek tartaná, ha a felterjesztést a pénzügyminiszternek is elküldnék. (Helyesítés.)

Susztics Miklós dr. megemlíti, hogy a Dohányjövődék Igéretet kapott arra, hogy a nagyobb igénybevett zsidó birtokokon középirtokot alkalmassá, ahol lehetséges lesz a dohánytermelést bevezetni, illetve fenntartani. A Jövődéknek is az az álláspontja, hogy az engedélyes területnek ötszöröse volna az igénybevétel alól mentesítendő. Majd az előterjesztett javaslatról szólva bejelenti, hogy a Jövődék nem zárkózik el a dohánybevéltési gazdasági szakértők rapidjának mellátányor rendezése elől s annak megoldására tárgyalásokat indít. (Helyesítés.)

Elnök megállapítja azt, hogy több felszólaló nem jelentkezett, felteszi a kérdést, hogy az előadónak a dohánytermelők tömörítésére s annak gyakorlati megvalósítására tett javaslatát, a dohánykertész-albizottság létesítésére vonatkozó előterjesztését, a Jégkármentesítési Alap szabályzatát tárgyaló albizottság kiküldését, a földreform alól mentesítendő dohányterület megállapítását s az erre vonatkozó javaslatot és a dohánybevéltési gazdasági szakértők rapidjának felmérésére tett előterjesztést, valamint a többi és a felszólalók által készített előterjesztéseket a bizottság elfogadja-e? (Elhozzák!) Ezután Bethlen Pál gróf dr. elnök megköszönve a gyűlés iránti érdeklődést, az előterjesztett javaslatokat a hozzászólások kiegészítésével elfogadottnak jelentik ki, más tárgy nem lévén, a gyűlést berekeszti.

Meghívó.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamarával karöltve június 22-én, vasárnap Komáromban

állattenyésztési vándorgyűlést

és azzal kapcsolatban június 20-22. napjain a visszaszatolt esztergom-, bármegyei és csallóközi részekben, valamint Komárom vármegyében állattenyésztési tanulmányi szemléket rendez.

A tanulmányi kirándulások és a kapcsolatos utazások napirendje a következő:

Június 20-án, pénteken indulás Budapestről, az OMGE Köztelek-utcai székháza elől autobuszokon, reggel pontosan 8 órakor. Útjány Pilisvörösvárra és Dorogon át Esztergomba, megérkezés 12 órakor. A herceprímási székesegyház, az érseki kincstár és az Árpád-kori műemlékek feltárasának megtekintése. Továbbindulás 10 órakor Búcs közszécsébe, érkezés 11 órakor. A község jónévvölgye, magyartarka szarvasmarha- és húsertesállományának megtekintése, udvarszemlékkel kapcsolatban. Továbbindulás 12 órakor Kőbölkönt és Kéménden át a Garamvölgyi Cukorgyár R.-T. oroszai bér gazdaságába, érkezés 1 órakor. Az ipolyvölgyi tájfaunájú tehenészet és növendékmarhaállomány, a hidegvérű igaslóállomány és oberlandi mén, a szarvasmarhabizalás, valamint a korszerű sertéshizlalda megtekintése. Ebéd után továbbindulás körülbelül 1/4 órakor, érkezés Nagyszecsébe 1/2 órakor, itt a községi legelőn Nagyszecsé, Kisszecsé és Alsóvárad községek jómínőségű magyartarka szarvasmarhaállományának megtekintése. Körülbelül 1/4 órakor továbbindulás, 1/2 órakor megérkezés Nagykálnán át a Schoeller uradalom úbarsi gazdaságába, a francia félvér loállomány megtekintésére. Továbbindulás 1/4 órakor Nagykálnán át Garamökre,

érkezés 7 órakor. A Schoeller uradalom gazdaságában a törzskönyvelt magyartarka tehenészet és növendék szarvasmarhaállomány megtekintése. Usonna után továbbindulás Nagyszurányon és Érsekújváron át Komáromba, érkezés körülbelül 10 órakor, éjszakázás a Kőponti-, Ács- és Turul-szállodákban, valamint magánhelyeken.

Június 21-én, szombaton reggel pontosan 8 órakor indulás Komáromból a Központi szálloda elől autobuszokon Ruttkay Béla őrszűfalvi gazdaságába, érkezés 1/8 órakor. A telivér szimmentáli és magyar tarka tehenészet, valamint a takarmánysilók megtekintése. Továbbindulás 1/4 órakor Nagymegyeren és Dunaszerdahelyen át Nemesabony községbe, érkezés 1/10 órakor. Itt Nemesabony és Nemesbódos, majd Benkepatony községben az ottani, nagylégt, csészénpatonyi és csalóköztrónki fejlett telivér szimmentáli és magyartarka népies szarvasmarhaállományok megtekintése. Továbbindulás 1/12 órakor Nagypárára, érkezés 12 órakor. A szövetkezeti székház és a szövetkezeti tejtejem megtekintése után továbbindulás 1/4 órakor, érkezés 1/2 órakor Somorjára: ebéd vendéglőben. Továbbindulás 1/3 órakor, Rágha Károly pozsonyvárosi gazdaságába. Utközben az uszori és csütörtöki népies szarvasmarhaállományok megtekintése. Érkezés 1/5 órakor Pozsonyvárosba. A tehenészet, húsertesenyészet, juhászat megtekintése és uszonna után továbbindulás 1/7 órakor Csütörtökön, Nagylégen és Dunaszerdahelyen át a Diószegi Cukorgyár R.-T. nagymegyéri bér gazdaságába, érkezés 1/8 órakor. A gazdaság szarvasmarha- és sertéshizlálásának megtekintése. Továbbindulás 1/9 órakor, érkezés Komáromba 1/10 óra körül, éjszakázás.

Június 22-én, vasárnap reggel részvétel misén, vagy istentiszteleten. A rendezőség gondoskodik arról, hogy az érdeklődők a reggeli órákban megtekinthessék a Kulturházat, a Jókai múzeumot és a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara székházát, vagy a komáromi m. kir. teli gazdasági iskola és a gazdasági háziasszonyképző iskola gazdaságát.

Délelőtt 10 órai kezdettel állattenyésztési vándorgyűlés a Városháza nagytermében, következő tárgysorozattal:

1. Elnöki megnyitó, üdvözlések.
2. Rágha Károly m. kir. kormánytanácsosnak, a Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara elnökének előadása: „A Kisalföld állattenyésztésének helyzete ma és az elmúlt két év-tizedben”.
3. Weilmann Oszkár dr. egyetemi ny. r. tanárnak, az Országos Törzskönyvelő Bizottság elnökének előadása: „A szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének eszközei”.
4. Előadás a húsertesenyésztés időszerű kérdéseiről. (Az előadó nevét később közöljük.)
5. Hozzászólások.

A vándorgyűlés után, körülbelül 1/2 órakor közös ebéd a komáromi Központi szálloda éttermében. Továbbindulás 1/3 órakor, érkezés 3 órakor Bóbolnapusztára. A m. kir. állami ménesbirtok telivér szimmentáli tehenészetének, mangalicatenyészetének és fésűgyapjas juhászatának, valamint az arab és lipizai állami ménesnek megtekintése. Továbbindulás 5 órakor, érkezés a m. kir. kishéri állami ménesbirtok baththánypusztai gazdaságába 1/8 órakor. A telivér szimmentáli tehenészet és a m. kir. állami ménes angol félvér anyakancának, majd útközben a berkshire húsertesenyészet megtekintése. A kishéri központban az állami törzsméne megtekintése. Usonna után hazaindulás körülbelül 1/9 órakor Komáromon és Dorogon át Budapestre, érkezés este 10 óra körül.

A vándorgyűléssel kapcsolatos tanulmányi szemléken való részvétel technikai okokból korlátozva van, ezért a részvételi szándékokat mielőbb, de legkésőbb június 10-ig kell bejelenteni az OMGE állattenyésztési szakosztályánál. A részvételi lehetőséget elsősorban az OMGE igazgatóválasztmányának és állattenyésztési szakosztályának tagjai, azután az OMGE tagok számára biztosítjuk; vendégek részvételét csak feltételeken, a tervezett kereteken belül fogadjatjuk el. Részvételi díjként a jelentkezéssel egyidejűen autobuszköltségekre, borraivalókra és egyéb közös kiadásokra összesen 65 pengő fizetendő be az OMGE pénztárába. Ezen a költségen kívül a résztvevők viselik és közvetlenül fizetik ki a szállás és a vendéglői étkezések költségeit. Ezeknek együttes összege körülbelül 20—30 pengő lesz.

A kirándulás résztvevői a Budapestre indulástól Budapestre visszatérésig autobuszokon teszik meg az utat. Megfelelő számú jelentkező esetén a nyugatmagyarországi résztvevők számára Győről indítunk társasgépkocsit. Amennyiben valaki nem kíván a teljes programban résztvenni, vagy elszállásolásra és autobusz utazásra nem tart igényt, illetve Győrben kívánna csatlakozni, ezt a körülményt a jelentkezéskor kell közölnie. Aki magánautókon vesznek részt a vándorgyűlésen, szintén tartoznak részvételi szándékukat a határidőig, a közös költségek fedezésére fordítandó 20 pengő részvételi díj egyidejű befizetésével, bejelenteni. Külön kifejezett kívánságra egyesületünk közbenjár az illetékes ténylezőknél a szükséges autohajtóanyag engedélyezése érdekében. Ez esetben kérjük az igényléshez szükséges adatok közlését is.

Az állattenyésztési vándorgyűlésen és az ahhoz csatlakozó tanulmányi kirándulásokon való részvétel

megkönnyítése érdekében az OMGE a m. kir. kereskedelemügyi minisztertől 30 százalékos vasúti utazási kedvezményt kért a kiindulási állomásokról Budapestig, vagy kívánatra Győrig, illetve Komáromig az oda- és visszautazásra szóló érvénnyel. A kedvezményes jegy váltására szóló igazolványt kellő időben való megszerzése és megküldése érdekében a részvételi jelentkezéssel egyidejűen a kedvezményes vasúti utazásra jogosító igazolványra vonatkozó igénylést, valamint a felutazásnál és a hazautazásnál igénybeveendő vasúti vonalak közlését is kérjük.

A vándorgyűlésen való részvétel teljesen kötetlen és azon szívesen látunk vendégeket.

Budapest, 1941 május 28.

Hagyó Kovács Gyula s. k. szakosztályi elnök.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének jubiláris közgyűlése.

Lapunk legutóbbi számában már méltattuk a gazdák biztosító intézetének jubileumát és négy évtizedes munkásságának jelentőségét. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének május 28-án tartott XL. rendes közgyűlésén Vay László báró, m. kir. titkos tanácsos, ügyvezető-elnök előkelő közönség előtt számolt be a szövetkezeti biztosítás hatalmas arányú eredményeiről.

Beszédben utalt arra, hogy a szövetkezet a liberális korszak idején hívta életre a magyar gazdatiszadalmat. A megalakulás első évében 416 ezer koronás díjbevétel ért el a szövetkezet és ma a visszacsatolt keleti és déli részek beszámítása nélkül 145 millió pengő direkt díjbevétel mutathat ki. 1913-ban még csak 120 alkalmazottat foglalkoztatott, ma pedig az alkalmazottak száma 800-ra növekedett.

A továbbiakban kifejtette, hogy a magyar keresztény megújulás munkájában milyen nagy szerepet játszik a 40 esztendővel ezelőtt is a keresztény nemzeti gondolat jegyében elindult szövetkezet. Ezt legjobban bizonyítja az, hogy különösen a magánpályákról kiszorított igen sok keresztény családnak adott és ad megélhetést. A szövetkezet ma 1500 magyar keresztény családot tart el és biztosítja létét.

Ma, amikor Magyarország területe jelentékenyen megnagyobbodott — mondotta Vay László báró — megokolt lett volna a 40 éves határkönel megállva, a közgyűlést díszes és ünnepélyes külsőségek között megünnepelni. Az ünnepély helyett azonban az évforduló alkalmából szociális és hazafias szellemű fakadó közérdekű tettekkel adunk kifejezést jubileumunknak és annak, hogy voltunk, vagyunk és leszünk.

Ezután az elnök meleg szavakkal emlékezett meg Zelenski Róbert grófról, aki 40 éven át volt élénke a szövetkezetnek, továbbá Darányi Ignác és Rubinek Gyula földművelésügyi miniszterekről, akik fáradhatatlan buzgalommal támogatták a szövetkezetet, Teleki József grófról, aki alapítása óta ma is tagja a közgyűlést igazgatóságának, majd pedig Láng József vezérigazgatóról, aki már az alapítás első esztendejében vette kezébe a szövetkezet irányítását és akinek nagy része van abban, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezet ma a magyar közgazdasági életben az egyik legelőkelőbb helyet foglalhatja el. A díszközgyűlés rendkívüli meleg ünnepelésben részesítette Láng József vezérigazgatót, aki nagy odaadással, széleskörű tudással és kiváló szakértelemmel tette naggyá a szövetkezetet.

Végül megemlékezett az elnök arról, hogy az eredmények valóra válását, csakis olyan nemzetépítő munka tette lehetővé, amelynek Trianontól kezdve napjainkig kormányzó urunk a lelke és irányítója. A kormányzóra s nemzetépítő munkájára a szövetkezet jubileumi közgyűlése alkalmából Isten áldását kérte.

A szövetkezet a közgazdasági életben a megfontolt haladás irányzat képviselője. Szerénység, szolidaritás és komolyság a fő jellemvonása. Ezzel magyarázható, hogy megértette az idők szavát és mellőzött minden hangos ünnepelést a 40 éves jubiláris közgyűlése alkalmából. Ehelyett nemes adományokkal teszi emlékeztetésére a ritka évfordulót. Közel fél-millió pengő összegű adományozott a Szövetkezet a következő célokra: a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalpnak 25.000, a Nemzeti Önállósítási Alpnak 25.000, a Szövetkezet Elismert Vállalati Nyugdíjpénztárának 200.000, az OMGE részére a mező-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

TELEFON: 111—310, 112—914

Sürgőny cím: MEGALER, BUDAPEST

Foglalkozik:

Mindennemű tenyész- és haszonállat vételével és eladásával, beállítási anyag szállításával és beszerzésével, hízalási hitelek nyújtásával.

Gazdatiszadalmi intézmény. Mindennemű állatkitel legelőnyösebben lebonyolítunk. Meghívásra a szakértőnket a helyszíre küldjük.

ÁLLATSZÁLLÍTMÁNYOK CÍMZENDŐK:

BUDAPESTRE: szarvasmarha, borjú, és juhkónál:

Budapest - Ferencváros - Marhavásártér

Sertéseknel:

Budapest - Ferencváros - Sertésvásártér

gazdasági kultúra fejlesztésére alapítvány címen 25,000 pengőt, továbbá a tisztviselők érdekében étesített „Láng József segélyalap” összegének 50,000 pengőre való kiegészítéséhez 38,000 pengőt, a szövetkezet alkalmazottainak hűségese szolgálatuk megtartalmazására pedig 180,000 pengő jubileumi-ajándékot folyósított a 40 éves Gazdák Biztosító Szövetkeze.

Az elmúlt üzleti év nagy megpróbáltatásoknak tette ki a közgazdasági életet és ez vonatkozik a biztosítási üzletre is. A rendkívüli nehéz viszonyok ellenére a Gazdák Biztosító Szövetkeze 1940. évi mérlege újabb előretörést tesz tanubizonyoságot. Az egész magyar nemzeti társadalom meglepéssel veheti tudomásul a 40 éves szövetkezet egyszerű fejlődését. A szövetkezet díjbevétele az átvállalt díj tekintetbevétele nélkül az előző évvel szemben kerek 1.487,000 pengővel emelkedett, amely összegből elemi biztosítási ágazatokra kerek 1.234,000 pengő, az életbiztosítási ágazatra pedig 253,000 pengő esik. A szövetkezet összes díjbevétele a kárbiztosítási ágazatban, a melléklettel együtt 8.965,000 pengőre emelkedett. Az életbiztosítási ágazatban a díjbevétele 5.417,000 pengőre rúgott. A szövetkezet 1940. évi összes díjbevétele az átvállalt díj figyelembevételével 14.382,000 pengő volt. Károk címén 1939-ben 5.105,000 pengőt, 1940-ben 5.778,000 pengőt fizetett ki a szövetkezet, tehát 673,000 pengővel többet, mint az előző esztendőben. Az alaptőke és az összes tartalékok összege 27.700,000 pengő az 1939. évi 24.527,000 pengővel szemben. Az emelkedés tehát 3.173,000 pengő.

A 40 éves Gazdák Biztosító Szövetkeze üzleti eredménye elismeréseméltó. Nem öncélt szolgál, nem rideg üzleti vállalkozást, hanem mindenkor altruista alapon, a szövetkezeti gondolat jegyében, a keresztény és nemzeti elvek figyelembevételével szolgálja a biztosítási gondolatot és a magyar közönség biztosítási érdekeit.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.

A földművelésügyi minisztérium május 24-én kiadott jelentése szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt két héten az évszakhoz képest hideg és különösen az időszak utolsó napjaiban igen csapadékos időjárás uralkodott, amely a növényzet fejlődését hátráltatta ugyan, de a körán vetett és jó fejlődésben lévő őszi gabonafélékre káros hatással nem volt. A későn vetett őszi kalászosok azonban a hűvös időben nem jól bokrosodtak, ritkák maradtak és a bő csapadék következtében sok helyen megsárgultak és elgázosodtak.

A tavaszi kalászosok és kapások jól fejlődnek, csak a mélyebb és nedvesebb talajokon sárgák, ritkák és gázosak. A rendkívüli időjárás miatt a szántási és vetési munkálatok sok vidéken még most is folynak. A növényzet további fejlődésére és a terméskilátásokra döntő befolyással lesz az, hogy az időjárás szárazra és megre fordul-e.

A repce részben elvirágzott, részben még virágzásban van. Helyenkint ritka és vízfoltos. Becékepződése közepes. Néhol fagy- és rovarkárt szenvedett. Várható termés kat. holdankint a Kisalföldön 4-6 q, a Dunántúlon 4-6 q, a Duna-Tisza közén 4-5-6 q, a Tiszántúlon 1-5-5 q, az Északi Dombosvidéken 4-6 q és Erdélyben 3-4 q.

Az őszi búzavetések közül a korán vetettek jól meg erősödtek, elég sűrűek és szárban vannak. A későbbi vetések alacsonyok, helyenkint ritkák, a mélyebb részeken sárgás színűek. A vetések további fejlődésükhöz meleg, száraz időt kívánnak. A tavaszi búzavetések jól és egyenletesen keltek és szépen bokrosodnak.

A rozsvetések legnagyobb részben kiképződtek. A korai vetések magasak és elég sűrűek, a késői vetések sok vidéken ritkák, egyenletlen fejlődésűek és kis-kalászuak. Az őszi árpa szárban van, helyenkint már kalászosolni kezd. A tavaszi árpa jól és egyenletesen kelt és a hűvös idő ellenére jól fejlődik, most bokrosodik. A mélyebb részeken fejlődésében visszamaradt és sárgás színű. Száraz meleget és napfényt kíván. A zab lassan, de egyenletesen fejlődik, bokrosodása folyamatban van. Meleg időt kíván. Helyenkint még vetik.

A kukorica korai vetése jól kelt. A későbbi vetések most vannak kelőben. Egyes helyeken a vetés még folyik. A burgonya korai fajtái kikeltek, de a hűvös időben lassan fejlődnek. A késői fajták ültetése még tart. A cukor- és takarmányrépa vetését legnagyobb részben befejezték. A korábbi vetések jól, egyenletesen és sűrűn keltek, sarabolásuk folyamatban van, helyenkint egyelik. A későbbi vetések most kelnek, de a hűvös időben lassan fejlődnek.

A kerti vetemények a hűvös idő miatt lassan fejlődnek. A saláta, a retek, a zöldhagyma, a sóska és a spenót piacra került. Az uborka vetése folyamatban van. A korán vetett most kel. A bab most kel, egy részét még vetik. A borsó korai vetése jól kelt és fejlődik, helyenkint virágzik. A későiek most kelnek és részben még vetik. A káposztapalánták kiültetése folyamatban van.

A komló a hűvös idő miatt lassan fejlődik. A köles alá a talajelőkészítők folyik. Vetését helyenkint megkezdtek. A korai vetések kelőben vannak. A cirok vetése folyamatban van. A korai vetés most kel. A napraforgó vetése folyik. A kender és a len vetése még nincs mindenütt befejezve. A korán vetett jól kelt, de a hűvös időben lassan fejlődik. A dohánypalánták a melegágyakban jól megerősödtek és egészségesek. Kipalántásukat helyenkint már megkezdtek. A lóhere és a lucerna bár néhol foltos, általában kielégítő fejlődést mutat, szép sűrű, de sok vidéken még alacsony. A kedvező fekvésekben első kaszálását megkezdtek. A hűvös, esős idő nem kedvezett a megtermékenyülésnek. A fagy és a monília sok vidéken érzékeny károkat okozott. A cseresznye és a meggy néhol még virágzásban van. A fagy egyes vidékeken kisebb-nagyobb kárt okozott. Az alma, a körte, a szilva és a dió helyenkint virágzik, sok helyen elvirágzott, elég jól kötött. Jó közepes termésre lehet kilátás.

A szőlők fejlődése a hűvös időjárás következtében továbbra is vontatottan haladt. A május elején fellépelt fagyok országsszerűen okoztak kisebb-nagyobb károkat. Az Alföldön sok szőlő még víz alatt van. A legközelebbi hivatalos vetésjelentést június 7-én teszik közzé.

VEGYESEK.

A sajtókamara határozata.

„Az Országos Magyar Sajtókamara, hogy a háborús viszonyok folytán a lapkiadásra háruló rendkívüli nehézségeket némileg enyhítse, kénytelen volt egyes megtakarítási rendelkezéseket életbe léptetni, amelyek minden lapkiadóra néve egyaránt kötelezőek. Ezek szerint a budapesti és vidéki sajtónak egyaránt megtiltotta a kiadói névvel ellátott adásait, valamint eltiltotta a lapkiadótka bármilyen ajándékozás, pályázat és rejtvénymegfejtési jutalom, kedvezmény nyújtásától. E tilalom kiterjed minden előfizetési-gyűjtéssel foglalkozó vállalkozásra is.

Tudva, hogy az általános anyagdrágulás, a hiányzó vasútszállítás helyett beállított autó, sínautó és repülőgépszállítás hatalmas túlkidásai alig elviselhető terheket rónak a lapkiadásra, az olvasóközönség bizonyára megértéssel fogadja az Országos Magyar Sajtókamara kényszerű intézkedéseit.

Országos Magyar Sajtókamara.

A Kir. Magyar Természettudományi Társulat száz-estendős jubileuma. A Kir. Magyar Természettudományi Társulat fennállásának századik évfordulója alkalmából május 25-én Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében ünnepi közgyűlést tartott, amelyen képviseltette magát a kormány, Budapest székesfőváros, az egyetemek, tudományos és társadalmi egyesületek, a németországi természettudományi társaság és csillagászati társulat. Az ünnepélyes díszgyűlést Zimmermann Ágoston egyetemi ny. r. tanár, a társulat elnöke nyitotta meg, aki megnyitójában a természettudományok jelentőségét és a gazdasági, társadalmi életre való hatásukat fejtegette. Ismertette a magyar természettudományi társulat célkitűzéseit, módszereit és eredményeit és hangsúlyozta, hogy a társulat a magyar kultúra érdekében való működését a jövőben is a hagyományos szellemben folytatja. Gombocz Endre tiltkár vezrelte a társulat küzdelmeiben és eredményekben gazdag százéves életét. A tagok száma jelenleg 13,000, az anyagi fellendülés lehetővé tette könyvkiadóvállalat létesítését és a tudományos kutatások megszervezését. A társulat szakosztályai erőteljes tudományos munkát fejtenek ki, s egyben eleget tesznek az egyik fontos célkitűzésnek: a természettudományok népszerűsítésének. Ezután a kormány, a főváros, a Magyar Tudományos Akadémia, az összes hazai egyetemek és a magyar művelődés több fontos tényezőinek képviselői üdvözölték a jubiláló társulatot és méltatták páratlanul álló működését. Az OMGE nevében a jubiláló társulatot Fabricius Endre m. kir. gazdasági főtanácsos, h. igazgató üdvözölte, rámutatva a testvéri kapcsolatra, amely nemcsak abban jelentkezik, hogy a jubiláló társulat alapítói közt Széchenyi István gróf is helyet foglalt, ugyanaz, aki tíz évvel előbb az OMGE létesítését kezdeményezte, hanem abban is, hogy a természettudományok és a mezőgazdaság testvérek, eredményes gazdálkodás a természettudományok alapismeretei nélkül el sem képzelhető. Köszönetet mondott szülő a Természettudományi Társulatnak a természettudományok népszerűsítésére vonatkozó eredményes munkásságáért.

Megalakult a Magyar Szabványügyi Egyesület. Amint lapunkban már közöltük, a Magyar Racionalizációs Bizottság kezében működő Szabványügyi Intézetnek egyesületté történő átszervezését határozták el, hogy az új keretek között hatáskörét határozzák meg. Az új egyesület május 21-én tartotta alakuló közgyűlését Bangha Imre elnöklésével, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetségének helyiségében. Az elnök megnyitójában rámutatott a Magyar Szabványügyi Intézet eddigi jelentőségteljes munkájára és vázolta az egyesületté történő átalakulás szükségét. A közgyűlés egyhangúan kimondta az egyesület megalakulását, amelynek elnökévé Szabó Gusztáv dr. egyetemi ny. r. tanárt, a Mezőgazdasági Géptani Intézet vezetőjét, országgyűlési képviselőt, a racionalizációs és szabványosítási kérdések kitűnő szakértőjét, alelnökké Quirin Leó dr.-t, a Rimamurányi Vasmű R.-T. műszaki vezérigazgatóját, Diska Győző dr.-t, a Magyar Postógyár R.-T. vezérigazgatóját és Verebely László dr. egyetemi ny. r. tanárt, a villamosművek tanszékének vezetőjét választotta meg. Az egyesület igazgatójává Kerékgyártó György dr. miniszteri tanácsost, főtitkárává pedig Káposztás István MÁVAG műszaki főtanácsost választották, akik már régóta nagy sikerrel foglalkoznak a racionalizációs és szabványosítási kérdésekkel.

A Nyitra-Pozsonyvármegyei Lótenyésztő Egyesület közgyűlése. A vármegye lótenyésztő gazdatársadalmának nagy érdeklődése mellett tartotta a Nyitra-Pozsonyvármegyei Lótenyésztő Egyesület május 25-én, Érsekújváron, Jaross Vilmos ny. főispán egyesületi elnök elnöklésével közgyűlését. A közgyűlésen — amelyen az OMGE-t Toldy Miklós titkár képviselte — sokoldalú tevékenységről szóló beszámoló hangzott el az elmúlt évi működés ismertetése során. A fiatalult egyesület minden tőren igyekezett a tenyésztőkkel a kapcsolatot felvenni, azokat tenyésztő munkájuk során tanácsal ellátni. Az egyesület tenyész-kancakiosztási akciót is szervezett, tagjai részére pedig a földművelésügyi minisztérium támogatásával csikóteleget kíván létesíteni, amely úton kedvezményes áron fogja arra érdemes tenyésztő tagjainak csikóit kiváló legelőn szakszerű felneveléshez hozzásegíteni. Az egyesület az értékesítésbe is tevékenyen befolyt, s ezt a munkakörét még tovább kívánja terjeszteni. Az egyesület a törzskönyvelésben való közreműködés biztosítására minden lehető megtesz, biztos alapokra csak akkor tud azonban helyezkedni és a tenyésztők legszélesebb rétegeit az egyesületi munkába bekapcsolni, ha a törzskönyvelésben való közreműködésre a jövőben meglesz a lehetőség. Ez a felfogás érvényesült a felszólalásokból, de egyúttal az is, hogy az egyesület szűk munkaterületén is mindent elkövet a vármegye lótenyésztésének előbbreviteléért.

A székelyföldi gabonatermelés fejlesztése. Az erdélyrészi gazdasági tanács foglalkozott a székelyföldi gabonatermelés fejlesztésének segítésével. A tanács indítványozta a kormányzatnak, hogy a székelyföldi gabonafajták árait függetlenítsék a budapesti ártól. Ehelyett kívánatosnak látszik az, hogy az erdélyrészi gabonatermő vidékeken egymástól elhatárolt körzeteket állapítsanak meg és ezek állandó jellegű intézményesítésre útján székelyföldi feladók állomásokra vonatkozólag állapítsák meg az erdélyi gabona árat. A tanács ezirányú javaslatát a gazdasági kormányzat illetékes tényezői elé juttatja.

A Délvidék jelentősége Magyarország mezőgazdaságában. A STUD közlése szerint a honvédség által birtokbavett délvidéki területtel Magyarország legnagyobb része került vissza. Mezőgazdasági szempontból különösen a bácskai rész igen nagy jelentőségű. A felszabadult délvidéki terület (a vas- és zalamegyei részek kivételével, amelyekről pontos adatok még nem állnak rendelkezésre) művelési ágak szerint a következőképpen oszlik meg: szántóföld 1.304,568, kert és szőlő 27.224, legelő 188.479, erdő 75.613, földadó alá nem eső terület 71.465 kat. hold. A most visszakerült délvidéki terület búza-, kukorica- és cukorrépa-termelésben különösen első helyen áll. Ez abból tűnik ki, ha azt vizsgáljuk, hogy az 1939. évi magyarországi mezőgazdasági termelésnek (Kárpátalja nélkül) hány százalékát teszi ki az 1939. évi délvidéki termésmennyiség. Ezek szerint: a búza termése 17-6, a rozsa 4-3, az árpacé 2-0, a zabé 7-3, a kukoricacé 37-3, a burgonyacé 5-4 és a cukorrépacé 28-1%-át teszi ki az 1939. évi magyarországi termelésnek. Egyedül a bácskai területen évente mintegy 2 millió métermázsza búzafeltesleg mutatkozik. A volt Jugoszlávia ipari növénytermelésének mintegy 50%-a bácskai eredetű volt. Különösen a cukorrépa-, kender- és napraforgómagtermelés magasfokú. Az olajmagvak termelése különösen a most folyó háború óta vett erős lendületet a Bácskában. 1939-ben 23 ezer q napraforgómagot és 190 ezer q kendermagot termeltek. A két újverbácsi olajgyárban 1940-ben 750 vagon olajat és 900 vagon olajpogácsát gyártottak. A komlótermelés különösen a délbácskai részeken igen fejlett: 1939-ben 804 hektáron 4986 q komló termelt ezen a területen. Az elmúlt 15 év alatt Horgos környékén erősen fejlesztették a paprika-termelést és ezt sikerült is annyira fokozni, hogy

1940-ben a termés termelő vidék területünk erősen em

Növénynevelés hoz hasonlóan a rendelkezésre a me nemestő Intézet a legkiválóbb szakvevénynevelésítői to 12-19 ig tartó dunántúli nagyotgatásával is. A nemestők, más érdeklődők vehe A résztvevőket ellátási költség tgos M. Kir. Nő gánál (Mosonmag

A földművelésügyi előadásai. 1-én, vasár m. kir. gazdasági fel népies állattenyésztő órák: Schäffer II tartási időszakú tan Deitch László dr. m mezőgazdaságban l Jenő dr. m. kir. kis segélyügyi tanácsadó, Zombory István dr. Westsik Vilmos m. k szaktanár: Tarlór délután 3 órakor: tanácsos, állami né cséplés. 29-én, vasár tanácsadó.

Mezőgazdasági m szágos Gazdasági Mu a következő mezőg keresnek elhelyezke gazdasági munkások aratási, cséplési és felegyelőség, Nagyvármegye területén elhelyezésre, cím: V újár. Szatmár vár gazdasági munkás c cséplési munkára, Szatmárnémeti, Kárp nagy számban várna lési munkára: cím: felegyelőség, Huszt, vármegye területén és gazdasági cseléd va felegyelőség, Nyireg területén nagyobb sz zésre, aratási, csépl megyei gazdasági fe területén mezőgazd aratási, cséplési va gazdasági felegyelős Farsang Gábor (Tápi sal elszervezőnek, Bocsik Mihály (Ka család, cséplőgép r Mihály (Pákoshegy, Nevezett 47 éves, nés van), érettségizett, r birja, 20 éves gazda gazdasági és tisztvis kitűnő bizonyítvány sági munkára (isp időskori stb.) jelent kukorrépa- és kende lattal bír. Bori Rüd mintegy 100 munka lenymunkára. Jac 60 társával aratási, Buro Antal (Tisz aratási, cséplési v községben 70 férfi és cséplési vagy idényr Nógrád vm. Kazare sági szakiskolát vé ispani állást keres Horvát Zoltán (Ur 19 éves, gazdasági mint gyakornok e nőtlen, lovakkhoz, ő nek elszegődne, cím Seketa Mihály (Bu idénymunkára, va gazdasági cselédnek (Budapest, Drégely cselédnek elszegőd

GÉ
szükségleté idejében sz
"A G
bőr, gépszij és Visegrádi-ut
Telefon

1940-ben a termés 130 vagont ért el. A horgosi paprika-termelő vidék bekapcsolásával fűszerpaprika-kivitelünk erősen emelkedni fog.

Növény-nemesítő továbbképző tanfolyam. A mult-hoz hasonlóan a m. kir. földművelésügyi miniszter rendelkezése a magyarországi Országos M. Kir. Növény-nemesítő Intézet a folyó évben is megtartja az ország legkiválóbb szakemberinek bevonásával egyhetes növény-nemesítő továbbképző tanfolyamát. A június 12-19-ig tartó tanfolyam egybe van kötve egyik dunántúli nagyobb növény-nemesítő üzem meglátogatásával is. A tanfolyamon elsősorban a növény-nemesítők, másodsorban a növény-nemesítés iránt érdeklődők vehetnek részt. A részvételi díjtalan. A résztvevőket csupán napi 6-8 P elhelyezési és ellátási költség terheli. Jelentkezni lehet az Országos M. Kir. Növény-nemesítő Intézet igazgatóságánál (Mosonmagyaróvár).

A földművelésügyi minisztérium június 1-én, vasárnap délután 3 órakor íj. Sáfrán Géza m. kir. gazdasági felügyelő: Állattenyésztő mintaközpontok a népies állattenyésztés szolgálatában. 5-én, csütörtök este 7 órakor: Schaffer Ilona m. kir. gazdasági s.-tanárnő: Háztartási időszerű tanácsadó. 8-én, vasárnap délután 3 órakor: Devich László dr. miniszteri tanácsos: Szakképzett ifjakat a mezőgazdaságban. 12-én, csütörtök este 7 órakor: Urbányi Jenő dr. m. kir. kísér. főadjunktus: Időszerű növény-egészségügyi tanácsadó. 15-én, vasárnap délután 3 órakor: a) Zombory István dr. m. kir. főállatorvos: A vágóhidak. b) Westsik Vilmos m. kir. gazd. tanácsos, mezőgazdasági kamarai szaktanár: Tarlónövények termesztése. 22-én, vasárnap délután 3 órakor: Fleischmann Rudolf dr. m. kir. gazd. főtanácsos, állami növény-nemesítő telep vezetője: Aratás-cseplés. 29-én, vasárnap délután 3 órakor: Időszerű gazdasági tanácsadó.

Mezőgazdasági munkafelügyelő- és munkáskínálat. Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint a következő mezőgazdasági munkások és munkafelügyelők keresnek elhelyezkedést: Bihar vármegye területén mezőgazdasági munkások nagyobb számban elhelyezést keresnek aratási, cseplési és idénymunkára, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 17. Nyitra-Pozsony vármegye területén időszerű (nem sommás) munkások várnak elhelyezésre, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Érsekújvár. Szatmár vármegye területén nagyobb számú mezőgazdasági munkás keres elhelyezést időszerű aratási vagy cseplési munkára, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Szatmárnémeti. Kárpátalja területén mezőgazdasági munkások nagy számban várnak elhelyezést időszerű aratási vagy cseplési munkára, cím: közigazgatási kirendeltségi gazdasági felügyelőség, Huszt, vagy Ungvár, vagy Munkács. Szabolcs vármegye területén nagyobb számú mezőgazdasági munkás és gazdasági cseléd vár elhelyezésre, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Nyíregyháza. Csanád-Arad-Torontál vármegye területén nagyobb számú mezőgazdasági munkás vár elhelyezésre, aratási, cseplési, vagy időszerű munkára, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Makó. Maramaros vármegye területén mezőgazdasági munkások várnak elhelyezésre aratási, cseplési vagy időszerű munkára, cím: vármegyei gazdasági felügyelőség, Maramarosziget. Urbán István és Farsang Gábor (Tápióság, Pest vm.) mintegy 30 pár munkással elszereződnek aratási, cseplési vagy idénymunkára. Borszik Mihály (Kartal, Baross-u. 68. sz., Pest vm.), nős, családos, cseplőgéppel mint fűtő alkalmazást keres. Minich Mihály (Rákoshely, Szeged-u. 5. sz.) lakos elhelyezést keres. Nevezett 47 éves, nős, r. kath. vallású, családos (két katonafia van), érettségizett, ruszin és horvát nyelvet szőben és írásban bírja, 20 éves gazdasági gyakorlattal rendelkezik, széleskörű gazdasági és tisztviselői minőségben teljesített szolgálatáról kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, bármilyen mezőgazdasági munkára (ispáni, magtárosi, kulcsári, cseplőlentéri, időszerű stb.) jelentkezik: állattenyésztés- és értékesítésben, cukorrépa- és kendertermelésben és erdészetben nagy gyakorlattal bír. Bori Rudolf (Pálmonostora, Új osztás, Pest vm.), mintegy 100 munkásával elszereződne aratási, cseplési vagy idénymunkára. Jádlovski József (Nagykúta, Pest vm.) 60 társával aratási, cseplési vagy idénymunkára elszereződne. Buru Antal (Tiszánána) 130 mezőgazdasági munkással aratási, cseplési vagy idénymunkára elszereződne. Buják községben 70 férfi és 140 női munkás vár elhelyezésre aratási, cseplési vagy idénymunkára, cím: közszégi előjáróság, Buják, Nógrád vm. Kazarecki József (Lukanénjei lakos) mezőgazdasági szakiskolát végzett, 25 éves, nőtlen segédtiszt, vagy ispáni állást keres, címe: András-uradalom, Lukanénje. Horvát Zoltán (Ungvár, Kapos-u. 102.), r. kath. vallású, 19 éves, gazdasági szakiskolát végzett, nagyobb gazdaságba mint gyakornok elhelyezkedne. Kövesdi Ferenc, 27 éves, nőtlen, lovakkhoz, ökrökhöz ért, fejti tud. bentkosztos cselédnek elszereződne, cím: Budapest, VI., Szabolcs-u. 13., I. e. 71. Seketa Mihály (Budapest, Drégely-u. 2-8.) mezőgazdasági idénymunkára, vagy aratási vagy cseplési munkára, vagy gazdasági cselédnek elszereződne, 26 éves, nőtlen. Bolgár József (Budapest, Drégely-u. 2-8.) idénymunkára vagy gazdasági cselédnek elszereződne.

GÉPSZÍJ.
szükségletét a közelgő oszlepléshez még idejében szerezzé be
"AGRA"
bőr, gépszíj és technikai börgyárnál, Budapest, V. Viasgrádi-utca 2. (Szent István-körút 22.)
Telefon: 128-899 Alapítási óv: 1896

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Tiszamenti kétszer 10 m. hold
szőlőbirtokomat
modern prés- és borházakkal, lakóépületekkel, hordékkal, kádakkal, gépekkel eladnám vagy elcserélném erdővel, szántóval stb., esetleg budapesti házzal. Ajánlatokat „Nem érek rá” jellegre Blokkner J. hirdető irodába, Városháza. 10. 385

Fowler-féle GÖZEKE-ALKATRÉSZEK
EREDETI KIVITELBEN
WOLFF ERNŐ
John Fowler & Co. vezérképviseleténél és egyedárusítójánál kaphatók.
BUDAPEST, XI., HORTHY MIKLÓS-ÚT 149.
Telefonszám: 259-968 Szakszerű javítások!

3-6 tonna terhet
rossz uton is szállíthat
1-2 loval
Légengörgő lovashocin
Gyártja: ORENSTEIN ÉS KOPPEL
MAGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
BUDAPEST, VI., VILMOS-SZASZAR-ÚT 31

TÖZSDE és KERESKEDELEM.

A gabonapiac helyzete.

Az árutőzsde kenyérmagpiacán az ismert korlátozások következtében pünkösdtől heteken át szünetelt a forgalom. Kerek négy hét múlva van Péter és Pál, ilyenkor más években is másodrendű tényezővé vált a gabonaművelés és termények értékesítése. Fennlét az különösen az idén, amikor a háborús állapot következtében rendkívül helyzetelt állunk szemben. A legfontosabb elzáródás a gazda számára az időjárás alakulása, mert az új termés sorsa nagyrészt ettől függ. Kétségtelen, hogy jelentős késedelemmel kell megküzdenie a magyar mezőgazdaságnak a rendkívül időjárás viszonyok miatt, de remélhető, hogy ha a kalászosok betakarításának idejéig az éghajlati viszonyok megfelelőek lesznek, úgy az idei termés mennyiségi és minőségi szempontból is aránylag kedvező lesz. Különösen fontos volna ez az idén, amikor a háború változatlan hevességgel tart és a tavalyi gyengén sikerült termés újrászíván minden készlete felhasználatra került.

Az újtérségi gabona árának megállapítása tekintetében az illetékes gazdaérdekeltségek — elsősorban az OMGE közgazdasági szakosztálya — több gyűlést is tartott és rövidesen a földművelésügyi kormányzat elé terjeszti a magyar mezőgazdaság kivánságát az újbúza átvételi árának megállapításával kapcsolatban. Itt csak azt említenék meg, hogy az Erdélyrészi Gazdasági Tanács foglalkozott a székelyföldi gabonatermelés fejlesztésének elősegítésével. A tanács azt indítványozza a kormányt, hogy a székelyföldi gabona árait függetlenítsék a budapesti ártól.

Az európai terménypiacokon ugyancsak várakozásteljes a helyzet. A gabona- és terménykészletek az egész kontinensen kimerültek, úgyhogy a magtárakat Konstantinápolytól Amerdig már hetekkel az új termés betakarítása előtt teljesen kitaraktatták. A balkáni helyzet jellemzésül szolgál a román kormány legújabb rendelkezése. Bukaresti hivatalos jelentés szerint törvényerejű rendelet jelent meg, amelynek értelmében megváltási összeg ellenében az állam tulajdonába

megy át minden olyan búza, rozs, árpa és zab, nemkülönbön háziállat számára, amely az 1940. évi vagy annál régebbi termésből származik. Háztartásonként és személyenként 20 kilogramm lisztet hagynak meg. Az intézkedés azért történt, hogy az aratást megelőző két hónapra biztosítsák a lakosság ellátását. Bulgáriában közepes gabonatermesre számítanak, a visszatért területek ellenére sem hiszik, hogy jelentősebb kiviteli felesleggel rendelkeznek majd, mint a múlt esztendőben. Törökország jó termést remél. Görögország kenyérmag tekintetében mindig behozatalra szorult, az idén egészen problematikus a belső ellátás ügye. Spáncz takarmánygabonabehozatalra számít elsősorban a tengerentúli Olaszországon át, azonban, hogy a gyakorlatban miként lesz valóság ez az óhaj, az kétséges.

A tengerentúli gabonapiaci helyzet nem változott. Valamennyi amerikai állam hatalmas kenyérmag- és terménykészlettel rendelkezik, amelyet egyelőre betakarítani kénytelen, mert a tengeri háború következtében a szállítás igen nehézkes. Északamerikában a gabonahatárítás ürelt egyik legjelentősebb terminusára, a májusi szállításra történt kötések lebonyolítás nyertek és az alapárakban mindössze néhány centes áresés következett be. Argentínában a földművelésügyi kormányzat a lehetetlenséggel határos feladatokat kell megoldania, hogy a jelentkező óriási gabonakínálatot felvehesse. Ezidőig több mint 50 millió métermáza búza, 15 millió métermáza lenmag és hatalmas mennyiségű kukorica van a raktárakban az állam számláján. Az új kukorica-termés betakarítása a közeli hetekben esedékes. A termést a múlt évi áron, 4-75 pesoért veszik át a termézszerzők. Az argentin búza iránt a helyi malomok részéről a kereslet ugyan állandó, de a kiviteli lehetőség a legkisebb mértékre csökkent. A vevők között szerepel Anglia néhány hajórakományval, a délamerikai államok is folytatják szokott időszaki vásárlásaikat, a 1916s készletek képest azonban ez a mennyiség még mindig elenyésző. Spanyolország is vásárolt Argentínában közel 3 millió métermáza búzát, amelynek szállítása ez év végéig esedékes. Az újbúza vetését Argentínában májusban már befejezték, a talaj nedvességértelme kielégítő. A hónap első részében kiadós esők voltak és emiatt rovarkárokra van kilátás. Argentínai kukoricát kis mennyiségben Kanada és az USA vásárolt. A földművelésügyi kormányzati kukorica-eladási irodái nagy tevékenységet fejtenek ki és az utóbbi időben a belföldi forgalom némileg megjavult. Az állami készletekből étkezési kukoricát Rosarióból Mendosába, Buenos Airesből Patagóniába szállítanak. Műtan az átvételi árak alacsonyak, az üzletekben jóformán egyedül csak a vasúttársaságok keresnek. Az argentin nagyvárosokban fuvarosoktól árulják a kukoricát zsákonként (külső-belül 65 kg) 2 pesoért. A kukorica lett a néptáplálék, kicsi és nagy, szegény és gazdag egyaránt fogyasztja. Számszámra jelennek meg az újságokban a kukoricából készíthető étel receptjei. Végeredményben azonban a nagy propaganda eredménye kétséges, mert nem sokat számít az, ha a belföldi fogyasztás 10-15 millió métermáza kukoricát fel is vesz, amikor a meglévő készletek legalább 100 millió métermáza becsülik... A kikötőkben a helyzet válságosnak is mondható, Rosarióban minden tárbáz, minden silos tele van, sőt ponyvák és bádoglapok alatt a szabadban is rengeteg kukorica tárol. Ha az ember közelmegy egy ilyen kukoricahalmhoz, milliónyi zsisziket lát röpködni. Ritka jelenség a repülő gabonazsiszik, de ha figyelembe vesszük, hogy vannak közel két év óta tárolt kukoricahalmok is, könnyen érthető az elterjedésük. Második legfontosabb tényező Argentínának — mint ismeretes — a lenmag, amelyből a kivitel már kedvezőbb körülmények között bonyolított le. Az USA fegyverkezési programjával kapcsolatban nagyobb tételeket kötöttek le, ezenkívül Japán is vásárolt 800,000 métermáza lenmagot. A hajókibérlések továbbra is folyamatban vannak, úgyhogy további amerikai lenmagexportra számítanak.

A külföldi terményűzsdék árjegyzései: Chicagóban a búza júliusra és szeptemberre 93-95, a kukorica júliusra és szeptemberre 73-74, a rozs júliusra és szeptemberre 54-55 cent. A winniepegi gabonahatárítás piacon július szállításra 77 centtel kötöttek tételeket. Newyorkban a Northern Manitoa búza 93, a Redwinter 113, a Hardwinter 114, a rozs 68, a kukorica 89 cent. Buenos Airesben a búza júliusra 7-8, augusztusra 6-8, a lenmag júliusra 9-35, augusztusra 9-57 peso métermázaánként.

Állatpiaei szemle.

A folyó hó 29-i ferencvárosi marhavásárra 1041 szarvasmarhát hajtottak fel. Eladatlanul visszamaradt 39 darab. A mult heti árakkal összehasonlítva, a vásáron a nagy felhajtás ellenére lényegesebb árcsökkenések nem voltak. Mint azt már más alkalommal is közöltük, a kivitelre kerülő szarvasmarhák árai május 1-ével megváltoztak. Az árak érkezési kg-ként minden minőségben és viszonylatban 10 fillérral emelkedtek.

- Közöljük az érdekeltekkel, hogy élő juhoknál, ha külföldi szállításra kereskedőnek, vagy szövetkezetnek eladják, úgy az eladott állatokért legalább a következő árakat kell megkapniuk elősúly kilogrammonként ab feladóállomás (etetés, itatás után mérlegelve, darabonként 3 kg-os súlylevonással):
- 1. Legalább még 1 bárányfokkal rendelkező, 1-3 éves juhokért:
 - a) 39 kg bruttó berakási súlyon felüli újújuhokért kilogrammonként 1'05 P
 - b) 37-39 kg bruttó berakási súly közötti újújuhokért kilogrammonként 1'00 ,,
 - c) 39 kg bruttó berakási súlyon felüli anyajuhokért kilogrammonként 74 ,,
 - d) 37-39 kg bruttó berakási súly közötti anyajuhokért kilogrammonként 68 ,,
 - 11. 3 évesnél idősebb — teljesen kiváltott fogazattal — juhokért:
 - a) 37 kg bruttó berakási súlyon felüli, 3 évesnél idősebb, de még teljesen zártfogazattal juhokért kilogrammonként 95 ,,
 - b) 37 kg bruttó berakási súlyon felüli, 3 évesnél idősebb, de még teljesen zártfogazattal anyajuhokért kilogrammonként 70 ,,

A Magyar Állat- és Állati Termékek Kiviteli Szövetkezet a visszacsatolt Kelet-Magyarország és Erdély egyes vármegyéinek területeiről szállított juhok után utánpótló-többlettérítés címén újújuhoknál 3, anyajuhoknál 2 fillérral nagyobb árakat térít meg külföldi érkezési súlykilogrammonként.

Felhívjuk az érdekelteket, hogy mindennemű szállítási panaszokkal forduljanak a M. Kir. Kereskedelmi Hivatalhoz (Budapest, V., Széchenyi rakpart 6., II. emelet 218. sz. Telefon: 120-710, 183-as mellékállomás).

A Kereskedelmi Hivatal piaci helyzetjelentése.
1941 május 27.

Baromfi. Vidéki piacainkra a baromfiellhozatal általában közepes. Idei csirkeből már számottevő mennyiségek kerülnek piacra. A vásárlás élénk érdeklődés mellett továbbra is magas árszinten történik. Az Országos Baromfi Államellátó Bizottság által megállapított minimális termelői árak: csirke 1-64, tyúk 1-27, liba 1-73, kacska 1-49, pulyka 1-40, gyöngyös 1-35 pengő kg-kint. Exportőrök és megbízottak által baromfi csak élő állapotban és súlyra vásárolható és vehető át. Fontosabb piacainkon az alábbi vásárlási árak alakultak ki: Cegléden tyúk 2-34, idej liba 2-80, pulyka 1-95, Kecskeméten csirke 2-80, tyúk 2-39, pulyka 1-90, Kiskunfélegyházán tyúk 2-28, Nagykőrösön tyúk 2-38, pulyka 2-18, Kondoroson csirke 2-55, tyúk 2-35, Hódmezővásárhelyen tyúk 2-33, Nyíregyházán tyúk 2-15, Makón tyúk 2-30 pengő kg-kint.

Tojás. A tojásellhozatal csökkenő irányzatot mutat. A kereslet mind a kiviteli cégek részé 61, mind a belföldi piac számára igen élénk. A tojásárak az utóbbi napokban emelkedtek. Az Országos Tojásármegállapító Bizottság által megállapított legkisebb termelői ár 1-70 pengő kg-kint. Fontosabb piacainkon a következő árak alakultak ki: Cegléden 2-09, Kecskeméten 2-12, Kiskunfélegyházán 2-09, Nagykőrösön 2-07, Hódmezővásárhelyen 2-09, Kondoroson 2-09, Nyíregyházán 1-94, Makón 1-90, Csóránán 1-90 pengő kg-kint.

Termény- és takarmányfélék.

Gabonamérfék. (A Budapesti Áru- és Értéktörzsde hivatalos árjegyzése.) 1941 május 29. Az árak budapesti paritásban, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó áru vonatkozásban. (A kukorica árjegyzése szünetel.) Búza 7-8 kg-os 24-25, Rozs 20-21, Sörárpa 25-26, elsőrendű 26-27, kiváló 27-28, ipari ápa 68 kg-os 24-25. Takarmányárpa, elsőrendű, 65/66 kg-os 22-23, közepminőségű 21-22. Zab 22-23 P.

Lisztárpa. (A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság árjegyzése.) 1941 május 2. Az árak aranypengőben, 100 kg-kint, a szokásos malmai félételekkel, helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendő. Budapesti malomok listje: Búzaliszt: buzdara 45-23-46-03, Ogg, Og, Of 44-23-45-03, egységes kenyérliszt 31-50-32-10. Rozsliszt: egységes rozsliszt 31-60. Vidéki malomok listje: buzdara 45-23-46-73, Ogg, Og, Of 44-48-45-98, egységes kenyérliszt 32-34-22. Rozsliszt: egységes rozsliszt 32-09-33-55 P.

Balaton haliszt. (A Balaton Halászati R.-T. jelentése.) 1941 május 26. A balaton haliszt Siofokon vagy Fonyódon métermázsánként 54-55 pengő.

Különbféle termények és vetőmagvak. (A Budapesti Áru- és Értéktörzsde árjegyzése.) 1941 május 29. Az árak budapesti paritásban, a *gal jelöltek a feladóállomás, 100 kg-kint, készpénzben, aranypengő értékben, azonnali szállítandó áru vonatkozásban. Köles, fehér 42-43, vörös 40-41, egyéb 39-40, kék mák* 220-225, borsó, sterilizált* Viktória 31-60, zöld (expressz) 41-60, lencse, sterilizált* nagyszemű 63-60, közepesemű 51-60, kisszemű 41-60, bab* fehér, gyöngy 44-60, fehér hosszú, sornokörnyéki állomásokról 49-60, egyéb állomásokról 47-60, fehér lapos, dunántúli és szatmari állomásokról 49-60, egyéb állomásokról 47-60, fehér szokványi, dunai 42-60, dunántúli 41-60, felsőmagyarországi 40-60, gömbölyű fűz 48-60, hosszú fűz 46-60, barna 39-60, tarka 38-60, vegyes bab 37-60, biborheremag* 165-180, muharmag* 78-80, búkköny* tavaszi 50-55, cirokrag 40-41, csillagfűt fehér, lapos 32-33, finom búzakorpa, zsákostól, helyt Budapest 16-60-17-05. A készáruiparcon köztöltényre ügyletek. Csillagfűt: 100 q budapesti paritásban 32-33. Muharmag: 150 q budapesti paritásban 73-74; 20, 15, 25, 5 és 20-25 q (Budapest) 78-80. Komlóluccerna: 15 q, minta szerint, budapesti paritásban 45-46; 15 q minta szerint budapesti paritásban 40-41. Baltacimmag: 20 q minta szerint ab állomás 90-90; 4 q minta szerint (Budapest) 96-97; 5 q, minta szerint (Budapest) 94-95; 20 q minta szerint (Budapest) 100-101.

Magpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.) A magpiacra az érdeklődés a jövő idény első cikke, a biborher felé fordul, amelynek terméskilátásai annak ellenére, hogy a földtakai mányúsükséglet fedezésére aránylag elég nagy terület kerül kaszálásra, ha az időjárás továbbra is kedvező marad, jónak ígérkezik. A piacon változatlan érdeklődés mutatkozik muhar és főleg köles iránt, mindkét cikkből elegendő készlet van raktáron. A hüvelyesek piacán a forgalom teljesen elcsendesedett, a mák továbbra is lankadt. Árak helyt, vidéki vásárlóállomáson, 100 kg-kint minőség szerint: uradalmi kék mák 220-225, biborher 165-180, cirokrag 40-41. Az árkormánybizottság által megállapított árak: fehér köles 42-43, vörös köles 40-41, egyéb köles 39-40, Viktória-borsó, sterilizált 51-60, expressz borsó, sterilizált 41-60, lencse, nagyszemű, sterilizált 63-60, lencse, közepesemű, sterilizált 51-60, lencse, kisszemű, sterilizált 41-60, lucernamag, ölmazarolt, fehérbárca 570-580, löheremag, ölmazarolt, fehérbárca 280-290, muharmag 78-80, tavaszi búkköny 50-55, csillagfűt, fehér, lapos 32-33 pengő.

Budapesti takarmányvásár. (Budapesti székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1941 május 27. Árak métermázsánként pengőben. Réti széna, I-a 9-50-9-75, II-a 8-20-9-00, III-a 7-00, muharszéna 7-00, lucernaszéna 10-12-75, zabszalma 5-00 pengő. A felhozott 35 kocsi takarmányból 22 kocsival kelt el.

Budapesti préselttakarmány- és szalmaárak. (Budapesti székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A jászteleki pályaudvaron, 1941 május 19-én és 22-én jegyzett nagykereskedelmi árak: rétiszéna Ia 10-50-11-00, II-a 10-00, lucernaszéna 13-80-14-00, löhereszéna 12-30-12-50, zabosbúkkönyszéna 11-05-11-25, tavaszi szalma 6-80-6-90, rozszalma 6-10, búzaszalma 5-50-5-90 P q-kint.

Állatok- és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi állatvadászok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) A május 29-én megtartott vágóállatvásárra felhajtott vágómarhák: Bika Ia 77, II-a 88, III-a 12, ökör Ia 47, II-a 191, III-a 23, tehén Ia 45, II-a 339, III-a 185, bivaly II-a 2, III-a 32, összesen 1041 darab. A vásár irányzata tartott volt. Eladatlanul visszamaradt 39 darab. Május 22-29-ig, közvetlen a vágóhidra 723 szarvasmarha érkezett — 55-1-36 pengő kg-kint becsületi áron. Árjegyzés elősúlyban: Bika, tarka Ia 1-14-1-18, kivételesen 1-19-1-20, II-a 1-13-1-13, III-a —89-92, ökör, magyar Ia 1-28, II-a —99-1-22, III-a —74-86, tarka Ia 1-23-1-32, II-a —98-1-22, III-a —74-95, tehén, magyar Ia 1-20, II-a 1-06-1-14, III-a —74, tarka Ia 1-24-1-32, kivételesen 1-36, II-a —96-1-23, III-a —74-94, bivaly, magyar —50-78, nővendék —78-1-21, kicsontoznivaló —48-72 pengő kilogrammonként.

Budapesti borjúvásár. (Budapest székesfővárosi állatvadászok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) 1941 május 27. Felhajtás 297 darab szopós borjú, mind elkelt. Árjegyzés elősúlyban: Ia 1-58-1-62, kivételesen 1-64, II-a 1-48-1-55, III-a 1-20-1-38 pengő kilogrammonként. A vásár irányzata vonatott volt.

Tenyészmarhák és jármosok. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1941 május 30. Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó (tarka) 580-680 kg-os 1-10-1-20, Ia belföldi jármosok és beállítani való tinó 480-550 kg-os 1-06-1-15, Ia fehér jármosok 1-10-1-20, 1 1/2 éves üsző 1-25-1-35, fiatal hasas és friss fejű tehén 1-25-1-40 pengő.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepekének jelentése.) 1941 május 30. Csütörtökön a vásárra 528, a vágóhidra 578 darab volt a felhajtás. A következő árakat jegyezték: Prima uradalmi, 170 kg-on felül 2-155-170 kg-os 1-96-140-155 kg-os 1-92, közép uradalmi és jobb szedett, 110-140 kg-os 1-86, Ia öreg 1-84, szedett, legalább 100 kg-os 1-66, 170 kg-nál könnyebb, öreg 1-76, hasított szalonmá félértés 2-55, Ia hasított angol sonka félértés 2-61, II-a angol sonka félértés 2-55, könnyű hasított félértés, körülbelül 100 kg-ig 2-48, jó öreg, hasított 2-48, öreg silány, hasított 2-43, kanított 2-33, szalonna, bőrrel 2-44, háj 2-90, zsír 3-10, tökéhes 2-58, sült 35 kg-on felül 75 kg-ig 1-90, választási malac, szimultánhozott 4-20, szimultánhozatlan 4-20 P kg-kint. Pénteken a vásárra 867, a vágóhidra 205 darab sertést hajtottak fel.

Budapesti lóvásár. (Budapest székesfővárosi állatvadászok és közvágóhidak igazgatóságának jelentése.) A május 29-én ta tott heti lóvásáron a forgalom lanyha volt. Felhajtottak 600, eladtak 285 darabot. Árak: csikó 125-725, könnyebb kocsi (hintós és jukker, stb.) 600-1500, igas kocsi (nehéz nyugati fajta) 600-1650, igas kocsi (könnyű nyugati fajta) 350-580, szamár 120-300-300 P darabonként. Fővárosi vágóra 72, vidéki vágóra 33 darabot vásároltak.

Vidéki állatvásárok. (Az Országos Mezőgazdasági Üzemi és Termelési Kölségvizsgáló Intézet ártudósító osztályának jelentése.) A vásárok iránt valamivel kisebb volt az érdeklődés, az árak — ennek ellenére — jól tartottak. Jelentéseink a következők: (Az árak után zárójelben közöljük a felhajtott mennyiséget.) Szászregény (Maros-Torda megye) május 1.: Ökör 100-106 (158), tehén 85-95 (350), növendékmarha 95-105 (400) fillér kg-kint. Választott borjú 90-120 (120), könnyű igasló 350-700 (350), nehéz igasló 550-800 (200), juh 20-30 (1400), bárány 5-12 (700) pengő darabonként. Az irányzat lanyha volt. Fejőstehén 650-900 (123), 110-125 (215) fillér kg-kint. Fejőstehén 350-600 (300), növendékűsző 350-450 (156), növendéktinó 350-600 (300), beállítani való sült 120-200 (286), választott malac 30-45 (162), 10 350-700 (374), juh 20-35 (86) pengő darabonként. Somogyvár (Somogy megye) május 20.: Ökör 100-120 (30) fillér kg-kint. Tehén 550-700 (180), növendékmarha 250-400 (200), választott borjú 100-140 (60), könnyű igasló 600-1000 (150), nehéz igasló 800-1200 (150), csikó 400-700 (67) pengő darabonként. Szilágynagyfalu (Szilágy megye) május 21.: Ökör 600-750, tehén 400-600, növendékmarha 300-400, beállítani való sült 60-80, választott malac 25-30, juh 25-35, bárány 6-12 pengő darabonként. Torna (Gömör megye) május 21.: Ökör 100-110 (150), növendékmarha 110-120 (80), választott borjú 110-130 (40), választott malac 300-350, bárány 100-130 (70) fillér kg-kint. Fejőstehén 600-700 (200), könnyű igasló 400-600 (60), juh 20-40 (150) pengő darabonként. Téli (Győr-Ménfőcsanak) május 21.: Ökör 100-105 (421), választott borjú 146-152 (74) fillér kg-kint. Tehén 400-600 (212), növendékmarha 300-600 (433), beállítani való sült 150-200 (370), választott malac 40-50 (770), könnyű igasló 700-900 (270) P d-b-kint. Aránylag kis felhajtás mellett a kereslet igen nagy volt, a felhajtott állatok kb. 60% a kelt el.

Tej- és vajpiaci szemle. Hazánkban a tejtermékek kissé emelkedtek, a tejszövetkezeteknél nagyobb, a tehénüzemeknél kisebb arányban. A székesfővárosi tejellátása változatlan. A kereslet nem lehet kielégíteni. Dániában a tejbeszállítás kissé csökkent. A vajtermelés a múlt évhez viszonyítva 35%-kal csökkent és további visszaesést várják, mit a zsirosajtok gyártását újabb megengedték. Hollandiában a tejtermelés és a forgalom emelkedett. Tekintettel az emelkedő vajtermelésre a kisgazdák nagy bizonyossággal gyártást újabb megengedték. Olaszországban a tejtermékek árának új rendezése kész. Ennélfogva a tejtermékepiac nagy bizonytalanság. A tejgyűjtő telepek alig működnek. A sajtfelelések zsirosajtalmat csökkentették. Szécsényben a vajadagolás bevezetése óta a sajt iránti kereslet emelkedett. A tejtermelés emelkedésével a sajtpiac megjavult és normális állapotok tértek vissza. Romániában a tejtermelés csekély. A maximális árakat a tehénüzemek nem tartják be, a kisgazdák pedig nagyon magas árszinten szolgálgatják ki közvetlenül a fogyasztókat. A vajtermelés csökkent, a kereslet nem lehet kielégíteni. A vajtermelés fokozása érdekében a sajtgyártást 30%-kal csökkentették. Szlovákiában 12 új, legkorszerűbben felszerelt tejszarnokot állítanak fel, napi 500-1000 liter kapacitással. (T. Z.)

Tej és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1941 május 19-től 24-ig jegyzett árak aranypengőben: Teljes tej (kicsinyben) literje — 34, tejfel, literje 1-30, teavaj (tömb) kg-ja, édes tejszínből készült 4-20, pasztörözött tejszínből készült 4-60, államillag márkázott teavaj kg-ja (10 kg-os csomagban, nagyban) 4-90, tehéntúró, kg-ja 1-40, sovány tehéntúró — 60, juhtúró, kg-ja 2-30-2-40, juhsajt kg-ja 2-40-2-80, emmentáli sajt 3-60, trappistasajt kg-ja 2-60. A forgalom közepes, az árak ingadoznak.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1941 május 19-től 24-ig jegyzett árak kg-kint aranypengőben. Élő baromfi: Csirke, rántani való 2-80-3-40, sütni való 3-30-3-60, tyúk 2-40-2-70, ruca, hizott 3-30-3-20, liba, hizott 2-90-3-40, pulyka, hizott, tojó 2-30-2-70, kakas 2-20-2-30, Leölt baromfi: Tyúk, Ia 2-60-3-10, II-a 2-20-2-80, csirke, friss vágású, hizalt Ia 3-50-5-00, II-a 3-30-3-50, szedett, Ia 3-40-4-00, II-a 2-20-3-50, ruca, hizott, Ia 2-80-3-50, II-a 2-50-3-20, liba, idej Ia 3-20-3-80, libamáj, kicsinyben, nagy 8-14-14-00, kicsi 5-10-10-00, pulyka, hizott, tojó 2-50-2-80, kakas 1-60-2-20. A forgalom közepes, az árak csökkentek. Tojás vidéki (bátyus) 2-20-2-50, ládaárú, eredeti 2-15-2-25, kiolvasva 2-25-2-40. A tojásforgalom közepes, az árak emelkedtek.

Különbfélék.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1941 május 19-től 24-ig jegyzett árak q-kint, aranypengőben. Zöldség. Sárgarépa, Ia 18-45, II-a 16-30, újdonság zöldjével (100 csomó) 6-15, petrezselyem, makói, 30-60, Ia 20-40, II-a 18-36, újdonság zöldjével (100 csomó) 6-16, zeller, Ia 55-80, II-a 40-60, karalábé, újdonság, zöldjével (100 darab) 8-40, karfiol, újdonság, levéllel 160-300, vörshagyma, makói 90-130, közönséges, Ia 80-90, újdonság, zöldjével (100 csomó) 4-80, fokhagyma, Ia 120-180, II-a 90-140, cékla, Ia 8-16, II-a 6-12, kelkáposzta, újdonság 10-70, fejtesaláta, szabadföldi (100 fej), Ia 5-15, II-a 8-14, toma, nemesített, Ia 150-250, II-a 80-140, burgonya, újdonság, rózsá nagy 62-100, apró 42-100, fojtott 17-40, Gölbaba 11-85, nyári rózsá 12-35, ősz rózsá 11-50, Ella 10-25, Krüger 8-90, Wohltmann 9-40, kifli 19-10, Ohm-pignon gomba, Ia 280-400, II-a 240-340, János napi retek (100 csomó) 5-22, szabadföldi kicsi, hónapos retek (100 csomó) 1-12, uborka, újdonság 70-200, zöld paprika (100 darab), újdonság nagy, töltési való 20-100, újdonság, apró, hegyes 10-40, tök, újdonság 200-400, zöldborso, hüvelyes, újdonság 150-180, rebarbara 20-50, spárga, extra, szőlő 130-200, szőlő 100-150, Ia 60-130, sóska, szabadföldi 20-55, pársi, tisztított 8-40, gyökerez 10-25. P. A forgalom közepes, az árak ingadoznak. Gyümölcs. Alma, másodrendű, nemes fajta 100-200, közönséges válogatot 90-140, cseresznye, újdonság 140-400, szamóca 150-350, egres, zöld 50-140. A forgalom közepes, az árak csökkentek.

Egyéb mezőgazdasági termények és termékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban, 1941 május 19-től 24-ig jegyzett árak, aranypengőben. Paprika, csemege, édesmese 4-10, édesmese 3-70, félédes, gulyás 3-3-20, rózsá 2-30 P nagyban kilogrammonként.

Budapesti halpia. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A nagyvásártelepen és a vásárcsarnokokban 1941 május 19-től 24-ig jegyzett árak kg-kint, aranypengőben: Ponty, élő, nagyság szerint 2-20-2-70, jegelt, nagyság szerint 1-2-30, harcsa, élő, nagyság szerint 3-4-10, jegelt, nagyság szerint 2-70-4-40.

Borpiac. (A Magyar Szőlőszőlő Szövetkezeteinek jelentése.) 1941 május 28. A borpiacra az egész vonalon a termelők kínálatával szemben a kereskedelem megkezdés tartózkodása tapasztalható. Az utóbbi napokban a direkttermet borok kifőzésére és export céljára több irányban volt kereslet, de ez a kínálathoz képest csekély. Az árak az Alföldön, kistermelőknél, alacsonyfokú borokért 8-9 P, magasabbfokú borokért 8-50-9-50 P között változnak, az állomás hl-fokonként. Minőségi borvidékeken az exportkereslet az intervenciós árak körül vásárolja a borokat.

Szesz. Az egyedúságnál az összes szeszfeleslegben a forgalom változatlan áron a rendes keretek között mozgott. **Gyümölcspálinka.** A gyümölcspálinkapiacra e héten is csendes volt a forgalom és változatlan áron kisebb tételekben történtek eladások. A törkölypálinkát 8-8-20, a seprőpálinkát 8-20-8-30, a szilobriumot 9-20-9-30, a barackpálinkát minőség szerint 11-12-12, alacsonyfokú borpárlatot 13-13-50 pengőig terjedő áron jegyzik +4% forgalmi adó. Borpárlat, avindálási célokra 11-12-12 pengő. Az árak 10,000 literfokonként, III. táblázat szerint értendők.

Országos állatvásárok. 1941 június 2-től 8-ig. Nem egyszerű megtörténik, hogy valamelyik különféle okok miatt nem tartják meg. Ajánlatos ennél fogva az illető község előőrőségéhez válaszosz írtatni kérdést intézni, hogy tartanak-e vásárt és hogy állatfelhajtás lesz-e? Június 2-án: Kerekegyháza, Kunszentmiklós, Nagydorog, Sopron (lővásár). Június 3-án: Balassagyarmat, Cigánd, Csurgó, Csütörtök, Dunaföldvár, Fertőszentmiklós, Hőgyész (csak bonyhádi marha), Huszt, Kalocsa, Letenye, Léva, Mezőtúr, Miskolc (3 nap, havivásár), Nagyecsed, Nagykanizsa, Pécs, Rajka, Répceszentgyörgy, Szakacs, Szentdienes, Szerednye, Székész (marha- és lővásár), Tab, Tata, Tevel, Tolna, Udvard, Zala-szántó. Június 4-én: Biharnagybajom, Gacsály, Heves, Kaposvár, Kiskunhalas (2 nap), Letkés, Nagybocsókó, Nagykapos, Perkáta, Szentantalfa, Szil, Tiszabercel, Vértessacs. Június 6-én: Bodrogkeresztúr, Csepreg, Hedrehely, Ipoly-hídvég, Királyhelme, Losonc, Madar, Mezőcsát (2 nap), Nagyberezna, Nagypécsegy, Ónod, Putnok, Saikad (2 nap), Tiszafüred, Ungvár. Június 6-án: Árpás, Buj (sertésv.), Deák, Eger, Felek, Gamás, Hódmezővásárhely. Június 7-én: Baja, Csanádpalota, Győr (2 nap, lővásár), Istvándi, Kiskunmajsza, Muzsla. Június 7-án: Füzegsármay, Tiszaföldvár.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. K. S. Szarvasmarha részére kaszáljuk a somkórót korán, még bimbózás előtt, 16 és juh részére elég, ha a bimbózás kezdetén kaszáljuk. A somkóró magasságai nyakon 30-40 cm. A tarló legyen legalább 10 cm, tehát magasan kell vágni. Mivel körülbelül 2 hétig bimbózik, a tábla nagy része bimbózás előtt, illetve annak kezdetén kerülhet kaszá alá. A másik kérdésre a „Levélzetekrény” rovatban válaszolunk. W. I. dr.

A gyűjtése
a 49.000/1940. évi...
mében kötelez...
szabvány...
„REGO”
Budapest, VI., V.

ZSÁK
eladá...
kéveke...
legolcsóbb...
RECEMÉNYTÁR
Budapest, V., Perc...
Alapítva: 191...

Eredeti
olajfürdő

BÁCS
V., Vilmos

Gomba és
SO
olcsó és ha

k

N

A használt olajok gyűjtése és felújítása

a 49.000/1940. Ip. M. iparügyi rendelet értelmében kötelező. **Használt olajait szabványminőségben felújítja a**

„REGOL“ Olajregeneráló Kft.
Budapest, VI., Vörösmarty-u. 36. Tel.: 122-337

ZSÁK, PONYVA

eladás, kölcsönzés
kévekötelek, kötélárak

legelőcsébb és legmegbízhatóbb szállítója

Budapest, V., Pereszte Mór-u. 2. Tel.: 118-567, 121-528
Alapítva: 1910. évben.

Haszonbérbeadó

nagyobb ipari város közelében, Nógrád megyében egy, felmérés szerint kb. 361 kat. (481 magyar) hold kiterjedésű birtok, 6 sz. tavaszi vetéssel, széná-, szalmaeltárolás, némi élő-, holtléttárral és tűzifajárandósággal

f. évi október hó 1-re, esetleg azonnalra

Balsóság és kert 4 kat. hold, szántó 285 kat. hold, rét 26 kat. hold, legelő 43 kat. hold, 5 szobás birtólakás, elegendő gazdasági épület.
Felvilágosítást komoly reflexióknak a tulajdonos ad. **Cím a Kiadóban.**

Újra kapható! Gazdálkodás dióhéjban

(VADE MECUM)
Ára 2-80 pengő.
Kapható a „Patria” könyvkereskedésben Bpest, IX., Üllői-út 25.
Az összeg előzetes be- küldése mellett portómentes szállítás, utánvétrendelésnél a portóköltséget a rendelő fizeti.

Generáljavított kerekes és lánctalpas traktorok

szántóképes állapotban, hozzávaló ekével, tárcsásboronával, rugósfogú boronával, azonnali szállításra kaphatók.
Szántógépkereskedelmi Kft.
Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Tel.: 120-921

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Üzemi és Számtartási Osztálya
Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: 181-040

A három évtizede fennálló számtartási osztályunk adózási és tisztajövedelem megállapítási célból vállalja számtartás felfelkötését, az évközi számtartás vezetésének irányítását, a felülvizsgálatot, a felülvizsgált és általa ellenőrzött számtartásokból a zárszámadás elkészítését és hitelesített alakban való kiadását, a társtulajdonosok közötti és a hatóságokhoz (árvaszék, stb.) benyújtandó, valamint minden más könyvelés és elszámolás készítését, felülvizsgálatát, részesei arányok pártatlan kimutatását, leltározások végzését, értékelését, adóügyi és egyéb könyvvizsgálatoknál szakértői és ellenszakértői kiküldését, a gazdaság állandó felügyeletét és ellenőrzését.

Üzemerterveket készít, becsleket végez, szakértőként eljár a bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Birtok-, bérletátadásnál, átvételnél elvállalja az élő- és holtfelszerelés felleltározását, becselését.

Vasúti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálását, a túlfizetés visszafizetésének kieszközölését.

Ingatlanforgalmi osztályunk kizárólagos megbízás alapján vállalja birtok adás vételék és bérleti ügyek lebonyolítását.

Megkeresésre minden üzemi és számtartási kérdésben részletes felvilágosítást és kimerítő szakvéleményt adunk.

Eredeti MELICHAR-gyártmányú

olajfürdős

fűkaszálók, marokrakók, kéveköttők:

BÄCHER-MELICHAR-NÁL

V., Vilmos császár-út 52. Telefonszám: 122-802

Az 1941. évi könyvnap kiemelkedő eseménye:

A kert madárvilága

Írta: Dr. Vertse Albert
64 oldal szöveggel, 48 háromszínnymatú színes és 16 egyszínű műmelléklettel. Ára könyvnapokon, június 4, 5 és 6-án: füzve 5-50 pengő, köve 6-50 P. Könyvnapok után: füzve 6-50 pengő, köve 7-50 P. Az összeg előzetes be- küldése mellett portómentes szállítás, utánvétrendelés- nél a portóköltséget a rendelő fizeti. Megrendelhető a „Patria” könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-út 25

Gomba- és rovarkártevők ellen gyümölcsfapermetezéshez

SOLBAR

olcsó és hatásos. Eredeti gyári áron beszerezhető, míg a készlet tart azonnali szállításra

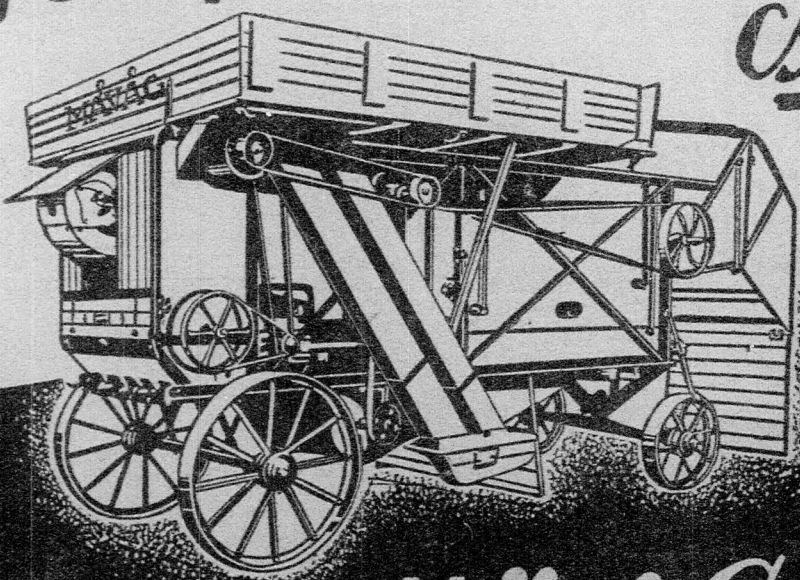
MONORI MAG

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI R.-T., BUDAPEST

VIII. kerület, Rákóczi-út 7.
Telefonszám: 14-44-60

Ára fázisadóval együtt: 1 kg P 2-64
5 kg-os csomagolásban: 1 kg P 2-49
25 kg-os csomagolásban: 1 kg P 2-08

Kérje hosszabbított típusú cséplőink újításait

ismertető prospektusunkat

M. Kis. Állami Gépgyárak
vezérlőgyűjteménye

Nemzetközi Gépkereskedelmi r.t.
Budapest, V., Vilmos Császár-út 32.

Az összes gyártmányú fűkaszálo- és aratógépekhez

eredeti **BUSATIS** **ALKATRÉSZEK**

LÁSZLÓ ES FIA
Budapest, V. Alkotmány u. 25.
Telefon: 1-184-21, 1-177-52

8 lóerős, 8 atmoszférás

UM RATH-kazánt

cserezlnék 8 lóerős, ugyancsak kifogástalan **kazánra.**

Sajmovich Henrik
Kalász, Bars m. Állomás: Verebely.

"UNIVERSAL"

KALAPÁCSOS ŐRLŐGÉPEK

4 nagyságban, teljes felszereléssel.
Gyártja és forgalomba hozza:
SAJBN L. GÉPGYÁRA, BÉKÉSCSABA. TEL.: 244.

TÉGLAGYÁRTÁSRA

kiválóan alkalmas **terület**

község szélén, jó körzettel, **berbeadó**

Gróf Merán Jánosné uradalmi fő-intézősége, Zámoly, Fehér m. 374

20-as „FOWLER“

gőzekefőtengey eladó.
Sajbn L. Gépgyára, Békéscsaba. Tel.: 244.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Ingatlanforgalmi Osztályának hirdetése

Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám
Telefon: 181-040

ELADÓ BIRTOKOK:

Biharban 417 hold, kastélyal.
Hevesben 60 hold, szőlővel.
Moson megyében 34 hold, 18 szobás modern uilakkal, 3 hold parkkal.
Pest megyében 60 hold, gőzmalommal.
Vas megyében 580 hold, kastélyal, esetleg malommal.
Vas megyében 440 hold, malommal, város közetében.
Veszprémben 360 hold, 4 szobás uilak, kis park.

BÉRBEADÓ:

Biharban 210 hold.
Szolnok megyében 480 hold.
Szabolcsban 1200 hold, dohánytermeléssel.
Szatmárban 1360 hold, szeszgyárral.

BÉRLETEKET KERESÜNK:

1000-2000 hold jó gazdaságot iparteleppel.
200-600 holdas dunántúli gazdaságot.
Kisebb-nagyobb eladó és bérbeadó birtokokat keresünk.

ELADÁS

50%-os olajmegtakarítást érhet el! Fáradsztolaját a **"RETROIL"** szab. olajregeneráló készítméllel regenerálva új olajként használhatja. Eg-kint 8-10 filléres üzem-költséggel

"RETROIL"

Több mint 100 darab üzemben.
Beszerezhető:
KEMÉNY MANO műszaki cégnél
Bpest, V., Akadémia-u. 21.

BORONATÁRSÁLESÍTŐ készítméllek, Barna László okl. gépészmérnöké, Budapest, V., Báthory-u. 9.

6 VAGON cséves tengeri csutkója eladó. Áránlatot Aszód, postafiók 41. számra kérek. 6626

ÜRMÉNYI KÁROLY Gép-eladás - vétel
Budapest, V., Báthory-u. 7.
(Honvéd-utca sarok.)
Telefon: 124-134

ELADÓ: 3 db kaszapép. (Deering, Cormick, Wood) 2 db marokrakó aratógép (Johnston, Adriaace) porosz- (J. Graefl, Károly) gazdaságában, Poroszló. 6544

CSEPLŐ 1520 mm-es, acél-vázus, golyós, MÁV-gyártmányú kaszánal. Hofherr közbeállítható herfejével, kazalozóval és Deering-aratógép, leszerelésből sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 6543

RÜGÖS KULTIVÁTOROK traktor és igavontásra, Barna László okl. gépészmérnöké. Budapest, Báthory-u. 9. 5844/b

HASZNALT cséplőgarnitúra, 6 lóerős Clayton-Shuttleworth, jókarban, olcsón eladó. Babosdörbetei Gazdaság, Zala m. 6542

RÉPAVETŐGÉP 6-soros Melichár-gyártmány kombinált, keveset használt, jutányos áron kapható

ÜRMÉNYI KÁROLY cégnél, Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.

ELADÓ több darab 100%-ban feljavított eredeti amerikai kéveköto aratógép, Cormick, Deering, Massey-Harris-gyártmányúak. Széves megkeresést kér: Oskó Gyula gépipari vállalata, Orosháza, Kerek-u. 12. 6627

LŐNYÍRÓGÉPEK szakaszról javítását, olók közbeállítható gyorsan, precízen Ürményi Károly cégnél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 5349

ALIG használt kéveköto, Mac Cormick aratógép teljesen felszerelve, géperőre kapható. Ötvös Gazdaság, Ötvös, Zala m. 6648

TARGONCÁS feeskendő, használt B. kapható: Kemény Manó Budapest, V., Akadémia-utca 21. 6656

54" MÁV acélkeretes, körülgolyós és **54" HOFHERR** végig gyűrűs, új állapotba hozott cséplőgép eladó. **SZÁ-TÖGÉPKERES-KEDELMI KFT.**
Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Tel.: 120-921. 6652

KURORICANORZSOLO, erő-meghajtásra, nagy teljesítményű, használt állapotban kapható. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia-utca 21. műszaki cégnél. 6655

ÖNTŐ ZŐ-SZIVATTYÚ
60 mm csőmérettel, közvetlen kapcsolattal 10 HP Skoda 330 voltos elektromotorral, Ásványi tengeri szártépk, fűkaszálok, marokrakó aratógép

eladó
SZABÓ ANTAL
Bpest, V., poly-u. 24/a
Telefon: 298-229

HASZNALT, de jó cséplőgép és lokomobil eladó. - Maár Gyuláné gazdaságában Puzstakovácsi, Somogy m. 6538

ZÖLDTAKARMÁNY-és szeszkavagógép óriási teljesítményű, 3 nagy késsel Ürményi Károly cégnél, Budapest, V., Báthory-u. 7. 5349

TWIN CITY és HART PARR traktor, cséplésre, darálásra kiválóan alkalmas, bérlet megszűnése utáni eladásra kerül. Agostoni bér gazdaság, Lepsény. 6540

JÁRGÁNYOK ismét kaphatók
ÜRMÉNYI KÁROLY cégnél, Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.

ELADÓ igen jó karban levő, üzemképes, 18-32 HP. Case-traktor, azonnal üzembe helyezhető. Megtekinthető Dobos László Budai-úti gazdaságában, Cegléd. Vasúti megálló a birtok mellett. 6573

BOSCH GYERTYÁN bármilyen traktorhoz vagy motorhoz egyári áron rak-tárról kapható Ürményi Károly cégnél, Budapest, V., Báthory-utca 7. 5349

HOFHERR motorok, 6 1/2 és 4 lóerősök, jelenleg is üzemben, villamosítás miatt eladók. Zsolodos Károly föld-birtokos, Vác, Kláraháza. 6537

RÜGÖSKULTIVÁTOROK külföldi gyártmány szab. állítással, jutányos áron kapható Ürményi Károly cégnél. Budapest, V., Báthory-utca 7. 5349

EGY darab Cambol-rendszeri talajtomortó, vágóóó, vaskeretes, alig használt. Egy darab Devl-rendszerű 3 soros répakapa, használt. Egy darab rögöstögü kultivátor, használt, olcsó áron eladó. Bleyer Sándor, Komádi. 6647

ELEVÁTOR
54" MÁV acélkeretes, új láncokkal, kifogástalan, állapotban eladó.
Szántógép-kereskedelmi Kft.
Budapest, V., Alkotmány-utca 20. Tel.: 120-921. 6652

KOMPLETT bolgár öntözberendezés, 3 lóerős, Ganz benzínmotorral, száz méter 3/4" csöves csővezetékekkel, márdoms átl. olcsón eladó. Közlelbit: Budapest, I., Derék-u. 16/a., Farkas. 6649

FORDSON-traktor kifogástalan, eladó, ekével és 28 levelű márkás tárcsával.
BÁLINÉ autójavítóüzem
SZOMBATELY
TELEFON: 723.
6660

Szénsavas takarmánymész- szükségletét mielőtt fedezné, saját érdekében kérjen áránlatot
BERCZELLER JENŐ
Budapest, V., Nádor-u. 25.

CSEPLŐ, arató-, fűkaszálo-gép, lokomobilok, traktorok, igáskocsi és mindenféle gazdasági felszerelés eladó. Előzetes értesítésre Lepsény állomásra kocsit küldünk. Agostoni Bér gazdaság, Lepsény. 6535

KOCSIK homoktörők, Esterházyk, hintók, stb., kocsiaktrészek, gumikerékek, korál-lámpák, löszerszármok, javítások, cserék leg-jutányosabban
BEREND KOCSIGYÁRTÓ-nál, Budapest, VII., Péterfy Sándor-u. 7. 224

VÉTEL

Kisvasúti használt sineket és felszerelési tárgyakat legmagasabb áron vásárolja
Orenstein & Koppel magyar r.-i., Budapest, VI., Vilmos császár-út 31. 2055

BERBEADÓ: 1941 október 1-től kezdve előnyös feltételek mellett, vasúti fővonal mellett fekvő postamegyei 1000 kat. hold területű birtok. Részletes felvilágosítás nyelhető dr. Seibriger Emil ügyvéd irodájában, délelőtti 11-13 óráig, Budapest, IV., Kessuth Lajos-u. 14. sz., I. emelet 3. Telefon: 189-726. 6654

KERESEK birtokot, bérletet bármilyen nagyságban, részletes leírás, fizetési feltételek közlésével. Dr. Schmidt, Budapest, Utászó-u. 15. 6399

SZÖLTŐ, takarmányváró és szártépképet, Eberhardt, Saito vagy Olivér dupla traktortársát, keveset használt tárcsalapokkal és jó csapokkal, megvételre keresek, teljes leírást és áránlatot kér: Uradalom, De-nesfa, Sopron m. 6546

KET-háromszáz holdas búza-termő földbirtokot keresek megvételre 150 km-es körzetben: kisebb ürléssel gazdasági épületekkel. Konkoly Bpest, Károly király-út 18. 6650

KERESEK kb. 500 fm. cső-vezetékkel ellátott motoros (petroleum v. benzín) öntözberendezést. Részletes leírásokat minden adattal. "Pest m. 6653" jellegre a kiadóhivatalka kérek. 6653

BÉRLET
400-1000 kat. hold bérletet keresek. Cím: Mold Béla, Kerekegyháza, Pest m. 6349

BIRTOKOK, kisebbek, nagyobbak, épületekkel bérbe-adók és eladók. Nemeth ügy-nökségénél, Rimaszombat. 6577

BERBEADÓ, baranyai 300 kat. holdas, fakete, hűm-szusz, elcsorduló, sík föld-birtok, uilakkal, bőséges jó gazdasági épületekkel, 15.000 pengővel megváltandó, teljes holt felszereléssel, adó és kettő métermérsza búzáberrel, 12 esztendő bér-tartammal. Elő átvétele nem kötelező. Értesítést ad: Szigriszt Lajos, OFB engedélyes, Pécs, I., Ferenc József-út 12. 6547

BÉRLETET keresek kb. 500-1000 m. hold nagyságban, jóminőségű földekkel, épületekkel bőven ellátva, vasúttállomáshoz közel. Jövő-hagyasági nehézségek esetén betársulás is lehetséges. Áránlatot "Korrekkt 6576" jellegre kérek, kívánságra címet a kiadóhivatalka közöl. 6576

BERBEADÓ 1941 októberre 1000 holdas pestmegyei birtok szeszgyárral, műtt mellett, Pesthez közel. Ügy-nökök kizárásával leveleket "Szeszgyár 6628" jelleg alatt a kiadóhivatalka tovább-ít. 6628

300 HOLD körüli földbérletet október 1-re keresek, megfelelő állattállománnyal. Cím: Rötzer István, Gyál-pusztá, Pest m. 6629

Raktáron tároló alkalmi áru új és használt **gazdasági gépek:**

FOGATOS TALAJ-MŰVELŐK:

Sack egysék
Sack kettes ekék
Lókapák, extirpátorok
Rügos kultivátorok
Hengerek, rögtörök
Crossill gyűrűshengerek
Schellmayr boronák
Háromsoros répakapák
Kézi talókapák
Aratógépek

Traktorekék
Traktortársasboronák
Traktorkultivátorok
Vetőgépek
Szeszkavagógók
Répavágók
Darálók, pogácsatorók
Tejszeparátorok
Vajkőpülő, vajgyúró
Selektor-Universál magtisztító-járgányok
Ásványi és Tornádó szártépkék

BARNA LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
Budapest, V., Báthory-utca 9. Telefon: 125-925 227

AZONNAL bérbeadnám 300 holdas birtokomat ötszobás uilakkal, 20 holdas gyű-mölcsösrel, vetéssel, élő és holt állattal. "Tanyabirtok 6620" jellegre. 6630

EGY 400-600 holdas mezőgazdasági bérletet keresek öskeresztény ügyfelem részére. - Áránlatot kér dr. Kreisler József ügyvéd, Nagykanizsán. 6631

HONÉPÍTÉS. ELSŐ A FÖLD
IRTA: **DÓRY BÉLA**
ÁRA 4 PENGŐ
MEGREDELHETŐ A **PÁTRIA** könyvkereskedésben
BUDAPEST, IX., ŰLLŐ-ÚT 25

Esti kerékpározás nem veszélyes, ha kiapadhatatlan erős és egyenletes világításról gondoskodunk. Ilyen az elpusztíthatatlan elektromos **BOSCH KERÉKPÁRVILÁGÍTÁS** kérje kereskedőjétől az új BOSCH árlapot!

Haszonbérleti hirdetmény.

A Pécsi Lat. Szer. Püspökségi Uradalom Jóságigazgatósága (Pécs, Papnevelde-u. 11.) 1941. év október hó 1-től kezdődő 6, esetleg 12 egymást követő gazdasági évre haszonbérbe adja a püspök-pusztai (u. p. Dávod) kendergyár, hengermalom és körülbelül 100 kat. hold üzemben levő halastó és körülbelül 35 holdas gyümölcsösrel, két különálló gazdasági majossal kapcsolatos, mintegy 2400 kat. hold kiterjedésű mezőgazdasági birtokot, egy tagban, vagy a két major és a hozzátartozó területtel külön-külön, fenti üzemekkel együtt, vagy üzemek nélkül.

A birtok művelési ágak szerinti megoszlása a következő:

Szántóföld	1740 k. hold	1461 négyszögöl
Kert	51	677
Rét	113	906
Legelő	176	122
Erdő	23	1073
Nádas	6	155
Adómentes ter.	278	173
Összesen	2399 k. hold	1376 négyszögöl

A meghirdetett birtok Baranya megyében, Mohács város határában az úgynevezett Mohácsszigetén fekszik.

Ájánlati biztosítékul nyugta ellenében k. holdan-kint 1 (egy P) fizetendő be a versenytárgyalás megkezdése előtt, délelőtti 10 óráig a Pécsi Lat. Szer. Püspökségi Uradalom Jóságigazgatóságánál (Pécs, Papnevelde-u. 11.).

Zárt írásbeli áránlatok 1941 június hó 15-én déli 11 óráig adandók be. Fenntartja magának azonban az uradalom az áránlattevek szabad választási jogát.

A részletes haszonbérleti feltételek a püspökségi uradalom jóságigazgatóságánál (Pécs, Papnevelde-u. 11., Baranya megye) megtekinthetők s ugyanott részletes felvilágosítások is kaphatók. 388

Jelleges levelek csak megfolyosztaló melléklésével továbbítunk

Dijfalan állasközy
Az 50 és óta fenn-gyár Gazdatisztelő Egyesülete (Budapest Arany János-u. 5.) kébe tartozó tagjai lazul hozzá betöltend betöltendő állások sz (főintéző, intéző, szegédítész, stb.) a Gazdatisztelő Országos sülété, mint legmobb helyről szerző

BETÖLTENDŐ AL

OKL. GAZDATISZT

OKLEVELES, meli szorgalmas, gyakorlati datisztelő keresek, akik és gyümölcsösözés is értenek: özv. Párkás, és Kerekegyháza P. címre kérek, oklevél zinyítványmalotokká lyeket nem küldök via

FÖLDMIVESISKOLÁT zait, gazdasági alliszt len gyakorlatot azonn kalmar Székes Gyula sága, Antónia-majoz, latok bizonyítvány tokkal Budapest, IV. res Pálné-u. 28.

INTEZŐT, esetleg ispa resek, szorgalmas, e precíz, gyakorlati r kezűt, kb. 700 holdas tekra, Bizonyítvány tokat küldök, melyek nem a küldönek. Eszte Bíró Kálmán, Dombeg Csanád megye.

GYAKORNOKNAK sza gázott gazdát keres a mezőgazdaság. Gyako igazoló, fizetési igénye talmazó kérvénytel Pép har megye, küldjék.

KERESEK ezerholdas baji (Szabolcs) gaz gazdaságát. Gyako igazoló, fizetési igénye talmazó kérvénytel Pép har megye, küldjék.

GAZDASÁGUNK részé kért munkaszerzőt keré Külső gazdasági munk korlattal bírók előnye szeszitnek. Pályázatok a digi működésű gazd nyok és fizetési igény jelőléssel Korban a gazdaság. Osztopán, moyy megye, címre kü dök.

GÉPESZKOVÁCSOT, Fordson-traktor kezelő ért, keres azonnali beid somogybükksdi gazd Áránlatot Zákány, post címre.

KOVÁCSOT vagy k segédet, lópatkolásban letesen jártasat, konver vagy havifizetésre, azo helyépre keresünk. Bő daság, Nagyménogy Posta: Szár, p. u. Fej

KÖLÖNLEK:

MEZŐGAZDASÁGI r raktári felügyelőti és ékes jártas, Komoly, renyigényű, emberekkel nitúdo, jó kézirással fiatalabb nyugdíjast stnk. Pályázatok élette sal és bizonyítványmal tokkal felszerelten, me gissa nem küldetnek, dalom, Sárköz, Szatmár küldöndök. Személyes jelenés csak meghívárr

MEZŐGAZDASÁGI gép kák esztérgyalásban menetvárában gyakorlati katos vagy kovácsot év lásra felvez Fleischn Gőpgyár, Sárvár.

